

LETO XXII. Štev. 141
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
Lest tzhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

„LJUDSKA PRAVICA“
USTANOVLJENA 8. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z „BORBO“.

PO TREH DNEH POČITKA V SOCIJU NOCOJ SPET V MOSKVI

V ponedeljek se bodo spet nadaljevali sovjetsko-jugoslovanski
državniški razgovori

(Od našega stalnega dopisnika)

Soči, 16. jun. — Danes bodo predsednik Tito, tovariš Edvard Kardelj, Koča Popović in Mijalko Todorović in drugi jugoslovanski voditelji zaključili svoj odmor v Sočiju. V vseh teh treh dneh je bilo vreme zelo lepo in toplo, prijetno za oddih. Jutri zjutraj odpotujejo nazaj v Moskvo.

Predsednik Tito je danes dopoldne delal v svoji rezidenčni »Borovaru Ručej«. Podpredsednik Kardelj si je v tem času ogledal nekatera tukajšnja zdravilišča in počitniške domove. V počitniškem domu »Ordžonikidze« so delavci priredili podpredsedniku Kardelju še posebno prisrčen sprejem.

»Kako se počutite?« je vprašal tovariš Kardelj.

»Dobro, dobro,« je odgovorilo nekaj rudarjev.

Na vprašanje, od kod vse so prišli v Soči, je sleherni od njih želel kaj povedati. Tu so zbrani delavci iz vseh krajev Sovjetske zveze. Ob koncu razgovora je tovariš Kardelj povabil sovjetske delavce, naj pridejo v Jugoslavijo na počitnice.

Nocoj je Mestni sovjet priredil predstavitelju Titu in njegovim sodelavcem večerjo.

Na večerji so bili razen predsednika in Jovanke Broz tudi tovariši Edvard Kardelj in Koča Popović s soprogo, Mijalko Todorović, Jakov Blažević, Veljko Mičunović, Jože Vilfan, generala Šumonja in Željka ter razen gostiteljev Anastaz Mikoja in Pegov s soprogo, Kuznecov, maršal Jeremenko, veleposlanik Firjubin in drugi. Večerja je minila v prisrčnem in prijateljskem vzdušju.

Jutri dopoldne se bodo jugoslovanski državniški odpravili 120 km daleč v Adler, od koder se bodo z letali odpravili nazaj v Moskvo, kjer bodo v ponedeljek nadaljevali razgovore s sovjetskimi državniški. V Moskvo bodo prispeli jutri zvečer okrog 18. ure.

Trije lepi sončni dnevi, ki so jih jugoslovanski državniški prebili v Sočiju, so tako naglo minili.

Zdraviliščno mesto, ki je 1917. štelo samo 13.000 prebivalcev, jih ima zdaj 77.000. Leži ob obali Črnega morja in je obdano od obronkov Kavkaza. V njem je polno parkov. Zdalj ima okrog 59 sanatorijev in okrevališč. Lani je bilo v Sočiju na oddihu in zdravljenju nad 300.000 sovjetskih državljanov. Tudi mnogi tuji turisti so ga obiskali, zlasti Čehi, Romuni, Američani in Italijani.

Okrog 12.500 sovjetskih državljanov, ki so zdaj na oddihu v Sočiju, in 77.000 stalnih prebivalcev tega mesta že tri dni, odkar se predsednik Tito mudi tu, čakajo, kdaj bodo kje srečali predsednika Tita, tovariša Kardelja in ostale jugoslovanske državniške. Ti trije

dnevi so minili v znamenju jugoslovansko-sovjetskega prijateljstva.

Tošo Popovski

Napoved obiska v Romuniji

Beograd, 16. jun. (Tanjug). — Na povabilo Prezidija Velike Ljudske skupščine in ministrskega sveta LR Romunije bo predsednik republike Josip Broz-Tito konec junija prišel v Romunijo na obisk, ki bo trajal tri dni. Romunijo bodo obiskali tudi Edvard Kardelj, Koča Popović, Mijalko Todorović in Jakov Blažević.

Predsednik Tito govori na mitingu na kolhozu v Novem Aleksandrovske

OKRAJNA KONFERENCA SZDL V LJUBLJANI

O perečih gospodarskih problemih je govoril tovariš Miha Marinko

Včeraj so v nadaljevanju konference Okrajnega odbora SZDL poslušali poročila o razpravah v politično-organizacijski in kmetijski komisiji ter komisiji za vprašanja družbenega upravljanja. Zatem pa je v razpravi sodeloval tudi predsednik Glavnega odbora SZDL Miha Marinko. Po zaključeni razpravi so izvolili nov 60-članski Okrajni odbor

Tovariš Miha Marinko je dejal:

Svoj prispevek k razpravljanju vaše konference želim posvetiti nekaterim aktualnim praktičnim pojavom s področja našega gospodarstva. Menim, da je to potrebno zato, da bi naši organi delavskega samoupravljanja v proizvodnji in družbenega upravljanja v trgovini dobili preko organizacij SZDL in političnih vodstev na terenu primerno usmeritev za svoje praktično udeleževanje, da ne bi podlegali zmotnim pogledom in tendencam, ki se že porajajo sprito prvih simptomov in učinkov naše ekonomske politike po znanih sklepih posvetovanja političnega vodstva septembra minulega leta.

Včeraj je tovariš Vipotnik v poročilu opozoril na nekatere izmed teh pojavov. Omenil je navdušeno razpravljanje o zaključkih tega posvetovanja, ki je razgibalo vse naše politične organizacije. Poudariti je treba, da smo mi neprestano opozarjali, se preden so se mogli videti prvi rezultati uresničevanja te gospodarske politike, da bodo zdrave učinke te politike spremljale nove težave in nevednosti za slabe gospodarje, s katerimi se bomo morali spoprijeti v praktični borbi izvajanja nove gospodarske politike.

O ZALOGAH POTROŠNEGA BLAGA

Prvi, trenutno je še delni učinki novih gospodarskih ukrepov so zdaj tu. Z njimi prihajajo na površje že tudi razni paničarji, še preden se je začela stvarna praktična borba, ki jo ti prvi učinki z vso neposrednostjo narekujejo.

Stvar je v nastajanju zalog potrošnega blaga, ki smo jih tolikanj želeli, ker v zalozah temelji

ne rezerve, nestabilnost trga, povzročali inflacijsko tendenco dvigovanja cen in nadaljevanje dosejdanega stanja v proizvodnji in trgovini, ki ni sililo k zniževanju stroškov proizvodnje in skrbi za kvaliteto in pestrost proizvodnje.

Taki »razumneži« so v posameznih upravah podjetij, trgovini in še prav posebno v grosi-

vov, da bi stimulirali dvigovanje produktivnosti in zmanjševanje stroškov proizvodnje.

Kreditna politika in politika diferencirano prilagojene obrestne mere na te kredite se mi zdi najbolj prikladno sredstvo, ki bi moralo stopiti v veljavo ob nastajajočih zalozah blaga: krediti industriji za standardne zalozne blaga, ki je kreditno sposobno, to je za kvalitetno blago, ki ima izgleda za kasnejšo prodajo; krediti detalistični trgovini, ki bi ji omogočili pestrejši asortiment blaga, tako da bi mogla neposredno vplivati, kaj naj industrija proizvaja, da bi potrebe potrošne neposredno diktirale proizvodnji.

Sprito dejstva, da vera v dinar raste, da nastopa neposredna perspektiva jačanja vrednosti dinarja (kar je eno od najsposobnejših aktualnih pojavov v našem gospodarstvu), se mi zdi najbolj nespametna misel — za katero sem tudi slišal — naj bi s povišanjem plač povečali kupno moč za absorbiranje nastajajočih zaloz. To bi na mah omajalo vero v dinar in porušilo tiste ugodne pogoje za racionalizacijo in pocenitev proizvodnje, o čemer sem preje govoril.

Porast vere v dinar se zrcali v naraščanju hranilnih vlog v bankah. Ta vera v naraščanje vrednosti dinarja bo poleg drugega tudi vplivala na povečanje zaloz, kar je zopet samo dober znak za stabilizacijo našega gospodarstva, ki izhaja iz smotrnih postavk letošnjega gospodarskega plana.

Zato po mojem tudi ni pričakovati posebnega povpraševanja po potrošniških kreditih, za katere so nedavno olajšani pogoji.

Povsem nesmiseln pa se mi zdi nedavni ukrep, ki prepoveduje detalistični trgovini sleherni prodajo na kredit. Ta ukrep odpravlja že tradicionalno prakso, da potrošnik nabavlja v svoji stalni trgovini na potrošniško knjižico in plačuje ob prejemu plačila, kar je brez dvoma mnogo bližje brezgotovinskemu blagovnemu prometu, ki je zlasti v socializmu koristna ustanova.

Bilo bi nasprotno koristneje, če bi trgovina na drobno razpolagala z večjimi kreditnimi sredstvi, zato da bi mogla večje predmete prodajati na obročno plačevanje. Trgovina bi se seveda na tako obročno plačevanje nakupa morala zavarovati pri računovodstvu podjetja ali ustanove, v kateri je potrošnik zaposlen. Ta način bi deloval tudi na zmanjšanje fluktuacije delovne sile, na večjo vestnost in marljivost, da

(Nadaljevanje na 2. strani)

VREMENSKA NAPoved

za nedeljo, 17. junija

Menjajoče oblačno, popoldne nagnenje k nevihtam. Jutranje temperature med 6 in 16, najvišje dnevne do 22, v Primorju do 23 stopinj C.

Stanje vremena:

Pod vplivom novih frontalnih motenj, ki se gibljejo od Britanije proti jugovzhodu, pritisk nad srednjo Evropo zupet pada. Hladni zrak, ki se združuje nad nami, povzroča nestalnost vremena.

Šepilov v Kairu

Kairo, 16. jun. (Reuter). Sovjetski zunanji minister Šepilov je danes prispel z letalom v Kairo. Sestel se bo z državniški iz dežel na Bližnjem vzhodu in se z njimi razgovarjal o odnosih med arabskimi deželami in Sovjetsko zvezo ter o drugih vprašanjih. Na povabilo egiptovske vlade bo 18. junija prisostvoval proslavi egiptovskega narodnega praznika v proslavo umika britanskih čet s področja Sueskega prekopa.

Iz Kaira bo Šepilov potoval še v Sirijo, Libanon in Grčijo.

Ob pripoznanju Tunizije in Maroka

Beograd, 16. jun. (Tanjug). — Ob pripoznanju neodvisnosti in suverenosti Tunizije je poslal predsednik tuniške vlade in zunanji minister Habib Burgiba državnemu podsekretarju za zunanje zadeve Srdjanu Prici, ki nadomešča državnega sekretarja, naslednjo brzojavko:

»Z zadovoljstvom sem prejel vaše sporočilo z dne 12. junija, s katerim ste me obvestili o sklepu vlade FLRJ o pripoznanju neodvisnosti Tunizije. V svojem imenu ter v imenu vlade ter tuniškega naroda izražam naj-

toplejše želje za srečo in napredek jugoslovanskih narodov.«

Prav tako je prispela iz Rabata naslednja brzojavka maroškega zunanjega ministra Ahmeda Balafrja:

»Vlada Njegovega Veličanstva sultana je z zadovoljstvom sprejela pripoznanje neodvisnosti in suverenosti Maroka po vladi FLRJ. Ko izražam zahvalo vlade Njegovega Veličanstva sultana, prosim Vašo ekscelenco, da sprejmete izraze mojega posebnega spoštovanja.«

Množica na mitingu v kolhozu v Novem Aleksandrovske

GOVOR TOVARIŠA MIHE MARINKA

(Nadaljevanje s 1. strani)

bi samo vestni in marljivi delavci ali nameščenci uživali večjo kreditno sposobnost. To isto velja tudi za kmetijske zadruge in kmetijska združena podjetja v odnosu do kmetov, privatnih proizvajalcev in posestnikov. Take in podobne mere kreditne politike morejo po mojem samo koristiti povečanemu prometu blaga in delovati v smeri večje solidnosti tržišča in gospodarstva nasploh.

Nasprotno pa more preohlapno kreditiranje grozistično trgovino negativno vplivati, tako da grozistična trgovina uveljavlja svoje monopolistične tendence za uveljavljanje starega duha distributstva in tako predstavljajo oviro industriji potrošnega blaga, ki se ne more orientirati in ne more prislusni potrošnikovemu okusu in potrebi. Trgovina na debelo naj bi opravljal le gibčno posredniško servisno službo tam in v toliki meri, kolikor jo trgovina na drobno potrebuje.

Nesmiselno je tudi mnenje, ki se je pojavilo celo v samem časopisu v zvezi z vprašanjem zalog in cen, češ da ne bi bilo dobro za sedaj zniževati cene industrijskemu blagu, ker bi to izkoristili kmetje, ki sami se niso v zadostni meri znižali cen svojim kmetijskim pridelkom. Ta glas se je pojavil spritno dejstva, da se neke tekstilne tovarne znižale cene celo do 20 odstotkov, kar se pa v trgovini na drobno ni poznalo, ker je bil vmes grozist, ki je ta padec cene izkoristil zase. Temu daje potuho tudi tako pisanje v časopisu.

DOHODNINA IN TAKSE

Nima namreč nobenega smisla, da bi cene na trgu skušali regulirati z določenimi »političnimi« ali administrativnimi ukrepi in bi bil vsak poskus v tej smeri škodljiv, pač pa je treba tukaj videti drugo stvar. Če cene kmetijskim pridelkom niso v zadostni meri padle, so za to deloma objektivni razlogi, v precejšnji meri pa subjektivni, ki ležijo na naših oblastnih organih in seveda tudi na naših političnih organizacijah. Dejstvo je, da znašajo zaostanki v plačevanju dohodnine in taks nad eno milijardo. Če bi bili ti davki in te takse plačane, bi to brez dvoma močno vplivalo tudi na cene kmetijskih pridelkov. Tak površen odnos do taks in dohodnine je popolnoma nesmiseln in neopravičljiv, pomeni radodarno brezobzornost kreditiranja kmetijskih proizvajalcev, ki jih ne more stimulirati za dvig produktivnosti in za večanje tržnih presežkov. Odkrito je treba reči, da naše politične organizacije v času, ko je bila po naših vaseh zaradi teh takh huda burja, niso upale odkrito in jasno postaviti vprašanja upravičenosti in utemeljenosti tega ukrepa. Organ uprave za dohodke tako niso imeli dovolj opore, niti niso bili osebno stimulirani za dosledno realizacijo dosepele dohodnine in taks. Naši politični ljudje na terenu in naši funkcionarji ljudskih odborov so se nekako izognili in bili v defenzivi, včasih pa tudi v nekakšni, popolnoma nesmiselni ofenzivi, ker nima prav nobenega smisla operirati s takim argumentom, češ da je treba kmetom pritiskati in prenesti nanj breme, zato da bo delavcu lažje — in naposled to tudi ni res, pač pa gre za adekvatno obremenitev privatnih proizvajalcev za njihova proizvodna sredstva, s katerimi razpolagajo. Ti so prav tako dolžni plačati družni davek, kakor ga plačajo vsa naša industrijska podjetja za svoja osnovna sredstva in vsa naša socialistična gospodarska dejavnost.

Popolnoma jasno lahko rečemo, da nimajo prav tisti, ki nekako zagovarjajo kmete, da ne bi plačevali davkov, češ da jih taki davki opravičujejo, da dvigajo cene. Popolnoma nesmiselno je govoriti, da gre to ti ukrepi na rovaš in na škodo kmeta. Mislim da danes ni nikogar, ki bi stremel samo za tem, da bi imel čimveč denarja v žepu ob njegovi nizki kupni moči, ampak da je mnogo večji interes na tem, da bi kupna moč denarja rasla. Tendence, ki so že tu, da morajo cene industrijskemu blagu padati, bodo, če bomo vodili konsekvenco akcijo tudi v pogledu pobiranja dohodnine in taks, občutno prispevale temu, da bodo tudi cene kmetijskim pridelkom padle. S tem ni kmet prav nič na škodi, ampak samo na koristi.

Tovariši in tovarišice! Da se povrnem na probleme proizvodnje in nekatere obče gospodarske elemente.

Ko današnja konferenca SZDL razpravlja o problemih družbenega upravljanja, ne bi bilo prav, da bi šla mimo njih. To sicer niso svojstveni momenti ljubljanskega okraja, marveč so karakteristični za vso Slovenijo, ki pa ni izjema v gospodarstvu vse Jugoslavije. Vendar mislim, da zaradi tega, ker smo pri nas še nekaj let ostro zastavljali vprašanje storilnosti in

racionalizacije proizvodnje, zlasti ne moremo biti zadovoljni z rezultati, o katerih govore statistični podatki za prve štiri mesece.

V skladu z novo gospodarsko politiko predstavljajo postavke letošnjega gospodarskega plana precejšnje premike. Zmanjšanje industrijskih investicij za cca 60 milijard, zadržanje rezerv za 80 milijard. Ostala sredstva, ki ostajajo republikam, okrajem in občinam (četudi so za našo republiko večja za 8 milijard), so usmerjena v določene sklade zaradi smotrnosti, ki jo plansko gospodarstvo zahteva, da bi dosegli zaželene rezultate, to je vračanje teh sredstev v gospodarstvo, zmanjšanje negospodarskih investicij in omejevanje proračunov na lanskeletni obseg. Vsi ti ukrepi so namenjeni, da z njimi dosežemo zmanjšanje nerentabilne potrošnje, pospešimo proizvodnjo, z manjšim vlaganjem zagotovimo minimalne tržne rezerve za ustale trg, normalizacijo gospodarskega življenja, za pripravo realnih ekonomskih pogojev za zboljšanje življenjske ravni delavcev in nameščencev.

ODVEČNA DELOVNA SILA IN OSEMURNI DELAVNIK

V prvih štirih mesecih letos pa so se po podatkih statistične službe bank in planskega zavoda pokazali nekateri simptomatični momenti. Plan v naši republiko predvideva povišanje proizvodnje za 7%. Realizacija v prvih štirih mesecih letos pa je nižja nasproti istemu obdobju lanskega leta. Glede na znatne ovire izrednega pomanjkanja električne energije je ta padec v pretežni meri opravičljiv. Ni pa opravičljivo dejstvo, da imamo ob koncu aprila 1100 delavcev več zaposlenih kakor v decembru. To zgornjo kaže, da produktivnost dela ni narasla, da tu močno zaostajamo za planom, ki predvideva povečanje produktivnosti za 5%. V nasprotju s tem so tudi konkretni plani podjetij, ki po navedbi tov. Vipotnika, povsod koder predvidevajo večjo proizvodnjo, povišujejo tudi število zaposlenih.

Glede na okolnosti, da je investicijska dejavnost pozno začela, deloma zaradi vremena, deloma zaradi poznega sprejemanja družbenega plana in še neizdanih predpisov o razpolaganju s sredstvi, bi bilo razumljivo, da bi v tem času imeli dosti manjši stalež zaposlenih. Tu je zlasti za gradbeništvo bila najlepša priložnost ostreti se odvečne delovne sile s podelitvijo, ki bi jo v gradbeni sezoni nadoknadili z višji, ki bi jih dala industrija. Tolikšno povečanje zaposlenih v tem času govori, da se proces racionalnejšega razmeščanja delovne sile po stvarnih potrebah proizvodnje še ni začel. Postavlja se vprašanje, kaj je ostalo od vsega tistega govorjenja in čestokrat tudi nepravilnega krčanja o odvečnih delavcih s kmetov, ko zdaj od vsega tega ne vidimo nobenega stvarnega rezultata. Nasprotno, so znaki in opazanja, da so nekatera gradbena podjetja, ki bi v takem položaju v zimski sezoni in tudi spritno perspektiv, kakršne se nakazujejo za tekoče leto, imela najboljši razloge za zniževanje zaposlenih, so pa nasprotno v strahu za to, da bi obdržala delavce, jih zadrževala tudi v zimskem času. Nekateri znaki celo govorijo, da so nekatera delavce celo spravili v bežniški stalež.

Zdaj vidimo seveda tudi zelo pozitivne momente, da se gradbena podjetja v želji, da bi imela posel, privikrat resno lotevajo konkurenca na licitacijah. Do letos so bile licitacije čista formalnost in niso prišle do veljave. Letos pa imamo med podjetji pravo tekmo in nekateri celo pravijo, da posamezna podjetja nerealno znižujejo cene. Stvar je v tem, ali bodo tisti, ki nosijo riziko za tako nerealnost cen na licitiranju, privolili v tak riziko. To so okrajni in občinski ljudski odbori. Vendar je to sam po sebi izredno pozitiven moment. Podatki že govorijo, da nekatera gradbena podjetja že predlagajo, da bi n. pr. gradbene stroške za kvadratni meter stanovanja znižali, če se ne motim, od prejšnjih običajnih 27—30 tisoč dinarjev za m² stanovanjskega prostora na 17.000 din. To je zelo spodbuden moment, ker govori, da bomo naša investicijska sredstva lahko mnogo racionalneje izkoristili in dosegli z določenimi, četudi nižjimi vsotami, mnogo večji učinek. Zategadelj ni treba imeti posebne skrbi, če se tu in tam ugotavlja, da sredstva za stanovanjsko gradnjo morda ne dosegajo lanske višine. Ne gre za vsote, gre za to, kaj s temi vsotami dosežemo. Pri gradbenih podjetjih se sprošča prejšnji zakoninjen in za naše razmere nemogoče, rekli bi sindikalistične norme, vzete iz kapitalističnega sveta, vztrajanje na 8-urnem delavniku, na zagotavljanju zaslužka v deževnih dneh, računanje nadur itd. Po drugi strani pa imamo še vrsto pojavov, ki pa so še popolna ledina, kjer še ni borbe in naporov, da se taka praksa in taka stališča odpravljajo in spravljajo

v sklad z našo stvarnostjo. Pedantno vztrajanje na 8-urnem delavniku n. pr. vodi do tega absurda, da uporablja delavec svojo osnovno zaposlitev za socialno zavarovanje, za otroške doklade in se orientira na honorarno zaposlitev, na šušmarstvo po svojem rednem osemurnem delovnem času. Nimamo pa nobenega zakonskega sredstva in bi bil nesmiseln vsak upravni poskus preprečevanja takih prostih zaslužkov. Torej je nesmiselno na tak način ščititi 8-urni delavnik.

To vprašanje se resno postavlja tudi pri vrsti kmetijskih posestev, ki jadtjujejo, da so njihovi proizvodni stroški taki, da ne morejo konkurirati privatnim kmetovalcem. Spritno določene mehanizacije na naših socialističnih posestvih, četudi so delavci socialno zavarovani, ne more biti in ni opravičljivo dejstvo, da ta podjetja ne morejo biti konkurenčno sposobna nasproti mali individualni posesti. Tukaj gre za sproščanje tega, kar delavci na kmetijskih posestvih sami želijo, da se jih plača po učinku, ker jim to omogoča tudi večji zaslužek. Ista stvar je tudi s sezonskimi deli. Sezonski delavci pridejo n. pr. iz Prekmurja graditi ceste in so prisiljeni delati 8 ur. Plačani so seveda po času in zato nimajo nobenega posebnega interesa, koliko kdo dela. Potem pa so prisiljeni postopati in delati zgago kmetom, ženskam, pljankam itd., šli pa so na sezonsko delo, da bi v teh poletnih mesecih čimveč zaslužili in čimveč prinesli domov. Take norme v delovnih odnosih jim to seveda tudi onemogočajo. V tem pogledu nam ekonomsko življenje in zdrave tendence, ki so v ljudeh, narekujejo to sprostitvev in prilagoditev razmerja delavcev v proizvodnji.

PROBLEMI NASEGA GOSTINSTVA

Posebno vprašanje bo letos nastalo zaradi izpada turizma v našem gostinstvu. V našem gostinstvu imamo čisto nemogočo situacijo. Naše gostinstvo s takim odnosom uslužbencev do podjetij ne bo zlepa prišlo na zeleno vejo, da bi nam gostinstvo moglo kaj akumulirati in dati sredstva za razvoj našega hotelirstva, restavracijsva in turizma sploh. Ne vem, kdo bo letos nosil riziko za ta izpad v gostinstvu. Uslužbenci v turističnih podjetjih so nameščeni in čakajo. Vprašanje je, kdo jih bo plačal. Ta trenutni izpad, četudi je izhajal iz raznih razlogov, bo moral sprožiti neke spremembe, da se postavi sistem nagrajevanja, saj tudi tukaj po učinku in da se kolektivni posameznih gostinjskih obratov sami odločijo, koliko število uslužbencev je potrebno, da bi lahko zadostili prometu, ki ga imajo. Plačani bi morali biti po obsegu prometa. Ze svoj čas, za časa Jošta v Ljubljani je bilo predlagano, da bi se na ceno konsumacije računalo 10% za servis, iz česar bi se for-

miral del plačnega sklada, v kolikor ta sredstva ne bi zadostovala za celotni plačni sklad, medtem ko bi podjetja samostojno določala cene in zagotavljala samo minimalne plače, ki pa same po sebi ne bi bile zadostne. Ta predlog je propadel zaradi odpora, ki se je pojavil s strani sindikatov. Mislim, da so to izredno poučni problemi, ki jih bo treba letos reševati. Gospodarsko življenje letos že pričena prihajati v normalni tir. To vrenje že začenja naplavljati vrsto problemov, s katerimi se moramo zdaj spopadati.

O PRODUKTIVNOSTI DELA

Glede produktivnosti dela mislim, da je izredno važno, da se resno lotimo razčiščevanja vprašanja, kaj je v podjetju produktivno in kaj je neproduktivno, kaj je breme in kako je treba sistematično organizirati proizvodnjo, da se bodo zmanjšali materialni in razni drugi odvečni proizvodni stroški. Organizacije Socialistične zveze bi morale v tem oziru upoštevati celotno ekonomsko zakonitost, ki more, če je pravilno usmerjena, dati koristne rezultate. Ne gre za to, da bi bili brezdušni. Tukaj je treba nedvomno primerneje usposabljanje. Tu je vprašanje analize delovnih mest. Tu je vprašanje prilagajanja delovne sposobnosti posameznih delavcev na posameznih delovnih mestih. Tukaj se postavlja tudi vprašanje tistih tovarišev, katerih delovna sposobnost ni popolna, da se zanje najde tako mesto, za katerega so sposobni. V kapitalističnih deželah imajo posebne institucije, v katerih se delavci, ki so se ponesežili pri delu, ponovno usposabljujejo, da so znova zmogni stopiti v produktivni proces s pomočjo raznih mehanizmov in ki iščejo ustreznega mesta za take delavce, vendar pa s čistim računom, da taki delavci niso breme za podjetje, ampak da tudi taki delavci, ki so v težkem psihičnem stanju, dobijo svoje zadovoljstvo in tudi svoj smoter življenja, da nekaj prispevajo.

O IZKORISCANJU KAPACITET

V naši proizvodnji že dolgo govorimo o potrebi izkoriščanja vseh kapacitet, s katerimi posamezna podjetja razpolagajo. Pri nas še močno prevladuje obratniška proizvodnja, zlasti v kovinsko-predelovalni pa tudi lesno-predelovalni industriji. Tukaj se že dolgo postavlja vprašanje ne samo ozkega grla, marveč — jaz bi rekel — tudi širokega grla neizkoriščenih kapacitet. Ta stvar nikakor ne gre. Uprave podjetij se temu izogibajo. Baje so temu vzrok tudi nekateri naši predpisi o plačevanju prometnega davka na polproizvode itd., ki to ovirajo. Vendar če gre za tako koristno stvar, je nedvomno na mestu spodbuda, da se taki pred-

pisi korigirajo. Mislim, da to ni težko doseči. Na ta način bomo dosegli mnogo večjo proizvodnjo, mnogo večje izkoriščanje kapacitet. S sistematično borbo za iskanje realnih delovnih mest pa bomo dosegli določene premike delovne sile. To je nova stvar, s katero marsikdo ne bo zadovoljen, ki je pa ekonomsko nujna, če hočemo stvari postaviti na zdravo osnovo. Iz naših industrijskih podjetij bo morala odvečna delovna sila preiti n. pr. v gradbena podjetja, gradbena podjetja pa naj bi v mnogo manjši meri najemala sezonsko delovno silo s kmetov. Stvari se morajo izravnati. Seveda se bo s tem v zvezi postavilo tudi vprašanje morda malo daljšega prihajanja na delo. To ni noben problem. Litostroj ne more izkoristiti svojih kapacitet, ker nima delovne sile. Stanovanja so problem, ki ga zlepa ne bomo rešili, rešljivo pa je to vprašanje, če dosežemo to, da bi delavci v Litostroju prihajali delat tudi iz malo večje daljave. Sprezvoznimi sredstvi se to lahko omogoči. V celi vrsti primerov bo treba misliti na tako rešitev. Medtem pa imamo marsikdo povaje prijavljenih brez posla, istočasno pa podjetja v istem ali sosednem kraju, ki jim delavcev primanjkuje.

Drug nov moment, ki zelo eklatantno stopa pred oči vsem našim gospodarstvenikom, je pa instrument na bazi letošnjega gospodarskega plana, ki z vso realnostjo postavlja vprašanje garancij za najetje kreditov. Nekdo bi morda lahko rekel, da je to nekakšno »okrog prinašanje«. Mislim, da je to zelo zdraž ekonomski ukrep. Garancija se dole na splošno ni jemala resno. Dostikrat so občine, okraji in tudi republika zelo zlahkoto dajale garancije, ker je bil osnovni pogoj, da je interesent za kredit splošno mogel nastopiti na licitaciji. Danes so nekateri okraji

precej obremenjeni s temi garancijami zaradi svojega stremjenja po izgradnji vse nove in nove industrije. To je pač pouk zanje, da se je treba veliko bolj orientirati na vzdrževanje in rekonstrukcijo obstoječih podjetij, ki propadajo in ki ne dajejo tistega, kar bi mogla in kjer bi lahko z manjšimi sredstvi v prehodnem obdobju dosegli mnogo večji gospodarski učinek. V tem oziru mislim, da bodo naši organi družbenega upravljanja dobili nov pouk. Treba je poudariti, da je ta ukrep izredno koristen, ker omejuje pretirane ambicije po investicijah preko naših gospodarskih možnosti, kar je doslej vodilo k temu, da se standard ni mogel izboljševati v tisti meri, kakor je bilo zaželeno.

Mislim, da je vrsta problemov, ki jih kaže danes obravnavati s stališča splošnega poznavanja gospodarske zakonitosti, elementarnega delovanja ekonomskih zakonov in v tej smeri tudi iskati in podvzemati lastne ukrepe, ki pospešujejo blagodejne učinke te zakonitosti, in spopolnjevati naš gospodarski sistem, da bi mogel delovati v tej smeri. Mislim, da se danes v zavedamo tega, koliko bomo imeli problemov, ki jih bomo morali reševati in da bi bilo najbolj nesmiselno, če bi se zatekali k raznim neprimernim administrativnim in upravnim ukrepom in »političnim« panikom, s katerimi bi samo motili normalno razvijanje gospodarskega življenja.

Mislim, da je izredno važno, da se danes politične organizacije mnogo posvetijo organom družbenega upravljanja, da bi njihove horizonte, njihovo poznavanje delovanja ekonomike, da bomo na ta način na tem širokem področju, ki nuno zahteva mobilizacijo najširših javnih delavcev na področju gospodarstva, dosegli koristne in pozitivne rezultate.

Napredek organizacij SZDL

Na okrajni konferenci v Kopru je govorila Vida Tomšičeva

Z izvolitvijo novega 45-članskega okrajnega odbora so večeraj zaključili prvo okrajno konferenco SZDL. V treh komisijah so razpravljali o političnih in organizacijskih vprašanjih, o družbenem upravljanju ter o delu na vasi. Na skupnem zasedanju so sprejeli ustrezne sklepe in napotke za bodoče delo. V razpravi je sodelovala tudi članica Glavnega odbora SZDL in organizacijski sekretar CK ZKS Vida Tomšičeva.

Najprej je ugotovila, da je okrajna konferenca razkrila razveseljiv napredek organizacij

SZDL pri vsebinskem in organizacijskem delu, nato pa je govorila o slabostih, ki izbijajo na dan po zadnjih spremembah v naši gospodarski politiki. Na eni strani gre tu za reševanje socialnih vprašanj na prikrit način — v obliki zaposlevanja odvečne delovne sile, kar seveda dokaj nevezpodbudno vpliva na celotne kolektive v borbi za višjo storilnost, vtem ko ponekod primanjkuje delavcev in je spritno tega spet občutno prizadeta vsa naša skupnost. Na drugi strani pa se v marsikateri gospodarski organizaciji očitujejo ostanki kapitalistične miselnosti. Nekateri ljudje namreč še zmeraj presojujejo uspeh podjetja po količini dobička, namesto da bi jim bilo merilo napredka prispevek gospodarske organizacije k zboljšanju splošne življenjske ravni, razmah proizvodne dejavnosti in tudi to, koliko novih delovnih moči so zaposlili zato, da bi posredovali socialistični skupnosti čedalje več dobrin.

Zatem je gov. Vida Tomšičeva podrobneje razpravljala še o varovanju zakonitosti in socialistični morali, o nalogah pri delu med kmeti in mladino, o nujnosti, da se zboljša dejavnost stanovanjske skupnosti. Zlasti je poudarila, naj bo vodilo organizacij SZDL nenehna borba za odpravo ugotovljenih napak.

Predsednik Marinko sprejel italijanskega veleposlanika

Predsednik Ljudske skupščine Slovenije Miha Marinko je sprejel včeraj v vili »Rožnik« italijanskega veleposlanika v Beogradu Gastona Guidottija in ga pridržal na kosilu. Veleposlanik Guidottija je sprejel tudi predsednik Izvršnega sveta Slovenije Boris Kraigher, pred tem pa je italijanski veleposlanik obiskal Okrajni ljudski odbor, ogledal pa si je tudi Narodno in Moderno galerijo.

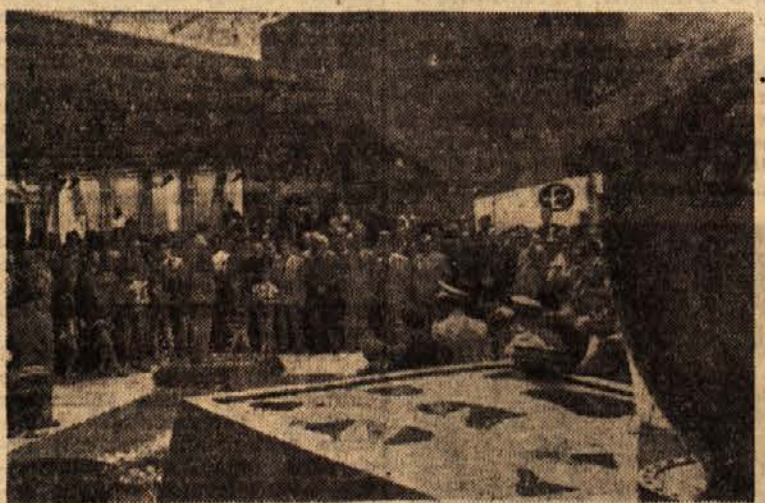
Miodragu Protiću dodeljena nagrada beneškega Biennala

Ena izmed nagrad UNESCO na letošnjem beneškem biennalu je bila podeljena našemu slikarju Miodragu Protiću. S tem je tudi letošnji nastop naših umetnikov na tej nedvomno najpomembnejši manifestaciji upodabljačote umetnosti na svetu prinesel še en nedvomni uspeh in priznanje naši sodobni upodabljačoti umetnosti. Razen Protića sodelujejo na beneškem biennalu od naših umetnikov še Lazar Vukajlija, Marij Pregelj in Vojin Bakić.

Povojni izumi in tehnični napredek

Ob navzočnosti Franca Leskoška je včeraj odprl razstavo na Gospodarskem razstavišču Todor Vujasinovič

Včeraj dopoldne so na gospodarskem razstavišču v Ljubljani slovesno odprli prvo razstavo povojnih izumov in tehničnega napredka FLRJ. Ob navzočnosti pokrovitelja razstave predsednika centralnega odbora Ljudske tehnike Jugoslavije in člana Zveznega izvršnega sveta Franca Leskoška, predstavnikov Zvezne uprave za patente, Ljudske tehnike, znanstvenih raziskovalnih ustanov ter številnih izumiteljev iz vse države, je razstavo odprl predsednik Pripravljalnega odbora Todor Vujasinovič.

Predsednik pripravljalnega odbora Todor Vujasinovič govori ob otvoritvi razstave povojnih izumov in tehničnega napredka. V ospredju se vidi del štirikrilnega gonilnika Kaplanove turbine, ki so ga izdelali v Litostroju in tehtja 25 ton.

V svojem govoru je gov. Vujasinovič poudaril, da je namen razstave nuditi industriji in ostalemu gospodarstvu vpogled v izumiteljstvo pri nas, da se pospeši izkoriščanje. Po drugi strani pa naj omogoči neposredne stike med industrijo in izumitelji, da se bo izumiteljska dejavnost razvijala v povezanosti s konkretnimi problemi gospodarstva. Pomanjkljivost razstave pa je v tem, ker ne

prikazuje še novatorskih uspehov, ki so bili v prvi dobi našega razvoja velikega pomena. Poseben pomen imata še razstava Ljudske tehnike, praktičnih vzgojnih izračun in učil.

V prvem delu razstave, ki prikazuje povojne izume, vzbujajo pozornost prikaz ustvarjalne dejavnosti naših znanstveno raziskovalnih institutov. Med drugim prikazuje kemični inštitut »Boris

Kidrič« v Ljubljani svoj postopek za oplenetenje velenjskega premoga, postopek za izkoriščanje sulfatne lužine celuloznih tovarn za pridobivanje krmilnega kvasa in važnih organskih topil, nadalje postopek za konzerviranje kruha in postopek za pridobivanje estroina (ženskega spolnega hormona) za potrebe medicine. Metalurški inštitut v Ljubljani nazorno prikazuje pridobivanje surovega železa v nizkem plavžu in postopek flotacije svinčeno-cinkove rude z novo flotacijsko celico. Vrsto izumov razstavlja tudi Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij v Ljubljani, medtem ko se je sorodni beograjski inštitut specializiral za raziskovanje prednapetega betona. Prikazana je tudi vrsta izumov prof. dr. inž. Kramaršiča s področja kemične tehnologije. Pomembna je nadalje patentirana izvedba jeklene gasa rešetkaste stola za daljnovidno s prednapetimi diagonalami, ki ga razstavlja Elektroprojekt iz Sarajeva. Med številnimi izumi posameznih izumiteljev naj omenimo tudi strmocevnici parni kotel z naravno cirkulacijo vode inž. Smolika, ki je patentiran tudi v inozemstvu, in svetovno znane dereze dr. inž. Avčina.

Po svoji zanimivosti nič ne zaostaja drugi del razstave, ki daje vpogled v tehnični napredek naše industrije. Zlasti obsežno prikazuje tehnični napredek Elektrogospodarska skupnost Slovenije. Z velikim zanimanjem ogledujejo obiskovalci velik poskusni transformator Inštituta za električno gospodarstvo v Ljubljani, ki daje napetost do 200.000 voltov. Elektroprojekt iz Sarajeva pa razstavlja veliko maketo področja Neretve s projektiranimi 14 velikimi hidroelektrarnami.

ZAKLJUČKI KONFERENCE KP ČESKOSLOVASKÉ

SPODBUDE ZA DECENTRALIZACIJO V GOSPODARSTVU IN UPRAVNIH ODBORIH

(Od našega posebnega dopisnika)
Praga, 16. jun. (Včeraj je bila zaključena konferenca KP Češko-slovaške. A. Novotný in V. Široký sta imela zaključna govora. Na zadnji seji konference so sprejeli vrsto sklepov in resolucij. Teh še niso razmnožili in razdelili tisku, toda tudi iz njih izvečja si je mogoče ustvariti sliko o glavnih zaključkih konference.

Predvsem je na predlog CK odobrila celotno delo partije po X. kongresu. V sklepih je poudarjeno, da je bila partijska linija

pravilna in da je slonela na marksizmu. V ostalem pa zavzema v sklepih glavno mesto problem decentralizacije. Gospodarstvo je doseglo zelo visoko stopnjo centralizacije, kar povzroča zapleteno, shematično in počasno odločanje, zavira pobudo delovnih ljudi in otežuje povezanost gospodarskih voditeljev in delavcev.

srednikov. Konferenca je pripočela tudi poenostavitve statistike in evidence.

Konferenca je nadalje terjala povečanje pooblastil ljudskih odborov pri planiranju in kmetijstvu.

Med dolgoročnimi nalogami je omenjena sestava desetletnih ali petnajstletnih perspektivnih na-

Pineaujevi sestanki v New Yorku

New York, 16. jun. (AFP). — Francoski zunanji minister Christian Pineau se je včeraj popoldne sestel v New Yorku z indijskim ministrom brez listnice Krišno Menonom. Pobudo za sestanek je dal indijski minister, ki zastopa svojo deželo v Skrbniškem svetu OZN.

Med kosilom, ki ga je Pineauju priredil francoski delegat Alphonse, se je ta razgovarjal z generalnim tajnikom OZN Hammarskjöldom, predstavnikom ZDA in Velike Britanije Cabot Lodgeom in Pearsonom Dicksonom ter s sovjetskimi delegati Sobolejevim. S Hammarskjöldom je govoril med drugim o Alžiru in o francoskem gledišču glede pomoči zaostalim deželam.

Danes je Pineau odpotoval dalje v Washington, kjer se bodo v ponedeljek začeli francosko-ameriški politični razgovori.

Maurice Faure v Londonu

London, 16. jun. (Tanjug). V Londonu se mudi državni sekretar francoskega zunanjega ministrstva Maurice Faure. Imel je razgovore z britanskim zunanjim ministrom Selwynom Lloydom in ministrom brez listnice Nuttingom, pri čemer pa niso sprejeli nobenih konkretnih sklepov. Eno izmed glavnih vprašanih razgovorov je bilo stališče Velike Britanije do tako imenovane evropske atomske agencije. Predstavniki Foreign Officea je danes izjavil, da sta Faure in Nutting imela neformalne razgovore o Evroatomu ter pripomnili, da je ostalo stališče britanske vlade nespremenjeno.

Z VSEH STRANI SVETA

AVSTRILIJA OBISK IZ AVSTRALIJE

Dunaj, 16. jun. (AFP). Sinoči je prišel v Pariz predsednik avstralske vlade Robert Menzies. Danes potuje v Avstralijo, kjer bo nekaj dni gost avstralske vlade. Sestel se bo s kanclerjem Raabom in zunanjim ministrom Figliom.

TRGOVINA Z ZAHODOM

Praga, 16. jun. (CTK). Českoslovaška trgovina z nekaterimi zahodnotropskimi deželami je lani narasla v primeri z letom 1954 za 19,3%. Tako se je vrednost trgovinske menjave blaga z Zahodno Nemčijo povečala za približno 100 milijonov kron, za Turčijo pa za 50 milijonov kron. Prav tako se je znatno povečala vrednost trgovinske menjave blaga s Švicco in Veliko Britanijo.

NORVEŠKA VPRAŠANJE LADIJ NA JEDRSKI POGON

Oslo, 16. jun. (AFP). »Morgenbladet« poroča, da so tehnična dela na področju jedrske energije na Norveškem toliko napredovala, da bodo lahko že leta 1959 začeli graditi ladje na atomski pogon. Norveški atomski inštitut proučuje sedaj finaniranje prve take ladje.

ALŽIR BOJI OKROG BENI SAFE

Alžir, 16. jun. (Reuter). V včerajšnjih bojih v Alžiru je bilo po francoskih podatkih ubitih skupno 62 upornikov, kakih 200 sramljivih ljudi pa so aretirani. Najhujši boji med francoskimi četami in uporniki so bili v zahodnem Alžiru, v okolici Beni Safa, kjer je bilo ubitih 20 upornikov. V zahodnem Alžiru, kjer se zopet bijejo tudi boji, je padlo 25 upornikov.

JUŽNA AFRIKA SEGREGACIJA CELO PRI TRANSFUZIJAH KRVI

Johannesburg, 16. jun. (Reuter). Vlada je izdala osnutek predpisov, po katerih bodo odsej strogo pazili na to, da bo pri transfuzijah kri domačinov strogo ločena od krvi belcev. V sanitarnih središčih bodo tako opravljal transfuzije na plemenski podlagi v skladu s splošno politiko segregacije. Direktor nacionalnega središča za transfuzijo krvi je izjavil, da ta diskriminacija nima znanstveno-medicinskih osnov, vendar pa bo izključila race, da bi dajali svojo kri, ki je v več zdravstvenih središčih več kot potrebna.

INDIJA NOVA INDUSTRIJSKA PODETJJA

New Delhi, 16. jun. (Tanjug). Indijska vlada je sklenila, da se bodo v prihodnje vodo in umetnih gnojil pri Nangalu, kjer grade znani hidroenergetski sistem Bakra Nangal. Indija je prejela tri tuja podjetja, naj izdelajo nova in to tovarno, in je pričakovati, da se bodo priprave na gradnjo začele v prihodnjem jesen. Tovarna bo izdelala

Predsednik republike Tito in prvi sekretar CK KPSZ Nikita Hruščev v razgovoru s kubansko kolhoznicco.

Centralizacija poraja birokratske metode dela. Zato je poudarjena potreba po postopni decentralizaciji in poenostavitvi uprave gospodarstva ter po večji odgovornosti nižjih organov. Konferenca priporoča, naj bi problem decentralizacije uredili na tej osnovi: upoštevati je potrebe perspektivnega planiranja, poenostaviti je treba način preskrbe z razširitvijo neposrednih in stalnih stikov med proizvodnimi podjetji in trgovino, s krepitvijo blagovnega prometa in odpravo nepotrebnih po-

črtov, ki bodo vsklajeni z načrti ostalih socialističnih dežel.

V sklepih je tudi rečeno, da je treba v nadaljnji perspektivi doseči, da bodo preskrbo s preskrbovalno-distribucijskih organizacij prenesli na trgovinske organe. Na koncu je poudarjeno, da je treba na področju finansiranja predlagati ukrepe, s katerimi bi povečali gospodarsko spodbudo, pri čemer je treba zlasti upoštevati pomen dobička v proizvodnji.

Danilo Knežević

Italija in razorožitev

Za razširitev atlantskega sodelovanja na gospodarsko in socialno področje — Italijanska parlamentarna delegacija obišče Sovjetsko zvezo

Rim, 16. jun. (Tanjug). V razpravi o pismu predsednika sovjetske vlade Bulganina Segniju, je italijanska vlada, kot trdijo tu, sklenila okrepiti svoja prizadevanja za občo razorožitev in napeti

vse sile, da bi v okviru OZN dosegli splošni sporazum o omejitvi oboroževanja in o mednarodnem nadzorstvu nad oboroženimi silami. Pri tem sodi, da je moč dosegli učinkovito mednarodno razorožitev, ki bi zagotovila mir, le preko OZN, ki mora nadzorovati oboroževanje posameznih dežel.

Zunanji minister Martino je na seji vlade poročal o svojem delu v zvezi s pripravo predlogov za gospodarsko, kulturno in socialno sodelovanje med članicami Atlantske zveze. Martino je poudaril, da je v okviru odbora treh ministrov dobil nalogo proučiti položaj na Blaznjem vzhodu in o tem poročati na seji odbora, ki bo konec t. m. v Parizu. Martino sodi, da je tudi na Blaznjem vzhodu sedaj ugoden položaj za razširitev atlantskega sodelovanja na gospodarsko in socialno področje.

Medtem so listi objavili, da bo delegacija Italijanskega parlamenta odpotovala 22. julija na povabilo Vrhovnega sovjeta v Sovjetsko zvezo. Obisk bo trajal do 9. avgusta. Delegacijo bo vodil predsednik senata Merzagora. V njej bodo predstavniki vseh skupin v parlamentu.

PISMO IZ NEW YORKA

New York, konec maja. Visoko v seznamu strateških surovin je zapisana lepljiva tekočina z malajskih in drugih azijskih plantaž — surova guma. Njen končni izdelek je nujno potreben za motorizirane armade, za letala in sploh za vsa motorna vozila. To je vojna surovina, ki jo sleherni generalni štab visoko ceni, kakor ceni petrolej. Guma je tako politična kakor vojaška tema stikov med državami, vpisana v kronike gospodarske ekspanzije industrializiranih držav. Zaradi nje je bilo že več vojn, okrog nje so se pletle diplomatske in industrijske špijonaže.

Kemijske formule za senatorje

Prihod sintetične gume na trg je zamotat črno-belo sliko stikov med tistimi, ki so imeli plantaže, in drugimi, ki bi jih radi imeli. Tekmovanje med laboratoriji in proizvajalci naravne surovine je vrglo nov kamen spora med državniške zavezniških in nezavezniških dežel. Velika Britanija, ki ima največ naravne gume in ki črpa iz izkupička zanjo velik del svojih državnih dohodkov, izrpanih iz Malaje ter ceylonskih in drugih plantaž, se je razgla-

šila za borca za ukinitve prepovedi izvoza gume na področje od Vladivostoka do Varne in od Murmansk do Sanghaja.

Amerika, katere sintetična proizvodnja veruje v perspektivo skorajšnjega kritja vseh domačih potreb za laboratorijsko gumo, je bila gluha za klice iz Londona. Eden si je v Washingtonu na vse načine prizadeval, da bi dobil formulacijo, ki bi jo lahko razlagali kot pripravljeno ZDA na večjo elastičnost v trgovini. Reagiranje Kongresa na vest o prodaji gume z angleških posesti Kitajski pa je razbila iluzije o takšnem dogovoru.

»Odpovejte zaveznikom! to je bil bojni klic mnogih senatorjev na ameriški desnici.

Ljudje, ki so spremljali razvoj laboratorijskih poskusov v tej deželi, pa so lahko takoj čutili, kako zelo je industrijska kemija odgovorna za to srdito reagiranje s Kapitola.

Politična ljubezen in trgovske koristi

V nekem poročilu Kongresu je predsednik Eisenhower sporečel, da bo dosegla ameriška industrija sintetične gume do leta 1958 zmogljivost blizu dva mili-

Anthony Eden povabljen v Pariz

London, 16. jun. (Tanjug). Tu so uradno potrdili, da je predsednik francoske vlade povabil ministrskega predsednika Edena na obisk. Predstavniki Foreign Officea je v zvezi s tem izjavil: »Ministrski predsednik Eden upa, da bo mogel vrtni obisk g. Molletu, vendar datuma še niso določili«.

Tu pravijo, da je francoska vlada izrazila željo po čimprejšnjih razgovorih sprčo »važnih sprememb v evropskem položaju«.

Načrti za jesen

Francoska vlada namerava v Alžiru razpisati volitve ne glede na vojaški položaj

Pariz, 16. jun. (Tanjug). Francoska vlada je načelno sklenila ukiniti sedanji sistem izvršne oblasti v Alžiru in na jesen razpisati splošne volitve v nove organe lokalne uprave. Načela organizacije novih občinskih odborov v Alžiru bodo podobna, kakor veljajo za organizacijo lokalne oblasti v Franciji. Alžircem bi omogočili »zasedbo vodilnih položajev in izvršni oblasti«.

Vladni krogi zatrjujejo, da hoče vlada s tem ukiniti kolonialistični upravni sistem v Alžiru in tako odvzeti francoskim naseljencem privilegirani položaj.

Pripominjajo pa, da »spremenjena organizacija krajevnih oblasti ne bo ustvarila vseh nujno potrebnih pogojev za opustitev sedanjih sovraštvi in sprčo tega opozarjajo, da je nujno potrebno doseči kompromis med programoma alžirskih upornikov in francoske vlade.

Francoska vlada je tudi sklenila čim prej zaustaviti nadaljnja ojačenja vojaških kontingentov v Alžiru. Pričakujejo, da bodo do konca tega meseca prispeli v Alžir vsi francoski rezervisti, ki so jih nedavno vpoklicali. V zadnjih štirih dneh so v alžirskih pristaniščih izkrcali 11.000 fran-

coskih vojakov, tako da bo konec meseca v Alžiru 364.000 vojakov. Generalni rezident Lacoste je izjavil, da bo to število »zadostovalo za obnovo reda v Alžiru«. Toda poročila, ki prihajajo v Pariz, kažejo, da se boji v Alžiru bijejo z nezmanjšano srditostjo.

Alžirsko vprašanje pred Varnostnim svetom OZN?

New York, 16. jun. (AFP). — Sinoči je bilo iranskemu delegatu v Varnostnem svetu Djalalu Abdahu izročeno pismo, ki zahteva sklicanje posebne seje Sveta, na kateri bi obravnavali alžirsko vprašanje. Iranski delegat, edini predstavnik azijsko-afriške skupine v tem organu OZN — bo izročil zahtevo predsedniku Varnostnega sveta.

Zahtevo, naj bi sprčo alžirskega vprašanja sklicali posebno sejo Varnostnega sveta, je podpisalo 13 izmed 23 članice azijsko-afriške skupine v OZN. Druge dežele se večidel strinjajo z glediščem Indije, da bi »bilo v tem trenutku brez pomena razpravljati o alžirskem vprašanju, ker bi takšna razprava nemara prejudicirala prizadevanja za neposredna pogajanja o tem vprašanju«.

PISMO IZ PARIZA

ZGODBA SE NADALJUJE

(Od našega stalnega dopisnika)

Pariz, junija. Misel na ustanovitev evropske obrambne skupnosti je sprožil Francoz Schuman. Naperjena ba je proti »nemški nevarnosti«, je vendar pritegnila Adenauerja, da je podpisal ta francoski načrt. Ko se je vseh pet članic te »male Evrope« sporazumelo, da bodo Schumanov načrt uresničili, je Francija vključila v to organizacijo dokončno odklonila. Misel na evropsko atomsko skupnost »Evroatom« je sprožil Francoski Jean Monet. Naperjena je proti »nemški atomski nevarnosti«, vendar je »Evroatom« pritegnil Adenauerja, da je podpisal ta francoski načrt. Ko se je vseh pet članic te »male atomske Evrope« sporazumelo, da bodo ta francoski načrt uresničile... in zgodba se nadaljuje...

Adenauerja obvezuje njegov podpis samo platonično, pravijo francoski atomski znanstveniki in ekonomisti. V Nemčiji atomske industrije, virov surovin, raziskovalnih laboratorijev in središč niso nacionalizirali, kemijska industrija, največja na svetu, zainteresirana na atomskih raziskavah in pokroviteljica teh raziskav, pa je odločno proti vključitvi v »Evroatom«. Danes ali jutri, kadarkoli hočejo, lahko Nemci v praksi razveljavijo Adenauerjev podpis. Čemu tedaj »Evroatom«? Pravzaprav, pravijo ti francoski krogi, »Evroatom« ni naperjen proti Nemčiji, marveč proti Franciji, ki ima edina izmed dežel »male Evrope« na razpolago znanstveni kader, sodobno opremljene laboratorije, atomske baterije ter takšno stanje atomske tehnike in opreme, ki ji bo kmalu omogočilo, da se bo približala atomskim velesilam, ZDA, ZSSR in Veliki Britaniji.

Francoski atomski strokovnjaki pravijo, da so te tri dežele

pred Francijo grobo zaloputnile vrata. Ostane torej samo Francija, na katero se nanaša ustanovitev »Evroatoma«. Vendar pa sprejema ta organizacija nove člane!

V resnici pa misli na ustanovitev »Evroatoma« niso sprožili Francozi. Francoski strokovnjaki pravijo, da so storile to ZDA, ki se jim je Velika Britanija takoj pridružila. Izmed članic te »atomske Evrope« ima znatne rezerve Belgija, ki pa jih je prodala Ameriki. Za »Evroatom« je ostalo le nekaj malega, kolikor dovolijo Amerikanci. Nemci imajo na razpolago znanstveni kader, ki pa se je že konec vojne preselil v Ameriko. Nemška kemijska industrija je znatna podlaga za atomsko opremo, toda njeni predstavniki nasprotujejo evropeizaciji jedrske energije. Luksemburška in Holandska sta pripravljene vključiti se v »Evroatom«, ne moreta pa vanj ničesar prinesiti. Ostane torej samo Francija, ki naj bi dala tej organizaciji vsebino, doblila pa od nje ne bi ničesar.

Francoski strokovnjaki in politiki pravijo, da Franciji torej ne kaže vključiti se v to evropsko organizacijo. Glede evropske atomske skupnosti se je razdelilo evropsko javno mnenje v dva tabora. Eni so proti, drugi to misel sicer zagovarjajo, vendar pa niso nič kaj posebno vneti zanjo. Na sestanku v Benetkah so o tem obširno razpravljali. »Evroatoma« niso odklonili, pa tudi ne sprejeli. Formula »male Evrope« se je zdelala Francozom pretesna. Zakaj je ne bi razširili?

Tako je zdaj vprašanje »Evroatoma« postavljeno zemljepisno. Evropska skupnost za premog in jeklo se naslanja na zemljepisne, gospodarske in naravne elemente. Za novo evropsko tvorbo pa to ne velja. Zato nekateri menijo, da bi bilo treba njene temelje razširiti.

Somalija na robu gospodarske propasti

New York, 16. jun. (Reuter). Indijski minister brez listnice in stalni delegat v OZN Krišna Menon je izjavil v Skrbniškem svetu, da bo Somalija, ki jo upravlja Italija, postala neodvisna v razmerah popolnega gospodarskega bankrota, če OZN deželi ne bo pomagala.

Skrbniški svet proučuje poročilo Italije o položaju na somalskem ozemlju, ki mora do leta 1960 postati neodvisno.

Problem gospodarskih razmer na tem ozemlju ni samo stvar Italije in prebivalstva Somalije, je rekel Menon, temveč OZN. Če ga ne bodo uredili pred letom 1960, bo nova somaljska vlada zelo težko upravljala to deželo. V poročilu Italije o razmerah v Somaliji je rečeno, da ima dežela že štiri leta znaten proračunski primanjkljaj.

Podpredsednik Ranković sprejel japonskega ministra za delo

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković je sprejel včeraj ob desetih dopoldne japonskega ministra za delo g. Tadao Kuraišija. Ministra Kuraišija je spremljal japonski poslanik v Jugoslaviji g. Sadao Hirose.

Poslanik Milatović odpotoval v Tirano

Beograd, 16. jun. (Tanjug). — Novi jugoslovanski poslanik v Albaniji Arso Milatović je odpotoval danes v Tirano. Milatović je bil doslej pomočnik načelnika oddelka v Državnem sekretariatu za znanje zadeve.

GOZD IN POLITIKA

jona ton letno. To odkritje ni presenetljivo poslovnega sveta. Za politike pa sta bila dva dodatna podatka pravo odkritje in signal za akcijo. Prvi je bil znanstvenega značaja: kemikom se je posrečilo, da so z umetno gumo dočela zamenjali naravno. Iz epruvete v tovarni je prišla surovina, katere kakovost lahko povečajo do popolnosti, česar z naravno gumo še zmerom niso dosegli. Hkrati pa se umetna guma laže prilagodi sleherni zamisli inženirjev, pa naj gre za izdelovanje umetnih podplatov ali pa gladkega izolatorja za električne kable.

Ta in takšen univerzalni proizvod človekove misli in osvajanju naravnih skrivnosti je zdaj razvezal Ameriki roke za nadaljnjo ekspanzijo njene industrije. Senatorji so z očitnim zadovoljstvom poslušali poročilo, da bo znašala zmogljivost industrijskih naprav za umetno gumo leta 1958 že 1,7 milijona ton, kar bo zadostovalo za vse domače potrebe do leta 1960. Za trgovce z naravno gumo, zlasti za tiste z angleških otokov, je ta vest pričala, da se bližajo črni dnevi. Vsem dolžnim spoštovanjem do političnega zaveznika so sporočili, da jim atlantska solidarnost in ljubezen ne moreta zagotoviti pro-

računskih koristi. Trgovina z novimi trgi je postala še nujnejša.

Guma ne prizna a poraza

Vzlic perspektivi ameriške avtarhije na področju umetne gume naravna guma še dolgo ne bo izgubila svoje življenjske vrednosti. Angleške delniške družbe za gumo, holandske koristi na indonezijskih plantažah in francoski kapital v Indokini so se še nedavno zadovoljevali z raziskavami svojih šestih laboratorijev v omenjenem krogu zaščite bogatih nasadov pred okužbami in križanji boljših smolastih sadik. V novejšem času pa je kapital evropskih dežel zadel na uspešno konkurenco umetne gume in začel na široko promčevati predelavo kavečkov smole za industrijsko uporabo.

Strokovnjaki obljubljajo, da bodo njihovi napor omogočili kristalizacijo naravne gume, potrebno za večjo odpornost avtomobilskih pnevmatik. Če se jim bo posrečilo izdelati gumo, uporabno za zdravniške instrumente ali za impregniranje usnja, odporno proti azonu in visokim temperaturam, upajo, da bodo bitko za sintetično gumo uspešno bili še dolga desetletja. J. Levi

PISMO IZ
LONDONA

V senci derbyja

Pol milijona Londončanov v dežju na derbyju — Preplah zaradi robotov, Nemcev in Japoncev —
Laburistični Hamlet: »Nekaj je gnilega v deželi torijev«

(Od našega stalnega dopisnika)

London, junija
Minuli teden je v Londonu deževalo in dež je na dirkališču premočil pisane plebejske čepice, meščanske črne melone in bleščeče cilindre, ki zmeraj redkeje pokrivajo glave, katerih možgani usmerjajo tok modre krvi, kot bi to nemara sodil nepoučen prišlec. Deževalo je, toda kljub temu je pol milijona Londončanov prišlo na derby — dogodek, ki teden dni ali dva obvladuje londonsko javno mnenje in se zrcali celo v tistem, kar ni v nobeni zvezi z njim.

Konji in roboti

O londonskem derbyju, ki je edinstven na svetu, piše londonski tisk uvodnike in jih objavlja kar takoj za komentariji o skrbih na Cipru in o nevskeč-

Tu nikomur niti na misel ne pride, da bi jim zameril, da tako resen del britanske stvarnosti povezujejo z derbyjem, kajti tudi derby je važna stvar. In zato naj tudi bralci ne zamerijo piscu teh vrst, saj piše iz Britanije in o Britaniji.

Kdo bo poravnal račun?

Toda derby je že minil in tako namesto za »circenses« se spet oglašča potreba po »panem«.

Ministrski predsednik Eden je malone dramatično opozoril na ta problem »kruha« za Veliko Britanijo, ko je ondan govoril v Norwichu.

Britanija mora marsikaj uvažati (velik del živil, mnogo surov-
nin, še celo premog in koks), da bi njene prebivalci lahko mirno živeli in mislili na izboljšanje svojega življenjskega standarda.

proizvodnjo. Zato se je finančni minister Macmillan zavzel, da bi se britanski delavci odrekli zahtevi po splošnem zvišanju mezd, da ne bi porušili »dosežene« gospodarske stabilnosti.

Laburisti in sindikati pa so drugačnih misli. O avtomatizaciji sicer še niso izrekli svojega dokončnega mnenja, kajti tovarne-roboti so hkrati dele dosedanjega in elementarnega tehnološkega napredka. Pod mučnim vtisom ukrepov v tovarni »Standard«, ki avtomatizira svoje obrate in je zato že odpustila 2600 delavcev, o njih ni lahko izreči dokončnega mnenja.

Pač pa so povedali svoje mnenje glede zahtev, naj bi se delavci odrekli višjim mezdam. Laburisti vidijo v tem dejstvo, da zahteva vlada žrtve pravzaprav samo od delavcev, ne pa od vseh razredov in družbenih plasti. Razen tega, pravijo, je konservativna vlada s tem, da je opustila sistem državnega nadzorstva nad gospodarstvom, ki so ga deloma uvedli laburisti, ki so bili na krmlu, izgubila sleherni možnost, da bi obdržala gospodarski položaj v rokah. Gospodarska stabilnost je postala iluzorna.

Tu krožijo govorice, da konservativci niso docela složni v svoji gospodarski politiki. Tako govorijo, da je bivši finančni minister Butler, ne pa sedanji minister Macmillan, tisti, ki daje protikontrolni ton strankini gospodarski politiki, pri čemer ga podpirata stari torijevci lord Salisbury ter Angleška banka.

Macmillan si baje, nasprotno, prizadeva prepričati vlado, da je edini izhod v tem, da zavró stihijo na trgu in obnovijo nekatere kontrolne ukrepe, skrežijo nepotrebni uvoz in opuste nepotrebne gradnje, opustijo vlaganje kapitala v industrijo, ki ne povečuje izvoznih možnosti.

Butler se baje ogorčeno bori proti Macmillanovim tezam tudi zato, ker bi sleherni obnova kontrole nad gospodarstvom pomenila polom njegovih temeljnih zamisli in v določeni meri tudi konec upanja, da bo nekega dne postal Edenov naslednik.

Konservativci zanikajo te vesti, laburisti pa vztrajno trdijo, da so njihovi nasprotniki pred razkolom. Nadaljnji boj »za britanski kruh« bo nedvomno povedal nekaj več o tem, kdo je imel prav.

Socialisti v Latinski Ameriki

Iz Urugvaja poročajo, da so se latinsko-ameriški socialisti prvičkrat v novejšem času potrudili, da bi med seboj navezali stalne stike in sodelovanje.

Doslej socialistične stranke Latinske Amerike ne samo da niso imele skoraj nobenih stikov s socialističnimi in delavskimi strankami ter gibanji v Evropi, Aziji in Afriki, temveč tudi med seboj niso bile povezane. Zelo malo so vedele druga o drugi in niso izmenjavale svojih izkušenj, čeprav je družbena problematika, ki jih obdaja, zelo pereča in v bistvu zelo podobna.

Zdaj so imeli zastopniki socialističnih strank Urugvaja in Argentine ter narodne socialistične stranke Čila v Montevideu sestanek ter sklenili ustanoviti socialistični posvetovalni odbor za Latinsko Ameriko. Njegova naloga bo »izmenjava informacij med strankami, ki so izšle iz političnega gibanja delavskega razreda in katerih cilj je uresničenje socializma na svetu«.

Pomen pobude, sprožene v Montevideu, je dvojen:

Dogovorjena stalna izmenjava informacij in misli lahko prispe-

va h globljemu proučevanju socialnopolitične problematike Latinske Amerike, kar smatrajo socialistične stranke za potrebno, ker imajo v glavnem vse zelo skromne tradicije. Večinoma so to stranke brez večjega vpliva na delovne množice in na volivce ter na politični položaj svojih dežel sploh. Ena izmed izjem je čilska narodna socialistična stranka, ki teži v svoji politiki predvsem za ekonomsko osamosvojitvijo dežele in ki se je orientirala zlasti na delavski razred in na delovne množice. Ostale socialistične stranke Latinske Amerike pa v glavnem zbirajo v svojih vrstah izobražene in svobodoumne ljudi iz srednjih slojev.

Po drugi strani pa utegnejo v Montevideu sprejeti sklepi priložnosti, da bodo v Latinski Ameriki vskladili težnje po osamosvojitvi kontinenta, demokraciji in miru, ki se čedalje bolj razraščajo in krepe. Na konferenci v Montevideu so s simpatijami sprejeli napoved, da namerava čilska narodna socialistična stranka sklicati kongres vseh demokratskih strank Latinske Amerike, ki bi »obsojil despotične režime mnogih dežel Latinske Amerike, kakor tudi notranje in zunanje stike, ki jih podpirajo«.

Namen socialističnih strank zbranih v Montevideu, da se skupno posvetijo specifičnim problemom svojega kontinenta, se zrcali tudi v tem, da so sklenile dati svojem posvetovalnemu organu izključno latinsko-ameriški značaj in da članstvo v njem ne bodo pogojno vezale na pripad-

Trinidadska nafta iz angleških v ameriške roke?

London, sredi junija

Trinidadsko nafto morda ne bi bilo treba prodati ameriški družbi Texas Oil, če bi laburisti, ki so doslej nasprotovali tej transakciji ostali pri svojem sedanjem stališču in dobili podporo zadostnega števila konservativnih poslancev. Tudi konservativni poslanci so nastopili proti prodaji, ko so prispele iz ZDA v London prve vesti o ponudbah. Prihodnje sredo bo to zadevo obravnaval Spodnji dom. Vlada pa je sinoči napovedala, da bo odstopila, če ne bi izglasovali zaupnice njenim priporočilom, da bi delnice »Trinidad Oil Company« vendarle prepustili teksaški družbi. To pa je važen činitelj za stališče konservativnih poslancev. To namreč zmanjša upanje, da bi se laburisti in konservativni poslanci znašli na istem stališču, na katero so se postavili v začetku, ko je prišlo to vprašanje na dnevni red.

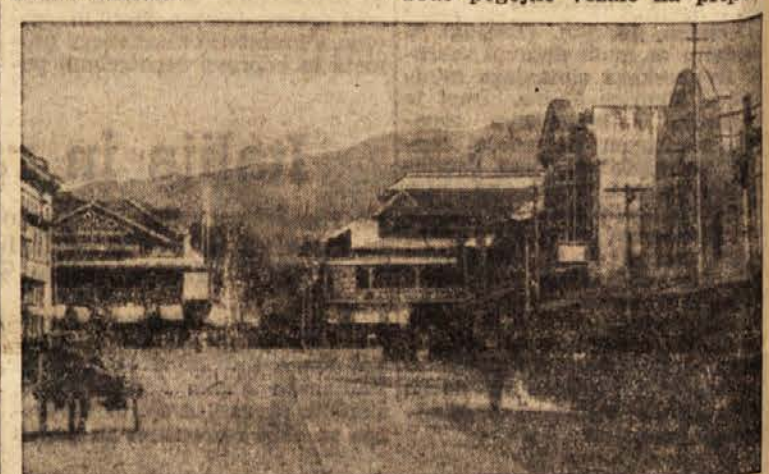
»Texas Oil« je namreč ponu-

dil trinidadski družbi, da bi odkupil delnice angleških delničarjev za 180 milijonov dolarjev, za dvojni znesek njihovega sedanjega tečaja. Potem so začele delnice trinidadskega petroleja vrtoglavo skakati. Delničarji so zelo zainteresirani na možnosti, da bi ne nadomestili prihodnjega profita, v parlamentu pa je nastal preplah med opozicijskimi in vladnimi poslanci, ki so zahtevali nujno intervencijo Edenove vlade.

Vlada je do včeraj proučevala to vprašanje in sklenila, da bi bila transakcija možna z naslednjimi pogoji:

1. da bi trinidadski petrolej, prodan na šterlinškem področju, obvezno plačali v funtih;
2. da mora biti družba registrirana v Trinidadu tudi v prihodnje, kar pomeni, da bi bila pod jurisdikcijo trinidadskih oblasti in da bi davek od dobička plačevali skladno z angleškim zakonom in v korist angleške državne blaginje;
3. da bi dobili Angleži poročila, da bodo rafinerije obratovale s polno zmogljivostjo in da se bo industrija nafte ondi po možnosti sploh širila;
4. da bo zagotovljen dosednji položaj krajevnega prebivalstva v obratovanju trinidadskih družbe, ko bo prešlo v ameriške roke, da se ne bodo dogajali primeri diskriminacije.

Vlado so napotili na to odločitev naslednji momenti: Američani lahko investirajo neprimer-
no več denarja v Trinidad, kakor znašajo predvideni šterlinški zneski, vsota 180 milijonov dolarjev pa bi dokaj povečala angleške rezerve v tej valuti in sklade za investicije v tujini. Na drugi stra-

Port of Spain, eno glavnih mest na Trinidadu

Opozicija meni, da primer Trinidada prepričljivo osvetljuje težnjo ameriških družb, da čedalje globlje prodirajo in dobivajo svoje roke angleške petrolejske posesti in nafte trge. Opozicija je prepričana, da hoče teksaška družba prodati tudi v Kanado, kjer kontrolira »Trinidad Oil Company« precejšen del razdeljevanja nafte oziroma petroleja. Pri tem je treba upoštevati tudi bojazen glede nadaljnjega razvoja političnih razmer na Trinidadu in neurejene odnose med prebivalstvom, ki bi utegnili nastati, če bi različno obravnavali razne njegove skupine.

Laburisti vztrajajo na tem, da pride zadeva pred parlament v nasprotju z vladnim mnenjem, da gre tu za čisto upravno zadevo, ki ne sodi v njegovo pristojnost. Sodeč po trenutnem položaju je vendarle nekaj več upanja, da bo »Texas Oil Company« dobila trinidadsko nafto v zvezi odporu angleške javnosti, izvemši nekatere poslovne ljudi in delničarje.

Angleška vlada bo v tej zvezi do ponedeljka objavila Belo knjigo, v kateri bo podrobneje pojasnila trinidadsko akcijo in razloge, o katerih meni, da kažejo, da bi bilo dobro prodati delnice ameriški družbi.

B. Lazic

nost posameznih strank Socialistični internacionali.

Konferenca v Montevideu nedvomno pomeni napred, da bi socialistične stranke našle svoje ustrezno mesto v zapletenem latinskoameriškem dogajanju.

J. Almuli

OBVESTILO

Pozivamo vse delavce in uslužbence

ki so bili leta 1955 najmanj 6 mesecev zaposleni v podjetju »IKARUS« • ZEMUN

in izpolnjujejo pogoje po členu 58 uredbe o plačah delavcev in uslužbencev gospodarskih organizacij (Ur. l. FRLJ št. 54/54), naj se javijo zaradi sprejema dela plač iz dobička za leto 1955.

Delavci in uslužbeni, ki se po poteku trimesečnega roka od dneva objave tega oglasa ne javijo podjetju, izgube pravico do dviga dela plač iz dobička.

Podjetje

»IKARUS« • ZEMUN

Avijatičarski put 10

2190

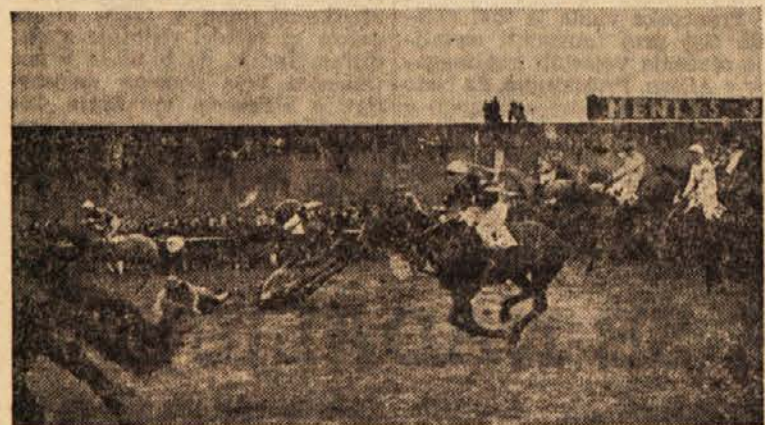
»INTERKOMERC« generalna trgovska zastopstva
BEOGRAD, Terazije 27

ZASTOPNIKA ZA DELO

na področju LR Slovenije s sedežem v Ljubljani

Zaželeno je, da pozna motorna vozila in gradbene stroje. Plača po tarifnem pravičniku. Nastop takoj ali po dogovoru.

2222

Na angleškem dirkališču

nostih, ki jih prinašajo zahteve po zvišanju plač. O njem govore po londonskih krčmah ob kozarcu toplega piva ali mlačnega whiskyja. Derby navdihne karikaturiste, kadar hočejo istočasno z derbyjem komentirati še kaj važnejšega — tokrat n. pr. gospodarski položaj in razvoj Velike Britanije, ki zadeva na eni strani na problem avtomatizacije in z njo na vprašanje zaposlenosti, na druginjo in zahteve po zvišanju mezd, na drugi strani pa na čedalje večji pritisk zahodnonemške in japonske gospodarske ekspanzije na nekoč izključno britanske trge.

Tudi karikaturisti so poslali svoje robote-konje, misleč pri tem na problem robotov-tovarn, na — derby.

Vse to je treba plačati. Torej je treba tudi mnogo izvažati. Ker pa potrebe nenehno naraščajo, bi morala naglo naraščati tudi proizvodnja. To je potrebno še zlasti zato, ker sta se na svetovnih trgih z večjim pritiskom pojavila spet stara vzhodna tekmeča — Zahodna Nemčija in Japonska, ki Veliki Britaniji odirata kupce in jim ponujata cenejše blago. Jako silita britansko industrijo, da tudi ona znižuje svoje cene.

To je moč doseči, kot vemo, s povečanjem proizvodnje, z znižanjem proizvodnih stroškov, z novimi, boljimi, sodobnejšimi tovarniškimi napravami, z intenzivnejšim delom. Zato se je Anthony Eden zavzel za nove napore, da bi industrijo avtomatizirali, da bi povečali industrijsko

LJUDJE KOT MIŠI

Mnogi priporniki se prostovoljno javljajo za medicinske poskuse — Ali bo kemija premagala blaznost?

(Od našega stalnega dopisnika)

New York, junija
Pred čuvajem državne ječe v Louisiana so se postrojili priporniki. Gledali so prišlece, univerzitetne profesorje, in čakali, da jih bodo spet — kakor že tolikokrat — pozvali, naj se prostovoljno javijo za kak zdravniški poskus. Časniki, ki jih vsak dan prejemajo, so pisali o 90 obsojenih iz Ohia, na katerih bodo preizkusili vpliv raka in skušali najti zdravilo zoper »zahrbtnega ubijalca«.

Toda tokrat je bilo tisto, kar so slišali, nepričakovano celo za otopele kaznjence. Od njih so zahtevali, naj se prostovoljno javijo, da bi jim vbrizgnili injekcijo — blaznosti. Čez nekaj časa, nekaj ur ali dni bo tisti, ki se bo pozivu odzval, postal shizofrenik, norec.

Dve roki sta se neodločno dvignili. V zgodovini medicine je to morda pomenilo odločilni moment. Poizkus na dveh pripornikih iz Louisiana je namreč pokazal, da se je kemija približala uresničenju nekoč nedosežnega sna medicine: zdravljenja shizofrenije s snovjo, izdelano v laboratoriju.

Odgovor tiči v krvi

Shizofrenija je biološka, ne pa duševna bolezen, je sporečil dr. Robert Heat udeležencem kongresa ameriških psihiatrov.

Pred letom dni, celo pred nekaj meseci si ne bi upal tako odločno izjaviti pred 4000 svojimi kolegi kaj takega. Toda zdaj je bil Heat prepričan, da je njegovo sklepanje pravilno. Kri shizofrenikov, ki jo je ubrizgnil dvema prebivalcem države ječe, je povzročila v njej jasno, čeprav začasno obolenje. In šele, ko je zdrava kri premagala bolno, so se prvi ljudje, ki so se vendarle javili za vlogo laboratorijskih miši, vrnili v svet stvarnosti.

Eden izmed obeh zapornikov je takoj po transfuziji zapadel v depresijo. Roke in noge so mu na pol otrpnile, oči pa so zrle v prazno. Okrevale je čez dve uri. »Bilo je lepo«, je rekel, potem pa se ponudil za ponovni eksperiment. Prijala mu je, je pripomnil,

pozaba, v kateri so izginiti zidovi jetnišnice, stražarji, misel na svet onkraj rešetk...

Drugi kaznjencec se je prebudil malone istočasno. »Nikoli več«, je krilnil ves zgrozen. Njegova reakcija na vbrizgano kri, odvzeto bolniku, je bila paranojična. Bal se je vseh in vsakogar, črtil je zdravnik, bil je prepričan, da mu življenje visi na nitki in da ga ves svet sovraži.

Dr. Heat je imel v rokah odgovor: shizofrenija, morda pa tudi druge duševne bolezni so posledica bioloških motenj. Povzročitelji delujejo različno na razne bolnike. Sklep je bil zato tudi kaziplot nadaljnjim korakom: preiskati je treba molekule proteina; abnormalna sestava molekul povzroča abnormalno psihično stanje.

Samo začetek

Shizofrenija je ena izmed najpogostejših duševnih bolezni po ameriških sanatorijih. V državi New York je 58 % pacientov shizofreničnih.

Zato je bilo naravno, pravijo zdravniki, da smo začetni udarec zadali ravno temu sovražniku. Če bomo na nadaljnjih raziskovanjih našli kemično sredstvo za blokiranje povzročiteljev shizofrenije, bo medicina lahko odkrila njene simptome, podobno kot z Wassermanovo reakcijo pri sifilisu.

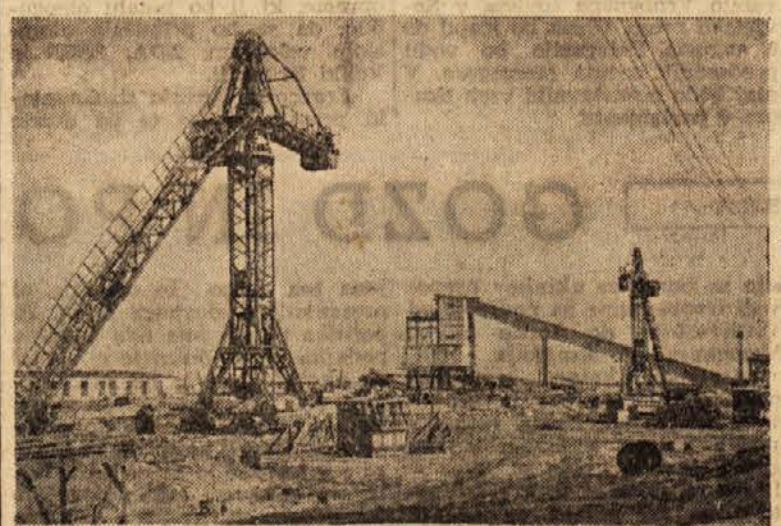
Heat ni bil prvi, ki je blaznosti pripisal kemične in fiziološke vzroke. Že davno pred njim so psihoanalitičarji Freud, Jung in drugi omenili takšno možnost. Toda sledeč stopinjam svojega bostonskega kolega Altschula (»sladkor v krvi normalnega človeka se razlikuje od sladkorja v krvi shizofrenika«), je dr. Heat s svojim sodelavcem dr. Byronom Leachom vbrizgnil okuženo kri bolnikov v telesa 11 poskusnih opic.

Potem pa je prišel vrhunec, poizkusi na ljudeh. Sledil je uspeh in triumf pred sestankom najboljših psihiatrov v Chicagu.

Tu pa je bilo slišati tudi glas, ki je pozival k opreznosti. Nobelov nagradenec za kemijo in eden izmed najuglednejših zagovornikov proteinske teorije v moderni

medicini dr. Pauling je opozoril na nevarnost, da bi dobljene rezultate preveč posplošili. Zmaganje nekaterimi vrstami slabomnosti, je rekel dr. Pauling, je možna v naslednjem desetletju. Toda dolgo časa bo minilo, preden bo odkriteljski molekularni deformacij razrešilo vso uganko, kdo je povzročitelj duševnih bolezni.

Jaša Levi

Nekaj deset kilometrov južno od Kustanaja (Kazahsaja SSR) grade sokolovsko-sarvajski kombinat za oplemenitenje rud. Velikanski bager dvigne vsak dan iz zemlje kakih 16.000 kubikov prsti in kamenja. Leta 1957 bodo začeli kopati rudo. Hkrati grade tudi veliko delavsko naselje. Na bregu reke Tobol nastaja novo mesto Rudni. — Na sliki: graditev tovarne betona.

»Crvena zastava«-Kragujevac

RAZSTAVLJA NA RAZSTAVI POVOJNIH IZUMOV NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI

orožje za lov in šport

prvovrstne kvalitete in izdelave

PROIZVAJA:

- LOVSKE PUŠKE 12 in 16, tipa »HAMERLES«
- LOVSKE KARABINKE 7,9 mm

2440

- ZRAČNE PUŠKE 4,5 mm
- ŠPORTNE MALOKALIBRSKE 5,5 mm

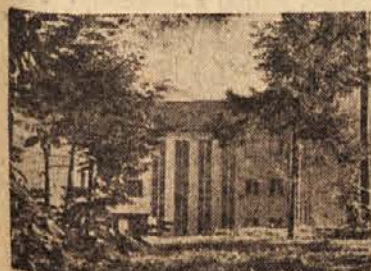
ČEZ POHORSKE PLANJAVE

Spomenik padlim junakom
Pohorskega bataljona

2

Nekoč je živel kmetič na Pohorju, malo gozda je imel, pa je še tega preveč izsekal. Gozdni mož je prišel k njemu, ponoči, ko je kmet pri mesečini sadil krompir. »Ne morem živeti, drevesa podiraš, sence in vlage nimam,« je potožil. »Zlati krompirji ti bodo zrasli na njivi, če boš odslej v gozdu posekal samo dvajset dreves na leto.« Kmetič se je ravnal po tem, kar je rekel zeleni mož. Naslednje leto je posekal petnajst dreves in na njivi so mu zrasli zlati krompirji. Pobral je zlato z njive in si pozidal grad. Zeno je imel in otroke, ki so hoteli bogato živeti. Zlati krompirji so odhajali od hiše, kupček se je zmanjšal. Tedaj poreče žena: »Sekaj gozd! Novega si kupil, tam je še dovolj dreves.« Kmetič je postal

Bolnišnica za TBC

Železničarski dom

lakomen na bogastvo, pa je sekal. Gozdni mož ga je zaman svaril in ob nočeh trkal na grajska okna. Kmetič je sekal vsako leto več. Nekega dne se je vsa družina spravila v kotanjo na vrhu Pohorja; najlepši les je rasel v njej in kmetičevi ljudje so se nadejali velikega izkupička. Opoldne so posekali vse bregove kotanje in legli k počitku. Tedaj je gozdni mož priklical oblak. Utrgal se je nad kotanjo in jo zalil z vodo. Kmetič in njegova družina so našli

Pohorski kamnosek

smrt pod valovi. Grad je že zdavnaj razpadel in ga ni več. Na kmetiča pa še spominja kotanja, ki jo je zalila voda. Temu kraju pravijo zdaj Črno jezero.

Takšna se je ohranila pravljica o Črnem jezeru v spominu starega oglarja s Sumika. Pripovedoval mi jo je oni dan, ko sva posedala nad Sumikom in pasla bele oblake na nebu. Potem sem razmišljal o njej, ko sem premočen od dežja popotoval po samotnih stezah, skozi gozdove in čez planje zelenega Pohorja.

Pred dobrim stoletjem so se začeli v pohorske kraje seliti nasledniki kmetiča iz Črnega jezera. Razdeljevali so si gozdove, sekali les in žgali oglje; za njimi so ostajale frate in pušče, v dolinah so se dvigale iz tal gošposke hiše in parne žage. Milijoni kubikov so odhajali iz pohorskih gozdov; vzdani so v palače starega Dunaja, Gradca, Maribora in Celja. Splavi so jih odnašali v svet, po Dravi in Donavi do Črnega morja. Pred dvajsetimi desetletji so se zagrizli grofje Windischgrätz, Zabeji, Fischerji, Borne in njihovi manjši konkurenti v pohorske gozdove. Grizli so in izgrizli dobršen del gozdov. Pohorske kmetije so se utapljale v viharjih lesne kupčije. V Lovrencu ob Radoljni si je na primer postavil »Herr Löschnigg dve parni žagi. Debele knjige je položil na mizo in začel pisati številke. Kmetije z Rdečega brega so prihajali zastran njih v njegovo pisarno. »Gospod, saj vam nisem toliko dolžan,« so pravili. »Posodite mi še nekaj jurjev, lačni smo.« Herr Löschnigg je posojal dvajset let. Dvajset let je zapisoval v knjige in številke so bile vsak dan bolj okrogle. Potem ni imel več komu posojati. Na Rdečem bregu je dvignil štirinajst kmetičkih družin iz hiš. Ljudje so se razkropili po svetu s trebuchom za kruhom, ali pa so postali hubarji, drvarji, sekači in gonjaci na nedeljskih lovih gospodskih ljudi iz Lovrenca in drugih mest.

Zlati časi so bili takrat, za kogor so bili. Magnatom so zavetele mošnje. Grof Zabeo se je pripeljal z moderno limuzino in je pokazal svojim drvarjem, kako delajo italijanske zavore. Gospodične, ki so sedele v njej, so se z rdečimi krempljci oprijemale šip in spuščale iz kozmetičnih ust pretresljive glasove. »Mein Gott, das waren Zeiten,« tožijo gospodje po Stajerskem, Tirolskem in Benečiji. Gospodje so si s stodinarskimi bankovci zavijali cigarete. Gospodje so odhajali v nočne lokale velikih mest. Gospodje so pripeljali s seboj v svoje lovske rezidence cipe iz Pešte, z Dunaja in iz Trsta. Ej, bili so zlati časi! Mošnje so se redile in napihovale; milijoni kubikov so odromali zaradi njih v svet.

3

Neke noči je spet prišel gozdni mož, da bi poravnal račune s kmetičevimi vnuki. Potrkal je na

vrata Fischerjeve vile na Klop-nem vrhu.

»Halt!« se je zadržal zeleni hlapec.

»Gozdni mož — s svojimi — je odgovoril: »Juriš!«

Potem so zaropotale strojnice in puške. Svinčenke so preizkusile trdnost vrat in oken Fischerjeve lovske rezidence. Zeleni hlapci so bili drug drugemu napoti, ko so jo ubirali po grapah proti Rušam in Lovrencu. »Himmelherrgott,« so zakleli gospodje v dolini in se zakopali v svoje hiše. Na prag in za ogle so postavili svoje hlapce, napredli bodljikavo žico in zabetonirali okna. Na ceste je ponoči priklovrtil samo ribniški »Bürgermeister« Witzmann, pa se ni več vrnil v hišo. Ljudje iz gozda so ga odpihnil v »svečni raj«.

Domačija sredi lesov

Črni oblaki, ki so se že poleti 1941 zgrnili na naslednje pokojnika iz Črnega jezera, nato niso več nehali rostiti ognjenega dežja. Majhni potočki so se zbrali na vrhovih in nato zgrmili v doline. Mnoge so pokopali valovi, mnoge odnesli v nepovratne daljave. »Ich gehe zur Mutter,« je rekla gospa Kramberger pri Radoljni svojemu možu, zvestemu pajdašu zelene vojske. Partizani so spustili hišo v zrak. Gospa je pograbila revne »punkeljčke« in se pobrala na trg. Tam je zadnjič pozdravila »Heil Hitler« in jo odkurila v »oltes raj«. Po tej poti so jo ubrale vse velike in male gospe z ognjenega Pohorja.

4

Ni bilo malo noči, ko so na okna samotnih domačij trkali partizanski kurirji, ko se je pred hišo zbral k počitku Pohorski bataljon. Pod vitanjskimi bajtami mi je stara ženica pripovedovala o partizanu Sarhu. »Dolgo košato brado je nosil,« je pravila. »To so bili veliki in močni možje. Kaj je res, da so takrat vsi padli pri Treh žebelih?« Ženica ni edina na Pohorju, ki ne verjame, da je padel ves bataljon. Le kdor se ustavi pred granitnim spomenikom na bojišču bataljona, se zave žalostne resnice o smrti osemdesetih herojev.

Mnogo smrti je bilo v pohorskih planinah. Pri Jesenkovi domačiji nad Trbnjami te opozori spominska plošča na devet padlih borcev Pohorske brigade. Na plošči je zapisano:

Izdani smo padli
Vam v opomin
Ljudstvu svojemu
Zvesti bodite

Pohorci so bili zvesti temu naročilu. Samo gosposki plevel v dolini je uničeval setev. Pohorci se niso ustrašili žrtev, ko so ga s koreninami vred izruli iz svoje zemlje. Kmet Brezočnik s Kuma je zapustil kmetijo z vso družino. Vsi po vrsti, do najmlajšega, so zgrabili puške in vstopili kot borci v brigade. Na kmetijo so se vrnil šele tedaj, ko je na zapuščenem njivo posijalo sonce svobode. Kmet Urbanc nad Ribnico je od prvih dni upora sprejemal partizane. Nihče ni odšel praznih rok od hiše, mnogim so tu rešili življenje. Gestapovci so Urbanca vkljenjenega gonili v zapore, ga mučili in pretepali, zvedeli niso nikoli ničesar. In koliko je bilo takih zvestih src, ki so razdala vse, kar so premogli. Ostala bodo zapisana v spominu pohorskih partizanov, v analih zgodovine.

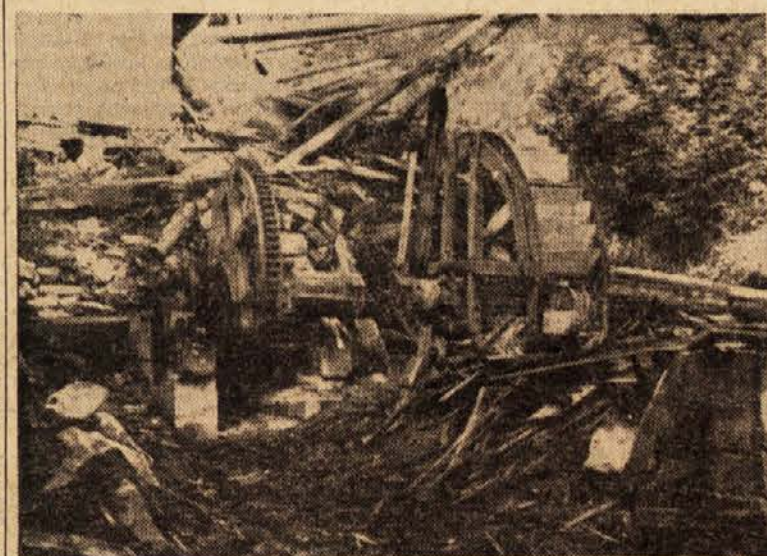
5

Zdaj kraljuje mir v pohorskih gozdovih. Zmoti ga samo brnenje avtomobilov, ki drvijo naloženi z lesom po novi kamionski cesti s Peska proti Oplotnici ali Lovrencu. Iz planinskih koč zadonijo v sobotno noč zvoki harmonike. Planinskih koč in hotelov je na Pohorju vsako leto več. Letos bo pozdravila planinčete nova koča na Vitanskih planjah, ki so jo spravili pod streho planinci iz Konjic. Lani so na vrhu Roglje dvignili proti nebu novi razgledni stolp. Železna konstrukcija stolpa je visoka trideset metrov in sodi med največje v državi. Z vrha se nudi izletniku prostran razgled na vse strani sveta.

Z Vitanskih planj se steza zložno spušča na Skomarje. Pred

škomarsko šolo stoji spomenik pohorskega trubadurja Jurija Vodovnika: granitni kvader s spominsko ploščo in kipom. Na dna je pritrjen železni koš, ki spominja na znane Vodovnikove verze: »Jaz mam en star polomljen koš, ni vreden več kot en šajnast groš...« V svojem starem košu je pohorski pevec pre-

Spomin na staro pohorsko venecijanko

našal »te pesmi zložene« in bečal pri prijateljih in znancih, »da bi dali vsak en groš...«

Zdaj bodo po enem letu Skomarjani priredili »Vodovnikovo nedeljo«, ki je po odkritju spomenika postala njihov krajevni kulturni praznik. V začetku julija bo spet stari Medved pripeljal svoje škomarske pevce, da bodo zapeli priljubljene Vodovnikove viže. Vneti lovec Beškovek pa bo dvignil na noge zeleno bratovščino iz pohorskih krajev. Složno bodo zasedli mize pri Juhartu in praznili kozarce. Kadar jih začno, ne nehajo radi. Vztrajajo do jutra in še en dan, če je treba, saj vztraja tudi go-dec Vodovnik pri svojem mehu.

6

Stari stric Simen, nekdanji Windischgrätzov pastir na Vitanskih planjah, mi je tedaj, ko je postal že »ofar«, pravil, koliko se je svoje dni paslo živine po pohorskih planjah. »Cele žvajge smo gonili okrog Roglje,« se je hvalil. »V vsakem hlevu so imeli po deset do dvajset glav goveda.« Tedaj je bilo toliko pastirjev, da so se lahko »čez in čez« stegli, kot je pravil stric. »Živina se je na paši lepo zredila. Skodo so nam delale samo coprnice na Roglji. Ponoči so se na metlah pripeljale in plesale okrog vrha, da je še zdaj čisto okrogel. Naskrivaj so hodile v hleve sesat

Idilično »Črno jezero« na vrhu Pohorja

mleko. Včasih so nam ga spile do dvajset škafov.« Ni da bi človek verjel tem stricovim bajkam. Spomnil sem se jih le zavoľjo tega, da bi povprašal pohorske kmete, pred kakšno škodo imajo zdaj strah, da redijo tako malo živine. Hlevi, katerih prostornost so Pohorci raje razširili kot zžili, so današnje dni preveč prazni. Pomenki se vse prepogosto sučejo okrog lesa. Les je bogastvo, pa tudi zlo Pohorja. Znani pivci iz Slepniškega jarka je pred leti znal omizje takole tolažiti: »Se en štefan, krčmar, bo že smreka plačala.«

Dvajset kmetijskih zadrug orje ledino na Pohorju. Doslej še niso zaozale kdove kako glbokih brazd. Vse se vrti na površini, okrog panjev in kubikov. Res je, da zavoljo tega prigrisporijo do pet, deset in celo trideset milijonov dobička, obzora za planinskega kmeta pa zavoljo tega niso bolj jasna. Povsod seve ni tako. Krivico bi storili kmetom v Zrečah in njihovi zadrugi, če jih ne bi uvrstili med najboljše in jih postavili za zgled. Ogledati si je treba njihove sadovnjake, pašnike, stroje, dosežene uspehe in načrte, pa se človek prepriča, da so pri njih krepkeje zarili lemež v ledino. Z dobički mnogokje ne gospodarijo tako pametno. Morda bi lahko sem prišli še Lovrenčane, ki so že mnogo prispevali za svoj kraj. Zgradili so zadružni dom, uredili kino dvorano in zadnja leta postavili lep hotel za turiste. Mnogokje še čakajo in živijo po starem. Čakajo na dovoljenja za posek gozda, ki naj bi bila po njihovem mnenju bolj

in ker ni naročil, ni dovolj zaslužka. Kam s kamnom, pohorskim granitom? Skaljeno je veselje, ko se človek pomenkuje s ribniškim kamnosekom. »Veš, tako je,« mi je pravil, »da ne vemo, kaj bi začeli. Ko bi bil še za kaj drugega izučen, si ne bi belil las. Več kot polovica nas je, ki že od mladih nog klešemo granit.« Po tem pomenku so mi pred očmi prašne mestne ulice, leseni mostovi, novi jezovi central. Granita nikoli ne bo dovolj. Letos pa ga je preveč. Najbrž bodo morali nekje tako urediti, da pohorski kamnoseki ne bodo utrpeli preveč izgub. Zaradi začasnega zastoja in zapoznelih proračunov bo treba najti ustrezno rešitev. Upajmo, da jo bodo kmalu našli. Morda pa potrebujejo granit tudi drugod? Madžari se ne morejo pohvaliti z njim in še marsikak sosed ne.

8

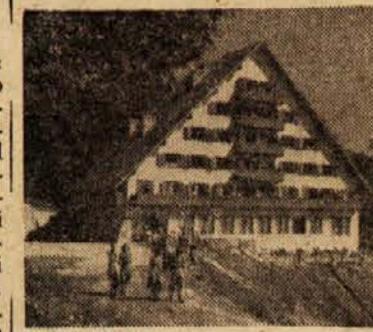
Kdor bo zdaj prišel na Pohorje, bo doživel drugo pomlad. Semkaj prihaja bolj pozno. Letos je bila muhasta. Prav nič ni skoparila z nalivi in poplavi. Razbesnela Dravinja je spet razoral strugo proti Zrečam, zadnji čas so se ji pridružile še Mislinja, Radoljna in drugi potoki. Tudi te potoke bo treba sčasoma ukrotiti, kot je ukročena Drava. V dravski soteski, pod vznožjem Pohorja, bodo kmalu sama jezera, drugo ob drugem. Zdaj manjka samo še jezero pri Sent-ožbaltu. Podoba doline se je spremenila, ni je več za prepoznati. Voda je zalila staro cesto, mostove in hiše. Zalila je tudi spomine na pohorske šajke in splavarje. V samotnih grapah počivajo sprhnela kolesa venecijank in mlinov. Tudi žagarstvo se je poslovalo in postaja zgodovina. Pohorje s svojimi planinskimi kočami in hoteli, z jezeri in hidrocentralami, z novimi tovarnami v Zrečah in Bistrici, je dobilo poslednja leta povsem novo podobo. Ta podoba ni manj romantična in zanimiva. Ob njej raste mladi rod in z njim romantika novih dni.

Samotne in sončne so steze čez pohorske planje. Popotniku se bude na njih spomini. Spomini se združijo s sedanostjo, ko obstojiš pred moderno zgradbo pohorskega hotela, pred novo tovarno v Zrečah, ko obstrmiš nad dravsko sotesko in se naslajaš nad očarljivo gladino jezer in mogočeno gneto jezdov. Ko zapustiš temne lesove, stojiš ves sredi sedanosti. Sedanost je z veličastnimi storitvami človeških rok prodrla visoko pod vrhove pohorskih planin. Zato so sanje na planjah tako prijetne. V njih ni samo misel na minulo, v njih je vera v ustvarjalnost človeka, ki se tudi na tem lepem koščku slovenskega sveta bori za lepšo podobo in vsebino življenja.

Zbral in napisal
DRAGO VRESNIK

»Planinka« na mariborskem
Pohorju

Poštarski dom

Obveznosti, ki jih ni moč prevaliti na skupnost

Upravna razdelitev na občine je olajšala delo upravnim organom in omogočila tesnejši stik z ljudmi. Tudi na področju socialnega varstva je že opaziti dobre posledice te reorganizacije, saj je že površen pregled nad prejšnjim poslovanjem pokazal, da razmeroma velika sredstva socialnega skrbstva niso bila porabljena vedno tako, kot bi bilo treba. Da bi popravili nepravilnosti, zaradi katerih so marsikaj dobivali podpore ljudje, ki do njih niso bili upravičeni, in da bi jih dodelili tistim, ki so jih nujno potrebni, so se občinski sveti in tajništva za socialno varstvo odločili, da izvedejo čimprej temeljit pregled in revidirajo pri dodeljevanju socialnih podpor. Pri tem jim bodo pomagale mnoge organizacije, se zlasti pa na zborih volivcev izvoljeni sveti državljanov, ki poznajo razmere na svojem terenu, da bodo v bodoče dobivali socialne podpore res nujno potrebne.

Ze samo dejstvo, da je bil v minulih letih za socialne dajatve odmerjen velik del proračuna, na primer v Ljubljani tudi do 30% vsega proračuna, priča o veliki širini dodeljevanja podpor in dokaj nestrogem kriteriju. Večji poudarek na varčevanju je družbenimi sredstvi in skrbeni občinski proračuni pa niso edini vzroki, ki narekujejo boljši pregled in večje varčevanje.

Priznati moramo, in to nam iz prakse s stoarnimi primeri dokazujejo organi socialnega varstva, da je prav pretrana širina pri dodeljevanju pomoči zelo omajala čut za osnovne moralne obveznosti pri ljudeh. V miselnosti mnogih se je ocepila napačna predstava o tem, koliko je v stiski dolžna pomagati skupnost, kolikšne pa ostanejo še vedno obveznosti na primer staršev do otrok in tudi otrok do staršev in svojcev. Pri tem ne gre več samo za denar. Tudi če bi ga bilo na razpolago več, bi škodovali sami sebi, če bi pustili ta problem čuti obveznosti med svojci onemari. Nič čudnega ni, če na primer odložimo materialnih skrb za otroke na skupnost, v primerih ko to ni nujno potrebno, zmanjšajo seasoma tudi splošno skrb staršev za otroke, rahlja pezi med njimi, ocepja prepričanje, da sami niso ničesar več dolžni storiti zanje — posledice vsega tega pa so dostikrat nepopravljive.

Poglejmo nekatere take primere s področja občine Center v Ljubljani. Od socialnih podpor je namenjeno največ denarja za podporo mladini. Dijakom v višji gimnaziji in študentom na univerzi nakazuje štipendije prosveta, socialno varstvo pa pomaga socialno šibkim družinam pri šolanju otrok do izpolnitve osemletne osnovnošolske obveznosti. Zelo pogosti so bili primeri, da so študentje dokaj utemeljili svoje prošnje za podporo, potem pa so jo raje odklonili, kot pa da bi podpisali pogodbo z določenim podjetjem, češ da obveznosti s svoje strani ne morejo sprejeti. Organi socialnega varstva pa so pri dodeljevanju podpor mlajšim dijakom premalo upoštevali učne

uspehe. Tako na primer nima pravega smisla dajati iz leta v leto podporo dijaku, ki konča s 17. letom četrto gimnazijo, marveč bi bilo treba prav takega mladca usmeriti že s 15. letom v uk. V bodoče bo socialni organ usmerjal take mladince še zlasti v uk za poklice, kjer močno primanjkuje kadra, razumljivo pa je, da bo kot doslej še vedno pomagal pri nadaljnjem šolanju rečnih a nadarjenih in prizadevnih otrok. Poosem upravičen je na primer izdelek 14.000 din na mesec vdovi, ki nima nobenih prejemkov, sama pa je bolna ter ne more v službo, da bi lahko zaslužila denar za svoje tri šoloobvezne otroke. Podpore pa ne bo več dobivala ločena žena, ki ima prav tako tri otroke, ki so že osi starejši od desetih let ter ji mož daje vzdrževalno zanje. Ker je sama zdrava, otroci pa že deloma odrasli, ima torej vse možnosti, da se zaposli kot veliko drugih žensk, ki so v podobnem položaju.

Tudi v primerih, ko morajo otroci v domove, bodisi da to zahteva njihovo zdravstveno stanje ali vzgojna zanemarjenost, menijo nekateri starši, da niso dolžni plačevati vsaj delne oskrbnine, čeprav bi jim to dopuščalo njihovo gmočno stanje. Mnogi privolijo v to šele na intervencijo sodišča. Drastičen je naslednji primer: Gmočno dobro preskrbljen, fakultetno izobražen človek je po razvezi zakona preozel skrb za svoja dva otroka, ki pa ju je bilo treba oddati v specialni dom, ker je to zahtevalo njuno zdravstveno stanje. Ze osem mesecev ni poravnal računov zanj in človek se lahko samo oprša, kako je moč na osnovno dolžnost tako pozabiti in kakšen je sploh njegov odnos do otrok. Se bolj drastičen in vsega obsojatelj oreden pa je naslednji primer: Očen treh otrok se po razvezi zanje sploh ni več brigal. Ker socialni organ ni mogel zaslediti, kje se je zaposlil, je začasno nudil otrokom in materi pomoč. Potem pa so ugotovili, da je zaposlen na Zavodu za socialno zavarovanje. Vzlic pozicij, naj uveljavljajo zahtevo po dodelitvi otroških dodatkov in plača dolžno oskrbovalnino za otroke, pa še vse do sedaj ni plačal niti tega, kar mu je odmerilo sodišče, niti ni uveljavljal pravic do otroških dodatkov. O njegovem ravnanju bo spregovorilo sodišče.

Zalostne primere pa zasledimo tudi v domovih za onemoglice. Ze dosedanj pregledi plačevanja oskrbnin iz proračuna socialnega varstva so pokazali, da je dokaj takih primerov, ko bi otroci, zaposleni in razmeroma gmočno dobro preskrbljeni, lahko nosili vsaj del bremen za oskrbo svojih ostarelih staršev. Po sedanji reviziji bodo socialni organi o takih primerih svojo pomoč ustavili. V primeru, da bodo ti stari ljudje ostali nato zanemarjeni in brez prave oskrbe, pa ne bo odveč, če bodo o njih javno govorili in tako vzbudili pri nesocialnih otrocih vsaj sram, če že ne čuta obveznosti, ki bi ga morali imeti do svojih staršev.

M. N.

Lesni trg je treba urediti v zveznem merilu

Odsek za lesno stroko pri Trgovinski zbornici za Slovenijo o aktualnih problemih lesnega gospodarstva

Te dni so na plenumu odseka za lesno stroko pri Trgovinski zbornici za Slovenijo obširno razpravljali o problematiki našega lesnega gospodarstva. Predsednik odseka Viktor Senica je v svojem obsežnem poročilu najprej poudaril potrebo, naj bi dosledno uresničevali revizijo registracij podjetij. Da bi odstranili neskladnosti v tarifi prispevkov za gozdni sklad, je odsek lani sestavil svoj predlog za spremembo in poenostavitev tarife kakor tudi za ustalev cen na trgu. V novo tarifo, ki je bila uveljavljena letos v marcu, so bile sicer vključene predlagane orientacijske cene, vendar so bili prispevki za gozdni sklad znatno zvišani.

Po lanski ukinitvi progresivnega davka na žagan les, smreke in jelke, so lesno-industrijska podjetja žagan les predelovali izvažala ali ga sama predelovala, z notranjega trga pa je izginil, ker ni bila določena tudi najvišja cena za žagarsko hlodovino v skladu z določenimi cenami za žagan les. Zaradi tega so bili prizadeti najvažnejši potrošniki žaganega lesa, kakor so železniške delavnice, pohištvena industrija itd. Na posledje je bila letos v marcu cena žagarske hlodovine le maksimalna v višini 8500 din. Vzlic predpisom pa je kritična preskrba z jamskim in celuloznim lesom.

DELO ODBORA ZA ORGANIZACIJO OBLASTI IN UPRAVO ZVEZNEGA SVETA ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

O časopisnih podjetjih in ustanovah

Beograd, 16. jun. (Tanjug). Na dnevnem redu seje Odbora za organizacijo oblasti in upravo Zveznega sveta Zvezne ljudske skupščine, ki je včeraj in danes obravnaval osnutek zakona o organih notranjih zadev in osnutek zakona o proglasitvi 4. julija — Dneva borcev — za praznik vstaje jugoslovanskih narodov, je tudi osnutek zakona o časopisnih podjetjih in ustanovah.

Osnutek tega zakona vsebuje določbe o organizaciji in poslovanju časopisnih podjetij in časopisnih ustanov, dalje določbe o časopisnih agencijah, kakor tudi nekatere določbe o časnikih, ki jih izdajajo državni organi, ustanove, organizacije itd.

Eno izmed osnovnih načel tega zakonskega osnutka se glasi, da je treba v časopisnih podjetjih razen organov upravljanja (delavskih svetov, upravnih odborov in direktorijev) ustanoviti tudi založniške svete kot posebne organe družbenega upravljanja, ki bodo razpravljali in sklopili o vprašanjih, bistveno važnih za izdajanje časnikov. Zakonski osnutek daje ustanovitelju pravico, imenovati člane založniškega sveta. V osnutku so urejena tudi vprašanja statusa časopisnih podjetij, ustanov in agencij, vprašanje njihove ustanovitve in poslovanja.

Spričo posebnega kulturno-vzgojnega pomena dejavnosti časopisnih podjetij vsebuje zakonski osnutek tudi določbe o družbenem nadzorstvu nad pisanjem časnikov. V tem smislu je predvidena pravica strokovnih združenj, ustanov in družbenih organizacij, v delovno območje katerih sodi skrb za vzgojo mladine ter druge vzgojne in kulturne naloge, da opozore Zvezo novinarjev Jugoslavije na posamezne sestavke v časnikih, ki so v nasprotju z vlogo in nalogami tiska. Zvezi novinarjev je bila dana pravica, da v takšnih primerih lahko opomni glavnega urednika časnika in zahteva, naj njen sklop objavi v časniku.

Posebne pomena so določbe osnutka, ki urejajo status novinarjev. V osnutku je poudarjeno, da imajo osebe z zvanjem novinarja pravico pripadati ljudem

z visokolvalificirano strokovno usposobljenostjo. Osnutek določa, katere ljudi je treba smatrati za novinarje in katera zvanja lahko imajo.

Razen osnutka zakona o organih notranjih zadev in osnutka zakona o proglasitvi 4. julija — Dneva borcev — za praznik vstaje jugoslovanskih narodov, bo po temtaka na dnevnem redu prihodnjega zasedanja Zvezne ljudske skupščine, ki je bilo sklicano za 25. junij, tudi osnutek zakona o časopisnih podjetjih in ustanovah, kakor tudi osnutka zakona o razlastitvi in o upravnih šolah.

Neurejenost lesnega trga je tudi posledica neenakih pogojev za gospodarjenje z lesom v posameznih republikah. Zato je že občni zbor zbornice v Rogški Slatini postavil zahtevo po enotnih zveznih predpisih, ki naj zagotovijo enotnost jugoslovanskega lesnega trga. Razen tega je zahteval, naj bi izvedli ponovno registracijo podjetij lesne dejavnosti, zlasti žagarske predelave na vsem področju države z ukinitvijo odvečnih kapacitet, upoštevajoč surovinsko zaledje. Hkrati naj bi odvzeli pooblastila za posredovanje pri prodaji lesa trgovinskim agencijam.

Tudi sekcija za les pri Zvezni trgovinski zbornici FLRJ je soglasno sklenila predlagati Zveznemu izvršnemu svetu izdajo takih predpisov, ki bi dovoljevali promet z jamskim, celuloznim in taninskim lesom je omejenemu številu posredovalcev, in sicer gozdnim gospodarstvom, zadrugam oziroma specialnim trgovskim podjetjem, ki bi poslovali kot komisionarji rudnikov in tovarn, žagarsko hlodovino pa naj bi sploh izločili iz trgovine z lesom in naj bi jo dirigirali po najkrajši poti do predelovalnega obrata. V zvezi s hrvatskim predlogom za dogovor o najvišjih odkupnih cenah je odsek mnenja, da je dogovarjanje o cenah v zveznem merilu nemogoče, dokler obstajajo razlike v sistemu eksploatacije. Prav zato naj bi promet z lesom urehili enotno v jugoslovanskem merilu.

V diskusiji so načeli tudi vprašanje izvoza blaga. Letos znaša obvezni izvozni kontingent za žagan les smreke in jelke 440.000 m³, od tega odpade na Slovenijo 90.000 m³. Ta količina je razdeljena na posamezna podjetja, ki za izvoz pripravljene blaga ne smejo prodati na notranjem trgu. V izvozu pa je nastopila močna

stagnacija in smo v petih mesecih uresničili le 15% izvozne obveznosti za to leto. Zunanja trgovinska zbornica določa najnižje izvozne cene, ki pa pravčasno ne sledijo gibanju cen v tujini. Za izvoz določeno blago se kopiči pri podjetjih, ta pa nimajo sredstev za finansiranje zaloga, ker ne dobe potrebnih kreditov. Nekatera podjetja so začela zaradi tega za izvoz pripravljeno blago prodajati na domačem trgu. Postavljena je bila tudi zahteva po zvišanju izvoznega koeficienta od 0,85 na 1. V zvezi s kreditno politiko je bilo še poudarjeno, da je treba pri določanju obratnih sredstev v lesni industriji upoštevati, da se proizvodni proces v žagarskih obratih konča šele potem, ko je les osušen.

Podjetja imajo prav tako težave z žaganjem bukovine, ki pride zaradi pozne izdaje sečnih dovoljenj na žage šele v maju ali juniju, ko je manj vredna, namesto v zimskih mesecih, potem pa se žagarski hlodi cepijo za drva. Obsežna je bila diskusija tudi o tem, ali je v predpisani orientacijski ceni za gozdne sortimente vključena poleg marže zadruga tudi marža okrajnega trgovskega podjetja. Predlagali so, da se sploh črta določba, po kateri je marža vključena v orientacijsko ceno. Zaradi sedanje nejasnosti so težave pri sklepanju pogodb za jamski les, ker rudniki vztrajajo pri tem, da je marža vključena v ceno. Posledica pa je, da ne dobe dovolj jamskega lesa. O vprašanju marže za jamski in celulozni les so sklenili sklicati poseben sestanek skupaj s interesi. V tej zvezi je bilo slišati pripombe, da rudniki odklanjajo sodelovanje z zbornico tudi v drugih vprašanjih in se nečejo včlaniti v zbornico. Zato so morali opustiti tudi namero, da v odbor sekcije izvolijo še predstavnika rudnikov.

F. S.

Odgovornost za vzgojo mladih delavcev

Nekaj problemov delavske mladine mariborskega okraja

Mariborski okraj je eden najmočnejših industrijskih področij v državi. V zelo razviti industriji je zaposlenih veliko število mladih delavcev in delavk, ki so v povojnih letih sprejemali in izpolnjevali odgovorne delovne naloge. Spomnimo se samo več sto mladinskih proizvodnih brigad v letih 1947 in 1948. V marsikaterem podjetju so leto za leto reševale proizvodne plane prav te brigade, ki so delale, če je bilo potrebno, tudi v prekournem neplačanem delovnem času. Inicijator in voditelj razgibanega dela v tovarnah je bila mladinska organizacija, ki ji ob neprestani pomoči ZK ni nikdar zmanjkalo novih pobud.

Sedanja mlada generacija častno nadaljuje delo, ki so ga začeli mladi ljudje v povojni izgradnji. Osnovne organizacije mladine po raznih podjetjih razpravljajo in dajejo predloge za dvig proizvod-

nje, za strokovno in splošno izobraževanje mladih delavcev. V teh organizacijah imamo mnogo dobrih mladinskih voditeljev. Vendar nam težave, ki jih srečujejo ti voditelji v nekaterih podjetjih, narekujejo, da bomo v duhu sklepov glavnega odbora SZDL in plenuma ZKJ temeljiteje proučili nekatera vprašanja.

V nekaterih večjih tovarnah mariborskega okraja živi oziroma dela okrog 500 do 1000 mladih delavcev. Med te tovarne prištevamo v prvi vrsti MTT, TAM, Metalno, Železarno Ravne na Koroškem, tovarno dušika v Rušah in »Impol« v Slovenski Bistrici. Delavska mladina predstavlja 55% vse mladine mariborskega okraja. Analize okrajnega komiteja LMS so pokazale, da z organizacijo delavske mladine nikakor ne moremo biti zadovoljni. Tovarniška vodstva se sicer trudijo, vendar neletijo pogosto v

mišljenjih nekaterih vodilnih ljudi v tovarnah na težko premagljive ovire. Nekateri organizacije ZK, sindikalne podružnice in organi delavskega samoupravljanja se zadovoljujejo s tem, da »mladinska vprašanja zaupajo« nekaterim mladim komunistom, pri tem pa se izognejo kolektivne odgovornosti za vzgojo delavskega narajcaja.

Prav tako ne morejo razumeti, da bi organizirano kolektivno politično delo neposredno vplivalo na rast delavske zavesti mladih proizvajalcev ter tako tudi k dvigu proizvodnosti dela. Za ta vprašanja se borijo v tovarnah mladinski voditelji, ki pa so pogosto predmet najrazličnejših očitkov in obdolžitev nedelavnosti in nekoristnih sprehodov po tovarni. Mi pa pričakujemo, da bodo prav te mladinske vodstvo vse organizacije in organi v podjetjih pomagali, jih moralno podpirali in jim omogočili nemoteno delovanje. Mladinske organizacije imajo pravico ne le prositi, temveč tudi zahtevati pomoč. Sindikalne organizacije naj večkrat postavijo na dnevni red mladinske vprašanja.

M. P.

Kaj bomo delali prihodnji teden v kmetijstvu

Od 17. do 24. junija

Zivorejci, pohitte s košnjo, kot so trave že zrele. Pred dežjem pogojite pokoseno travnico z gnojilom. Sadjarji, zadnji čas je, da zagredite plodove na jablanah in breskvah kot ste silili v predavanju dne 13. t. m. Breskvam poržite posušene pozeblje veje; v mladih nasadih ne poržite opletli in okopati kolobarjev, da plevel ne bo odvezal hrane in vlage drevesom. Pridelovalci jagodičevja, pripravite se na obiranje malin in črnega ribeza ter priuhalite predavanju v kmetijskih nasvetih v petek, 22. t. m. Čebelarji naj preprečujejo rojilno razpoloženje družin. Pri tem naj ne pozabijo na obnovo matice. Pričakovati je, da se bo pojavilo medenje na smreki.

ZASČITA RASLIN

V poljedelstvu:

Prav v teh dneh odlagajo samice kloradškega hrošča svoja jajčeca. V naslednjem tednu je pričakovati množičen pojav novega zaroda ličink. Poljedelci, izkoristite prve lepe dni tedna, da poskrbite ali zapražite svoja krompirišča proti kloradškemu hrošču. Boštje pripravljene, v kratkem bo dana napoved za škropljenje proti krompirjevi plesni. Pridelovalci semen, obvarujte svoje semenske parcele pred boleznimi in škodljivci, škropite z bakrenimi in HCH pripravki.

V vinogradništvu:

Vinogradniki, sledite dosledno napovedim protipersonosporne službe in skropite po njenih navodilih. Borski hrošči ali Dihanu vedno prinesajte: Cosan, Kumulus ali Sumporol 200 do 250 gramov na 100 litrov brozge. Skrbno skropite svoje vinograde, ker je konec naslednjega tedna pričakovati močnejši pojav peronospore. V sadjarstvu: Sadjarji, sledite napovedim za škropljenje sadnega drevoja proti škrlupju (fuzikladiju) in jabolčnemu zaviraju ter drugim škodljivcem in boleznim. Kmetijski inštitut LRS v Ljubljani.

IZ NASIH
LADJEDELNIC

»Jugoslavija« naša največja potniška ladja

Split, 16. jun. — Cez mesec dni, najpozneje čez poldrugi mesec bo zaplaval po morju naša največja in najmodernejša potniška ladja, kar so jih zgradile naše ladjedelnice. ... da bo po vseh morjih in oceani sveta ponosno vihrala zastava dežele, katere ime nosi. Naj ti bodo pota srečna, »Jugoslavija«! Je rekla Jovanka Broz, soproga predsednika republike, ko je približno pred tremi leti jekleni orjak zdrnil po žlebu splitske ladjedelnice in se prvi-

krat dotaknil morja. Odtlej je šlo že mnogo ladij skozi ladjedelnico pod Marjanom, toda med njimi se je zmerom lesketalo aluminijasto ogrodje »Jugoslavije«, na kateri je bilo treba v tem času opraviti zamotana zaključna dela.

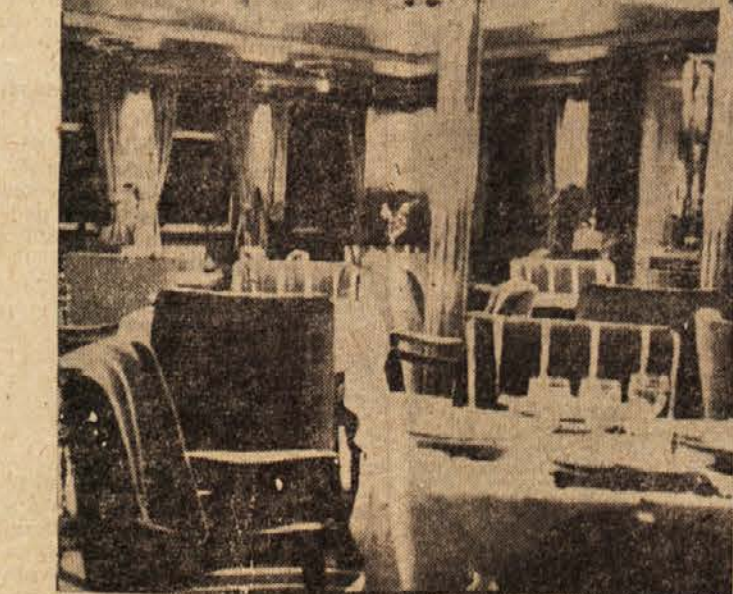
Težko je celo na papirju naštet vse, kar potrebujejo v ladjedelnici za tako veliko ladjo, kaj šele spravit vse to v strogo potniški prostor. Na naši novi potniški ladji bo prostora za blizu 1500 ljudi. Na njej so morali iz-

delati vse varnostne naprave, zgraditi prostore za restavracije, kavarne, ambulanto z majhno operacijsko dvorano, verando, teraso za ples, prhe za morsko in sladko vodo, prodajalno ročnih del, turistični urad, brivnico, kabine za radarje in druge naprave, in radijske naprave, s katerimi bodo lahko potniki z ladje telefonirali, kamorkoli na kopno. Nova ladja je torej nekakšno majhno mesto.

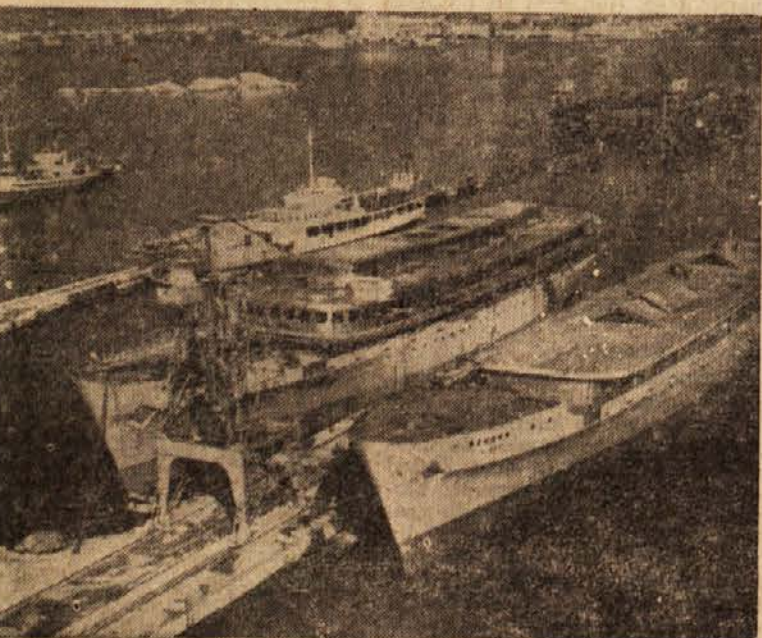
Naša nova potniška ladja bo 2500-tonska. Na zunanji morda ni videti velika, zlasti zdaj ne, ko stoji pokraj velikanskega ograjda tovarne ladje »Marjan« ali poleg doka, v katerem počiva preko-oceanska ladja »Bihač« in čaka na generalno popravilo. Za domačo potniško ladjo pa je to vendarle velik uspeh delavcev v naših ladjedelnicah. Celo rušilec »Učkas«, ki je po naključju priplul po morju, se nam je zdel v primerjavi z »Jugoslavijo« nekam majhen.

Nobenega razloga ni, da bi dvomili, da bodo zaključna dela v določenem roku končana, pravijo v ladjedelnici. Na razpolago imajo vse potrebno gradivo, vse je pripravljeno, vse čaka samo na montiranje. Glavne in pomožne stroje so na ladji že postavili. Delo gre gladko od rok in konec julija bo nova ladja že zaplaval na morje.

Ko že govorimo o strojih, ne bo odveč omeniti, da bo »Jugoslavija« tudi naša najhitrejša potniška ladja. Na uro bo prevozila 18 vozlov, torej znatno več kakor »Partizanka« ali »Pro-

Montažna dela v notranjosti ladje

Del ladjedelnice v Splitu

Prva mladinska delovna brigada gimnazijcev iz Trbovelj in Brežic, ki opravlja v Trbovljah delo pri rekonstrukciji ceste. Po vedrem prvem zboru koraka mladina po glavni trboveljski cesti.

PO POTI SLAVNE TRADICIJE

Mladinske delovne brigade so spet zastavile delo

Tudi v trboveljskem okraju se je mladina v znatnem številu odzvala delovnim akcijam, ki jih bodo letos opravile mladinske delovne brigade. Okrajni komite in občinski komiteji LMS so ob do- brih pripravah organizirali troje mladinskih delovnih brigad, ki bodo deloma v trboveljskem in deloma v koprskem okraju po- magali pri raznih delih, v glav- nem na cestnih delih in pri grad- nji raznih komunalnih objektov in naprav.

Prvo brigado, ki šteje okoli sto mladincev in mladink, sestav- ljajo dijaki trboveljske in breži-

ške gimnazije. Delovna brigada je imela v tork v Trbovljah zbor, nakar se je takoj lotila rekon- strukcijskega gradbenega dela ce- ste v Sp. Trbovljah. Delovna bri- gada vajenske mladine je prav tako močna ter bo s 15. julijem začela delati na raznih komunal- nih objektih v Brežicah. Kmečka in nameštenska mladina, ki pa tvori tretjo brigado, pojde 22. ju- lija v koprski okraj, kjer bo v sodelovanju z drugimi slovenski- mi mladinskimi brigadami poma- gala graditi cesto v Brkine ter obnavljati oljne nasade.

Vse brigade so dobro organizi-

rane, razen gradbenih del, s kate- riml bodo pomagale okrajem in komunam, bodo ves prosti čas po- svetile kulturnemu in telesno- vzgojnemu delu.

Tudi mladina celjskega okraja pojde na delo

Novica o mladinskih delovnih akcijah je tudi med mladimi v celjskem okraju ugodno odjeknila. Člani Ljudske mladi- ne se že pripravljajo na lokalno delovno akcijo — regulacijo potoka v Savinjski dolini, in sicer na odseku Podvin- Zalec. Prvo brigado prostovoljcev so- stavlja večina in srednješolska mladi- na iz občine Zalec. Le-ta je to, dni že pričela delati. V drugi izmeni bo de- lala na omenjenem objektu mladinska brigada, sestavljena iz članov LMS co- lotnega celjske okraja.

Prav tako bo iz celjskega okraja mladina sodelovala na letošnji republi- ški akciji v koprskem okraju. Prva brigada z več ko sto mladinci in mladinkami bo sodelovala na skupni akciji od 1. do 22. julija, druga, prav tako velika brigada pa od 12. do 31. avgusta. Tako bo torej letos sodelovalo pri prostovolj- nem delu v poletnih mesecih približno 500 članov LMS celjskega okraja. K.

Koristni seminarji

Minule dni je bil v Kranjski gori dobro organiziran seminar Občinskega sindikalnega sveta Jesenice za di- rektorije gospodarskih podjetij. Ude- ležili so se ga tudi sindikalni funkcionarji in aktivisti iz jeseniške občine. Seminarja so se udeležili tudi člani delavskih svetov in upravnih odborov.

Za tem seminarjem Občinskega sindikalnega sveta je bil v železarskem poletniškem domu na Možakih nov seminar, ki ga je organiziral Ob- činski komite ZKS Jesenice. Razna predavanja je poslušalo več ko 60 udeležencev.

S posvetovanja dolenjskih združnikov

V četrtek dopoldne so se zbrali v Novem mestu k posvetu vsi predsedniki in upravniki dolenjskih kmetijskih združ skupno s predsedniki občinskih svetov za kmetijstvo. S tovariši z okrajne združne zveze so razpravljali o ustanovitvi poslovnih zvez na ob- močju okraja. V živahem in plodnem razgovoru so se pome- nili o vseh najbolj perečih vpra- šanjih kmetijstva in združništva na Dolenjskem, ki pričakuje od novih poslovnih zvez učinkovite pomoči za nadaljnji razvoj za- drug. Zlasti so se zanimali za to, kako se bodo vzdrževale kmetijs- ke proizvajalne zveze in s čim bodo razširjevale ter pospeševale kmetijsko proizvodnjo. Vsi so se strinjali s predlogom, da bi za

zdaj ustanovili gospodarsko po- slovno zvezo, v katero bi se vklju- čila vsa sosedanja združna pod- jetja in vsa ostala gospodarska dejavnost, ki je bila doslej pri okrajni združni zvezi. Smatrajo, da je taka gospodarska poslovna zveza potrebna zaradi večje po- vezave, zadruga pa bodo preko nove zveze tudi deležne ustvarje- nega dobička iz združnih pod- jetij. Predsedniki in upravniki iz Bele krajine so predlagali, da bi za belokranjske zadruga vpra- šanje posebej proučili na skup- nem posvetu združ, občin in vodstev političnih organizacij.

Več se bodo o teh in ostalih vprašanjih združništva pomenili predstavniki združnih organiza- cij na letnem občnem zboru za- družne zveze, ki bo v tork 22. ju- nija. Nadaljnemu razvoju za- družništva in kmetijstva na Do- lenjskem bo služila tudi priloga »Dolenjsko kmetijstvo«, ki jo bo združna zveza izdajala pri »Do- lenjskem listu« enkrat na mesec.

Fluorografiranje v novomeškem okraju

Okrajni štab za fluorografiranje prebivalstva s dolenjskih občin (razen Bele krajine) je skupno z občinskimi in krajevnimi odbori zadnje dni za- ključil obsežna organizacijska dela, tako da bo množično slikanje pljuč tako da bo množično slikanje pljuč čim bolj uspešno. Akcija bodo za- čeli v tork, 26. junija v občini Žu- žemberk, nato pa obiskali ostale ob- čine v okraju.

KARTONAŽNA TOVARNA

LJUBLJANA — Čufarjeva ulica 16

SPREJME V UK

več vaiencev za kartonažno stroko

POGOJI: 4 RAZREDE SREDNJE SOLE

ZARADI DOGOVORA SE JAVITE OSEBNO S PISMENO PRIJAVO V TAJNIŠTVU PODJETJA.

2406

Več novih izdelkov za potrošnjo naj bi izdelovala industrija v Celju

Na pobudo predsednika občinskega ljudskega odbora Celje je bilo v sredo v Celju posvetovanje direktorjev in drugih predstavnikov vseh industrijskih podjetij in obrtnih obratov na območju ob- čine. Predsednik občine Andrej Svetek je na posvetu opozoril na kritiko prebivalcev, češ da celjska industrijska podjetja ne proizva- jajo dovolj novih izdelkov za trg, zlasti še takih, ki jih na trgu pri- manjkuje, odnosno jih sploh ni za dobiti. Gre predvsem za razne nove proizvode, ki naj bi jih tudi nekatera celjska podjetja pričela proizvajati in si tako zagotovila trden gospodarski razvoj v spre- menjenem sistemu investiranja. Spričo zmanjšanja investicijske dejavnosti v nekaterih podjetjih iščejo izhoda iz zagate. Tu je tudi vprašanje kooperacij med pod- jetji. Takega sodelovanja je bilo doslej v celjski industriji in obrti vse premalo. Nedvomno pa je spričo sedanjih kapacitet v indu- striji in obrti dovolj možnosti in poti za proizvodnjo raznih novih izdelkov za dnevno potrošnjo, go- spodinjstvo, gradbeništvo itd. Se- veda naj bi bili razni novi izdelki dostopni po sprejemljivih cenah.

Upravičena kritika je zadelala tudi gradbena podjetja, industrijo

gradbenega materiala in obrtnike. Industrija gradbenega materiala naj bi v sodelovanju s projektanti in gradbeniki izdelovala več raz- ličnih gradbenih materialov, gradbenih elementov in podobno. Doslej so podjetja premalo raz- mišljala o novostih, to je o iz- delkih, ki bi bili bolj praktični, preprostejši in ceneji. Prav tako veljajo pripombe za obrtni sektor, ki nima svojih strokovnjakov za usmerjanje sortimana in oblik proizvodov. Zato naj bi pri reše- vanju teh problemov pomagali člani Društva inženirjev in teh- nikov, deljeno po strokah. Marsi- kaj novega je moč doseči z ne- znatnimi vsotami vloženega de- narja, odnosno tako, da se le-ta čimprej vrne skupnosti.

Poudarjeno je bilo, da celjska podjetja med seboj niso dovolj sodelovala, enako pomanjkljivost pa je zaslediti v teh ozirih med podjetji, občinami in okrajem. Nove naloge pa narekujejo v bodoče na tem področju več sodelovanja.

Ko govorimo o dvigavanju indu- strijske proizvodnje v skladu s potrebami in zahtevami potroš- nikov, je treba pri tem misliti na smotrnost in zdravo konkurenco med podjetji. Trenutno se pojav- ljajo tu in tam primeri, da več podjetij izdeluje enak proizvod, čeprav potrebe niso tako velike.

Glede osvajanja novih izdel- kov naj povemo, da so v celjski Cinkarni pripravili 6 novih pro- izvodov, ki jih doslej niso izde- lovali. Prav tako so letos začeli izdelovati v kooperaciji s Tovarno organskih barvil več novih artik- lov, ki smo jih doslej morali uva- žati za potrebe naše industrije. V večje kooperacije je stopila tu- di Tovarna emajlirane posode, in sicer s TAM v Mariboru. Agro- indusom, tovarno štedilnikov TOBI, zagrebško tovarno »Gorane« in še z nekaterimi drugimi.

Na sestanku z direktorji in ostalimi predstavniki celjskih podjetij so med drugim tudi skle- nili, da bodo v najkrajšem času priredili po strokah posvetovanje o tem, kako in katere proizvode

bi v bodoče na novo izdelovala celjska podjetja. Pregledali bodo tudi sedanje možnosti.

V sodelovanju z občinskimi ljudskim odborom bo podjetje »Beton« sklicalo v Celju posvet predstavnikov vseh gradbenih podjetij, industrije gradbenega materiala, vse projektante in obrt- nike, ki delajo za potrebe grad- beništvu in izdelujejo opremo za stanovanja. Vodstvo Tovarne

emajlirane posode bo priredilo posvetovanje sorodnih podjetij kovinske stroke. Za večje sode- lovanje v strokovnih vprašanjih v mizarstvu, tapetnistvu in drugih obrtnih strokah naj bi skrbelo Društvo inženirjev in tehnikov.

Prve razprave o omejenih vprašanjih kažejo, da bodo neka- tera podjetja v Celju začela bolj trezno razmišljati o zahtevah da- našnjega trga.

F. K.

VZGOJA ČLANOV SAMOUPRAVNIH ORGANOV JE TRENUTNO

NAJVAŽNEJŠA NALOGA SINDIKALNIH VODSTEV

Vodstva sindikalnih podružnic uspe- šno pripravljajo seminarje za člane novih delavskih svetov. Skrb organizacij za njihovo vzgojo je pomembna prelom- nica v njihovem delu, kajti v minulem obdobju temu vprašanju niso posvečale dovolj pozornosti. V podjetjih, kjer so v organe upravljanja izvolili nove člane, veje drugačen veter in tudi zanimanje za politično in vsestransko vzgojo je bolj intenzivno. Praksa volitev enih in istih ljudi v razne organe ima svoje slabe posledice. Ljudje so v marsičem nezainteresirani in niso dovolj kritični pri obravnavanju raznih gospodarskih in političnih vprašanj. Letos je v sindi- kalnih organizacijah opaziti večje so- delovanje in pomoč od strani organizacij

ZK in Socialistične zveze na terenu. Slednje ima tudi svoj pozitiven vpliv na seminarje. Za seminarje so že pri- pravili vse potrebno v Metki, Tovarni tehtnic, Cinkarni in Tovarni emajlirane posode. Prav tako pripravljajo orga- nizacije seminarjev za člane delavskih svetov v celjskih gradbenih podjetjih. Za obrtni sektor bo seminarje pripravil občinski sindikalni svet.

K.

Gostovanje mariborskega baleta in Opere v Celju

V sklopu prireditve II. celjskega tu- rističnega tedna »je bilo v sredo tudi gostovanje Opere in baleta Slovenskega narodnega gledališča iz Maribora. Gostje so v sredo popoldne uprizorili v dvo- rani celjskega Mestnega gledališča Asa- fijeve balet »Bahčisarajsa fontana«. Ob- činstvo je predstavlo sprejelo s priče- nim navdušenjem, saj imajo malokdaj v letu priložnost videti tovrstne prire- ditve. Zvečer je operni ansambel iz Maribora uprizoril v celjski gledališki hiši opero »Andrej Čenčič«. Tudi s slednje predstavo so bili gledalci zelo zadovoljni.

K.

Zivilski trg v Celju

Sredi junija prodajajo na celjskem živilskem trgu glavne artikle po tehle cenah: češnje kilogram 70 do 80 din, krompir stari 16 din, novi 30 do 34 din, zelje v glavah 36 din, bučke 60 din, grah v stročju 60 din, solata 40 do 50 din, jedilni korenček 100 din, kumare 100 din, kolebraba 30 do 70 din, fižol 30 do 75 din, čebula 70 do 80 din, česen 90 do 120 din.

Splošno gradbeno podjetje

»BETON« — CELJE

poziva vse svoje delavce in nameščence

ki še niso prejeli pripadajoče plače iz dobička za leto 1955, da isto dvignejo do 31. avgusta 1956 pri direkciji podjetja v Celju, Ljubljanska cesta 16.

C 168

V Pomurju je še zmeraj premalo zdravnikov

Po podatkih Sveta za zdrav- stvo pri OLO Murska Sobota od- pada eden zdravnik na 4460 prebivalcev v Pomurju, kar pomeni, da v tej pokrajini še zmeraj pri- manjkuje zdravnikov, saj znaša republiško povprečje 1356 prebi- valcev na enega zdravnika. V Pomurju imajo splošno bolnišni- co, protituberkulozni dispanzer, okrajno higiensko postajo, proti- trahomski dispanzer, štiri zdrav- stvene domove v večjih občinskih središčih in devet zdravstvenih postaj v večjih krajih. Podjetje

Nafta v Lendavi ima svojo obratno ambulanto.

V Pomurju je še vedno naj- bolj razširjena socialna bolezen — tuberkuloza, saj imajo v evi- denci 1232 bolnikov. Število dru- gih nalezljivih bolezni pa je manjše. Tako je trahomskih bol- nikov 311, spolno pa je bolnih 258 prebivalcev.

Mnogi zdravniki so zategadelj, ker imajo opravka s prevelikim številom pacientov, preveč zapo- sleni, zato pa trpi tudi kakovost njihovega strokovnega dela. Po- samezniki pa spričo »konjunkturi« tudi predrago računajo svoje zasebne zdravniške storitve in čezmerno služijo. Nesorazmerje v prejemkih je zlasti očitno med zdravniki, ki so zaposleni iz- ključno v zdravstvenih ustano- vah, in posamezniki, ki oprav- ljajo na podeželju tudi zasebno prakso. S tem problemom se zad- nje čase precej ubadajo organi družbenega upravljanja v zdrav- stvu.

V Pomurju so ustanovili klub kulturnih delavcev

Po daljših pripravah so te dni us- tanovili v Murski Soboti Klub kulturnih delavcev Pomurja. Na ustanovnem občnem zboru so sprejeli pravilnik in določili organizacijske smotere. Klub bo povezoval vse kulturne in prosvet- ne delavce v pokrajini, bdel nad kul- turno ustvarjalnostjo in jo tudi pra- vilno usmerjal. Klubu pa se bo prav gotovo pridružila tudi tista pomurska inteligencija, ki je sicer zaposlena dru- gde, a ji je pri sicer kulturni napredek Pomurja.

Najbližja naloga, za katero so se opredelili na zboru, je dostojna pri- slavitve 20-letnice revije »Mladí Prekmurci«, ki so jo izdajali v predpri- skih Jugoslaviji napredni prekmurski akademiki. Septembra nameravajo prirediti razstavo poslovnih del do- našnjih avtorjev v večjih krajih pa s pomočjo podružnice Društva novinar-jev tudi ustne časopise; na teh prire- ditvah naj bi brali svoja dela bivši sodelavci »Mladega Prekmurca« in novinarji pokrajinskega lista.

Na zboru so se tudi zavzeli za od- ločitev o akciji v prid graditve po- slojpa bodočega Pomurskega gledali- šča. V ta namen bodo organizirali po- seben razgovor. Nadalje so začeli tudi akcijo za postavitev spomenika do- mačemu rojaku, akademiku in pesni- ku dr. Avgustu Pavlu v njegovi rojst- ni vasi na Cankovih. O anovanju in usvarjalnosti tega slovenskega kulturnega moža bodo priredili poseben večer.

Casopisno in založniško podjetje »Pomurski list« pa se namerava ob- tej pomembni kulturni obletnici od- deliti pomurski javnosti s prvo šte- vilko revije »Mladí Prekmurci«. O anovanju in usvarjalnosti tega slovenskega kulturnega moža bodo priredili poseben večer.

-ka-

RAZPIS

Komisija za volitve in imeno- vanja ObLO Ljubljana-Siška razpisuje delovno mesto za upravitelja osnovne šole v Spodnji Šiški, Ljubljana

Pogoji: učitelj(-ica) z daljšo prakso

Plača z dodatki po predpisih. Stanovanje ni zagotovljeno. Skolovanje prošnje z življenje- pisom pošljite na Tajništvo Občinskega ljudskega odbora Ljubljana-Siška, Zupančičeva ulica 8 do 30. junija 1956.

2397

Vse te podrobnosti je treba upoštevati, tako pri pleskanju, kot pri slikanju. Čeprav so barve svetle, vendar ne preveč svetle, saj so veliki površini svetla, namreč so sihi površine pa izrazita.

ŠOLSTVO

OBJAVA

Kuratorij študentskih domov in menz Univerze v Ljubljani objavlja, da se morajo vsi dosedanja abonenti študentske menze prijaviti v študentskih domovih in se nameravajo tudi po 1. 9. 1956 abonirati v OŠM, prijavitelj pismo OŠM študentski menzi, Ljubljana, Miklošičeva c. 5, najkasneje do 25. junija 1956.

Prijavi morajo priložiti:

1. potrdilo v opravljenih izpitih od matrikulacije dalje;
2. potrdilo o premoženjskem stanju staršev;
3. potrdilo o višini štipendije.

Prijavni rok za študente-novince, ki se nameravajo v letošnjem študijskem letu vpisati na Univerzo ali na Akademijo pa je do 31. julija 1956.

Novinci morajo priložiti prijavi:

1. potrdilo o imovinskem stanju staršev;
2. priporočilo mladinske organizacije;
3. vsi, ki se ne bodo prijavili do gornjega roka, ne bodo deležni znižane cene v menzi, ki jo uživajo študentje.

OBJAVA

Kuratorij študentskih domov in menz Univerze v Ljubljani objavlja, da se morajo študenti-novinci prijaviti za sprejem v študentske domove in menze v Ljubljani v času od 17. junija 1956 do 31. julija 1956.

Prosilec naj vlagajo prošnje na naslov:

Uprava Akademskih kolegij, Ljubljana, Titova 52a.

Prošnji je treba priložiti:

1. Spricavalno o dokončani srednji ali nižji enaki šoli;
2. potrdilo o imovinskem stanju staršev;
3. priporočilo mladinske oziroma študentske organizacije;
4. dopisnico s točnim naslovom prošnje.

RAZPIS

Industrijska rudarska šola v Trbovljah bo šolskem letu 1956/57 sprejela v I. razred rudarskega odseka 50 učenec, v I. razred elektro odseka pa 15 učenec.

Pogoji za vpis:

V rudarski odsek bodo sprejeli mladince, ki so dovršili najmanj 5 razred osnovne šole in bodo v letošnjem koledarskem letu dopolnili 15. leto starosti ter so duševno zdravi, telesno dobro razvijati in sposobni za rudarski poklic, kar bo pri sprejemu ugotovil šolski zdravnik.

V elektro odsek bodo sprejeli učence, ki so z uspehom dovršili 4. razrede gimnazije ali osemletko in so telesno in duševno zdravi.

Mladinci, ki se žele vpisati v enega izmed navedenih odsekov, morajo upravi šole predložiti:

1. prošnjo, kolkovano s 30 din;
2. zadnje šolsko spricavalno;
3. izpisek iz rojstne matične knjige;
4. potrdilo o premoženjskem stanju;
5. potrdilo o stalnem bivanju;
6. zdravstveno knjižico, ali pa potrdilo pristojnega Zavoda za socialno zavarovanje, da zdravstvene knjižice niso prejeli.

7. potrdilo Zavoda za socialno zavarovanje o višini otroškega dodatka.

Učenci prejmejo v šolskem letu redne mesečne nagrade od 2000 do 4000 dinarjev in posebno mesečno nagrado, katere višina je odvisna od marljivosti pri učenju. Razen tega prejmejo učenci vsako šolsko leto zaščitno obleko in obutev.

Pri šoli je internat v katerem imajo učenci odlično oskrbo in pomoč pri učenju.

Vpis traja od 11. junija do 1. septembra tega leta. Učenci se lahko vpišejo osebno ali pa pošljejo prošnjo z vsemi dokumenti na naslov: Industrijska rudarska šola, Trbovlje. Vsa podrobnejša navodila o vpisu in šolanju daje uprava šole.

Uprava šole

RAZPIS

Telegrafsko-telefonska šola v Ljubljani razpisuje sprejem učencev v I. razred industrijskih šol za šolsko leto 1956/57, in sicer:

v Industrijsko šolo v Ljubljani — oddelek za 4. mehaniko — 30 učenec; v Industrijsko šolo — oddelek za 4. monterje — 30 učenec.

Kandidati ne smejo biti starejši od 17 let ter morajo imeti najmanj štiri razrede srednje šole ali popolno osemletko.

I. JAVNA LICITACIJA

VOJNA POŠTA 7250/27, ZAGREB

bo imela dne 2. julija 1956 ob 9. uri v svojih prostorih

I. JAVNO LICITACIJO

za izdelavo strelovodnih naprav na ozemlju LR Hrvatske in LR Slovenije

- Proračunska vsota 37 milijonov din
- Rok dograditve 30. november 1956

Elaborati so na vpogled v prostorih Vojne pošte 7250/27, Zagreb, Dom JLA, kjer lahko dobite tudi stroškovnike z navodili za sestavo ponudbe, in sicer na pismeno zahtevo zainteresiranega podjetja.

Pravico do udeležbe pri licitaciji imajo vsa registrirana podjetja, ki se ukvarjajo z gornjimi deli.

Komisija sprejema ponudbe do določenega dne in ure.

Iz pisarne VP 7250/27, Zagreb

743

VESTI IZ KRANJA

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

Nedelja, 17. junija ob 18: Carlo Goldoni: »Lažnik« — v gledališču. Izven in za podeželje; ob 20: Carlo Goldoni: »Lažnik«. Izv. Predstava na Pungartu, ob slabem vremenu v gledališču.

KINO

»STORŽIC«: Ob 8.30 in 14 franco-sko-nemški barv. film: »Cigan baron«. Ob 16, 18 in 20 angleški film: »Razdvojeno srce«. V glavni vlogi Yvonne Mitchell.

»LETNI KINO «PARTIZAN«: Dvojni spored ob 20.30 premiera italijanskega filma: »Na robu propada« in premiera ameriškega filma: »Grofica vavelska«. V glavni vlogi Greta Garbo. Začetek predstave zadnjega filma ob 22.15.

IZ DOMZLA

Ameriški barvni film: »Do zadnjega«. Predstave ob 16, 18 in 20.

2 BLEDA

Ameriški barvni film: »Nežna pesem«. Predstave ob 14, 16, 18 in 20.30.

2 JESENIC IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo ima dr. Stanka Rosenstein, Javorniška pot št. 24.

Brivsko dežurno službo ima v nedeljo, 17. junija, Viktor Pirman, brivski salon, Cesta maršala Tita.

KINO

»RADIO«: Ameriški film: »Kraljica Kristina«. Predstavi ob 18 in 20. — V primeru slabega vremena predstava tudi ob 16. Ob 10 matineja mladinskega filma.

»PLAYZ«: Ameriški film: »Tarzan in njegova prijateljica«. Predstavi ob 18 in 20. V primeru slabega vremena predstava tudi ob 16. Ob 10.30 matineja mladinskega filma.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO

»SVOBODA-CENTER«: Franc. film: »Lisbonske noči«.

»SVOBODA-TRBOVLJE II.«: Arg. film: »Vojna Gavčeva«.

»SVOBODA-DOBNA«: Nem. film: »Gospodična Casanova«. Predstave ob 15, 17 in 19.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO

»PARK«: Francoski barvni film: »Grof Monte Christo II. del«.

IZ ROGAŠKE SLATINE

Nemški film: »Fanfare ljubezni«. Predstavi ob 16.30 in 19.

»KONTAKTOR«

zastopstvo inozemskih tvrdk BEOGRAD, Pariska 13/III

obvešča svoje poslovne prijatelje, da je dobilo novo številko tekočega računa

10-JUB-6-T-91

pri Jugoslovanski banki za zunanjo trgovino, Beograd

Vsa vplačila izvršujte v prihodnje na zgornji tekoči račun.

2167

UPRAVNI ODBOR PODJETJA »INSTALACIJA« LJUBLJANA — KAMNIŠKA ULICA

razpisuje naslednja mesta za:

kalkulanta

z daljšo prakso v železninarsko-kovinski stroki

trgovskega pomočnika

železninarske stroke za delo v skladišču podjetja

vajence

za kleparstvo, vodovodno instalacijo in centralno kurjavo

Pismene ali ustne ponudbe pošljite na upravo podjetja, Ljubljana, Kamniška ulica.

Prodamo osebne avtomobile

znamke MERCEDES 170 V ter avtomobil LANCIA APRIL in OPEL KADET

Vozila so v odličnem stanju, cena ugodna. — Ogled je možen vsak dan v Ljubljani, Zaloška cesta 25.

2391

PODJETJE »SVILANIT« — KAMNIK

razpisuje delovno mesto

tehničnega vodje

Pogoji: Tekstilni tehnik z 10—15-letno prakso v svilarski stroki, da je opravljal funkcijo obratovodje ali tehničnega vodje najmanj 5 let

in

inženirja kemije

Pogoji: Praksa v tekstilni stroki 3 do 5 let. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku. — Družinsko stanovanje preskrbljeno.

Interesenti naj svoje prošnje dostavijo upravi podjetja »SVILANIT«, Kamnik, z opisom dosedanjega dela.

2400

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »SLOGA«

Premiera ameriškega filma

»Mož z revolverjem«

Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Gregory Peck, Helen Westcott in Jean Parker. Prodaja vstopnic od 9—11 in od 14 dalje.

KINO »VIČA«

Mehiški film

Mehika v pesmi

Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20.30.

V glavni vlogi Elsa Aguirre in Raul Martinez. — Prodaja vstopnic od 9—11 ter od 14 dalje.

KINO »UNION«: Ameriški barvni film:

»Gog«. Tednik: Filmske novosti 23. Predstave ob 16, 18 in 21. Ob 10 matineja istega filma. — V glavni vlogi Richard Egan.

KINO »KOMUNA«: Poljski film: »Pokolenje«. Tednik: Filmske novosti št. 23. Predstave ob 16, 18 in 20.30. Ob 10 matineja istega filma. — V glavni vlogi Urszula Modrzyńska.

MLADINSKI KINO LM. Kotnikova 8. predvaja za mladino angleški film: »Skrivni rovi«. Predstavi ob 8.30 in 10.30. Samo danes.

LETNI KINO »BEZIGRAD«: Ameriški

barvni film: »Gog«. Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic samo uro pred pričetkom predstave.

KINO »SOCA«: Mehliški film: »Mehika v pesmi«. Predstava samo ob 20. — Ostali dve predstavi odpadeta.

Prodaja vstopnic v vseh treh kinematografih od 9—11 in od 14 dalje.

KINO »LITOSTROJ«: Angleški barvni film: »Bankovec za milijon funtov«. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom prve predstave.

KINO »TRIGLAV«

Indijski barvni film

MANGALA HČI INDIJE

V glavni vlogi Nimi in Dilip Kumar.

Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 10—11 in od 15 dalje. — Danes zadnjikrat. — Jutri francoski film: »Ponočni ljubimci«.

KINO »ŠIŠKA«

Ameriški barvni film

Tri ljubezni

V glavni vlogi Pier Angeli, Kirk Douglas, Farley Granger, Leslie Caron, James Mason in Maira Shearer.

Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjič.

MARIBORSKE VESTI

DEŽURNA LEKARNA

Nedelja, dne 17. junija: lekarna »Melje«, Meljska cesta 2. Ponedeljek, dne 18. junija: lekarna »Planinka«, Glavni trg 20.

KINO

PARTIZAN: Ameriški film: »Kogar sonce greje«. UDARNIK: Francoski film: »Lisbonske noči«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Nedelja, 17. junija ob 20: Giordano: »André Chénier«. Izven.

Razstava Toon Wegnerja v Umetniški galeriji v Mariboru. Male predvodstvo kustosja Vristerja skozi Mariborsko razstavo bo v nedeljo, dne 17. junija ob 11 odprta razstava holandskega slikarja in grafika Toon Wegnerja, ki je končal študije v Haag leta 1947 in od tedaj popotoval po Evropi in se posebej po naši državi, kjer se mudi tudi zdaj. Na razstavi v Mariboru je 47 risb in grafik, deloma s motivi iz naše države. Posebno toplo človeško noto imajo risbe žene in otročka, ki so nenavadno mojstrske in nekoliko spominjajo na našega slikarja Pirnata. Toon Wegner je v naši državi ponovno in tudi letos razstavlja v sklopu »Xylona«.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 18. junija ob 20: Eliot: »Osebn tajnik«. Gostovanje v Zalcu.

Sreda, 20. junija ob 20: Eliot: »Osebn tajnik«. Gostovanje v Vojniku.

Sobota, 23. junija ob 20: Potrč-Grün: »Zločine«. Premiera. Izven.

Ponedeljek, 25. junija ob 20: Potrč-Grün: »Zločine«. Gostovanje v Zalcu.

KINO

»UNION«: Jugosl.-nem. film: »Šestka«. Predstave ob 16, 18 in 20. »METROPOL«: Ameriški barvni film: »Poslednji Apat«: Predstave ob 16.15, 18.15 in 20.15.

IZ PTUJA

MESTNO GLEDALIŠČE PTUJ

Nedelja, 17. junija ob 15: Dobričević: »Skupno stanovanje«. Gostovanje v Juršinih (Prosvetna dvorana).

Izven. Predprodaja vstopnic v Juršinih (Prosvetna dvorana).

Sobota, 23. junija ob 20: A. Hopwood: »Skandale«, komedija v treh delih. Premiera. Režija in scena s. Frelih kot gost. Abonma red Premierski in Izven.

Nedelja, 24. junija ob 15.30: Hopwood: »Skandale«. Gostovanje v Lovrenčevu na Dravskem polju (Zadružni dom).

Izven. Predprodaja vstopnic v Kmetijski zadrugi Lovrenca na Dravskem polju.

ob 19.30: Hopwood: »Skandale«. Gostovanje v Majšperku (Sindikatska dvorana). Abonma red A in Izven.

Sreda, 27. junija ob 20: A. Hopwood: »Skandale«. Abonma red A in Izven.

Cetrtek, 28. junija ob 16: Hopwood: »Skandale«. Abonma red LMS-2.

ob 20: Hopwood: »Skandale«. Izven.

Petek, 29. junija ob 20: A. Hopwood: »Skandale«. Gostovanje v Ormožu (Dom »Partizana«). Abonma in Izven.

Predprodaja vstopnic pri trg. podjetju »Vzorec, Ormož«.

Sobota, 30. junija ob 20: A. Hopwood: »Skandale«. Gostovanje v Ljutomeru (Dom »Partizana«). Abonma in Izven.

Predprodaja vstopnic pri blaginjski kina.

Nedelja, 1. julija ob 15: A. Hopwood: »Skandale«. Izven.

Torek, 3. julija ob 20: A. Hopwood: »Skandale«. Izven. Zaključek sezona 1955-56.

Komisija za volitve in imenovanja pri občinskem ljudskem odboru KOZJE

RAZPISUJE

na podlagi člena 96 Statuta občine Kozje sledeča delovna mesta pri občinskem ljudskem odboru KOZJE za:

• ŠEFA ODSEKA ZA FINANCE

POGOJI: ustrezna strokovna izobrazba, opravljeni strokovni izpit in najmanj pet let upravne službe

• ŠEFA ODSEKA ZA SPLOŠNE ZADEVE

POGOJI: ustrezna strokovna izobrazba, opravljeni strokovni izpit in najmanj pet let upravne službe

• ŠEFA ODSEKA ZA GOSPODARSTVO

POGOJI: ustrezna strokovna izobrazba, opravljeni strokovni izpit in najmanj pet let upravne službe

• PRAVNEGA REFERENTA

POGOJI: pravna fakulteta in najmanj 2 leti upravne službe

Dopolnilna plača po odloku občinskega ljudskega odbora. Prošnje vložite do 30. junija 1956 na Tajništvo občinskega ljudskega odbora Kozje.

2422

Prodamo:

osebni avtomobil

OPEL-OLYMPIA

37 KS, GENERALNO POPRAVLJEN Z REZERVNIMI DELI

osebni avtomobil

»DKW«

CENE ZMERNE!

20 KS V DOBREM STANJU

INFORMACIJE VSAK DAN OD 8. DO 14. URE V PODJETJU

Zadružno izvozno-uvozno podjetje

SLOVENIJA SADJE

LJUBLJANA, Čopova ulica 59

2403

DROBNI OGLASI

VAJENCI

ELEKTROINSTALATERSKA DELAVNICA v Ljubljani sprejema vajence za instalatstvo. Ponudbe po elektrikalni in vodovodni strokovni službi. Zazeleno, da ima svoje stanovanje. Ponudbe v oglasni oddelku LP pod »Elektroinstalacije«. 137 v

VAJENKA za pečsko obrt sprejema. Zazeleno, da ima svoje stanovanje. Ponudbe v oglasni oddelku LP pod »Pečarske«. 138 v

VAJENKA za tesarsko obrt sprejema. Pogoj: lastno stanovanje. Ponudbe v oglasni oddelku LP pod »Tesarske«. 139 v

CEVLJARSKA VAJENKA sprejema. Ponudbe v oglasni oddelku LP pod »Cevljarke«. 139 v

SPREJMEM VAJENKA za izučitev v krovski obrti. Zazeleno lastno stanovanje. Pismo ponudbe je potrebno v oglasni oddelku LP pod »Krovski obrti«. 140 v

VAJENKA za svilačarsko obrt sprejema. Ponudbe v oglasni oddelku LP pod »Dobra stroka«. 143 v

SLUŽBO IŠČE

POMOŽNA OTROŠKA NEGOVALKA išče zaposlitev v kakem otroškem domu ali v bolnišnici. Gre tudi v kakšno planinsko postojanko. Naslov se dobi v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 912

MLAJŠA TRGOVSKA POMOČNICA z enopolnoletno prakso želi zaposlitev v Mariboru. Naslov v podružnici LP v Mariboru. 927 M

MLAJŠI ELEKTROMONTAŽER, kvalificiran v stroki, z dveletno prakso, bi sprejel službo kjerkoli v Sloveniji. Pogoj: samsko stanovanje. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 629 SI

IZUČENA ZLATARKA z obrtno šolo in izpitom želi dobiti službo v zlatarstvu ali v nakladarstvu. Naslov posreduje podružnica Ljudske pravice v Mariboru. 630 M

PLATNARICA, s prakso in absolutno obrtno šolo, išče službo v Mariboru. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Mariboru. 634 SI

TRAKTORIST z 10-letno prakso v upravljanju traktorjev, išče službo. Želi samsko stanovanje. Naslov v podružnici LP v Trbovljah. 635 SI

ABSOLVENT srednje gostinske šole z nekaj let prakse v gostinstvu išče stalno zaposlitev, najraje v komercialni stroki. Naslov v podružnici LP v Celju. 636 K

GRADBEJNI TEHNIK (geometer), mlajša moč, vreden, želi službo v Kopru. Piranu ali v bližini. Ponudbe poslati na podružnico »Ljudske pravice« v Kopru pod »Gradnja«. 63 Ko

MODISTKA sprejema službo. Večletna praksa. Interesanti naj pustijo naslov v oglasnem oddelku LP pod »Modistika«. 930 I

GLASBENIK srednjih let išče zaposlitev. Sprejema službo glasbenika ali glasbenega pedagoga. Gre tudi v manjši kraj. Ponudbe v oglasni oddelku Ljudske pravice pod »Glasbenik«. 931 I

GOSPODINJSKA POMOČNICA, mlajša, išče službo k manjši družini. Vajena vseh del, zna tudi nekoliko kuhati. Nastop po dogovoru. Marija Pesjak, Skale 99, p. Velenje. 2282 SI

SIVILJA z dolgoletno prakso išče svoj stroki primerno zaposlitev. Naslov v podružnici »Ljudske pravice« na Jesenicah. 80 J

KROJČICA, sposobna za vsa v svojo stroko spadajoča dela, želi spremeniti službo. Naslov v podružnici LP Jesenice. 81 J

GOSPODINJSKA POMOČNICA, vajena vseh gospodinskih poslov, se želi zaposliti. Naslov v podružnici LP Jesenice. 83 J

NATAKARICA-blaginjakinja ali postrežnica bi se rada zaposlila, najraje na Jesenicah. Naslov podružnici LP Jesenice. 84 J

BLAGAJNICA želi zaposlitev pri kino podjetju ali kjerkoli. Ponudbe v upravo LP pod »Natančica«, si DVA AGRONOMA z nekajletno splošno prakso želi menjači službo, po možnosti ustanova. Ponudbe pod »Dva agronoma«. 2353

AVTOMEHANIČAR z večletno prakso išče zaposlitev. Po možnosti stanovanje. Ponudbe na oglasni oddelku pod »Avtomehanika«. 350

SLUŽBO DOBI

RAZPIS. Uprava bolnišnice Ljubljana-Polje razpisuje delovna mesta za: pomožnega knjigovodjo, skladničnika, dvoh strojeplav, medicinskega laboranta in gradbenega tehnika. Prošnje z življenjepisom predložiti upravi bolnišnice za duševne in živčne bolezni, Ljubljana-Polje. 2331 d

RAZPIS. Psihiatrična klinika v Ljubljani razpisuje mesto administrativnega upravnika uslužbenca (tajnika predstojnika klinike), z lepim nastopom ter po možnosti s srednješolsko izobrazbo, ki obvlada strojeplavo, vse pisarske poslovanje, po možnosti tudi vsaj en tuj jezik (nemški) ter event. stenografijo. Plača odnosa in dopolnilna. Delovno mesto v bolnici v Ljubljani-Polje. Pismene ponudbe z navedbo kvalifikacije čimprej poslati na Dekanat medicinske fakultete v Ljubljani, Vrazov trg 4-I. 2334 d

STENOGRAFI dobi zaposlitev pri Okr. ljudskem oboru Kočevje. 2310 d

FINANČNEGA REVIZORJA s sedežem v Ljubljani in s primerno prakso sprejema Uprava za ceste LRS v Ljubljani, Beethovnova 10. 2319 d

ELEKTROMONTAŽER sprejema pod »Toplovladi«, upravni odbor, Ljubljana, Crtomirova 6. 2324 d

INŽENIRJA-METALURGA za valjarjo sprejema Železarna Jesenice. Zazeleno je nekajletna praksa. Samsko stanovanje na razpolago. Ponudbe poslati Personalnemu oddelku Železarnice. 2108 d

»ZORKA«
KEMIČNA INDUSTRIJA
ŠABAC
proda
VEČJE STEVILO
ELEKTROMOTORJEV
iz reparacijskega materiala izdelke AEG, BBC, SSW jakosti od 90 do 300 kW od 900 do 2800 o/min., napetost od 380 do 6000 V. zaprta izdelava.

Motorji so zelo dobro ohranjeni in so na ogled v podjetju vsak dan od 10. do 12. ure.

Pojasnila v zvezi s prodajo daje komercialni sektor, nabavni oddelki. Cene bodo določene na osnovi medsebojne pogodbe.

KNJIGOVODJO - BILANČISTA sprejema podjetje »Hleb«, Apatin. Imeti mora vse pojke za šefa računovodstva. Nastop službe takoj ali s 1. julijem. 1072 d

GOZDARSKEGA INŽENIRJA za šefa Biroja za kontrolo proizvodnje in sprejema podjetje lesne industrije »Sana« v Sankem mostu. 1073 d

KNJIGOVODJO sprejema Bolnišnica za kostno tuberkulozo v Rovinju. 1074 d

RAZPIS. Fakultetni svet pravne ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani razpisuje mesto univerzitetnega učitelja (docenta), izrednega ali rednega profesorja na pravnem odd. pri stolici za civilno pravo (civilno pravo, rodbinsko pravo, gospodarsko pravo, mednarodno zasebno pravo, civilno procesno pravo). Kandidati naj vložijo prošnje z življenjepisnimi podatki in podatki o znanstveni in strokovni delu do 1. julija 1956 pri predstojniku pravnega oddelka, Trg revolucije št. 11. V prošnji naj navedejo predmet, za katerega kompetirajo. 2373

RAZPIS. Pravno-ekonomska fakulteta razpisuje na ekonomskem oddelku: mesto honorarnega predavatelja za predmet ekonomika in organizacija podjetij; pogoji: diploma ekonomske fakultete in praksa; mesto honorarnega predavatelja za predmet politična ekonomija; pogoji: diploma ekonomske fakultete in praksa. Prošnje sprejema dekanat v Gregorčičevi ulici št. 27. do dne 25. junija 1956. 2386

RAZPIS. Zavod za ladjarske kulture v Kopru sprejema vrtnarja, samskega, absolutno niže vrtnarske šole v Medlogu ali absolutno druge nižje kmetijske šole, ki ima veselje do zelenjadstva. Plača po uredbi ali dogovoru. Nastop službe dne 1. julija 1956. 2370

KUPIM
V ZAKUP VZAMEMO 4 do 5 kamionov, nosilnosti od pet ton navzgor za prevoz gozdnih artiklov. Ponudbe poslati Lesni industriji »Sebešič«, Travnik. 1448 k

KMETIJO kupim, najraje v ravlini. V podobi ali pošljite pod šifro »Kmetija« opisite podatke, iz katerih je razvidno stanje posestva. Pošljite v upravo LP v Ljubljani. 1449 k

AKUMULATOR za fies, znamke Philips II. Multiblit, kupimo. Ponudbe v upravo LP pod »Blitz«. 1445 k

Komisija za volitve in imenovanja pri Občinskem ljudskem oboru TRŽIČ razpisuje na podlagi čl. 40 Splošnega zakona o ureditvi občin in okrajev (Uradni list FLRJ št. 26/55)

natečaj
za naslednja delovna mesta pri ObLO TRŽIČ, in sicer:

- referenta za narodno obrambo
- referenta za prosveto
- srednjaktilografa
- srednja strokovna izobrazba ali dve leti administrativne šole oziroma višji administrativni tečaj in znanje stenografije za naziv deb. stenografa ali strojeplavca I. b razreda
- pravnega referenta v oddelku za gospodarstvo
- ekonomista
- gradbenega inšpektorja
- pravnega referenta za imovinsko pravne zadeve

Plača po uredbi o državnih uslužbenih in dopolnilna plača po odloku ObLO Tržič. Prošnje z življenjepisom pošljite al osebno dostavite občinskemu ljudskemu oboru TRŽIČ do 15. junija 1956.

Komisija za volitve in imenovanja pri ObLO Tržič

OTOMANO, rabljeno, kupim. Naslov v upravi LP. 2326 k

MANJSO HISO kupim. Pogoj: električna in ugodne prometne zveze. Ponudbe z opisom in po možnosti s sliko v upravo LP pod »Prijeten dom«. 1446 k

KUPIMO kompletno vulkanizersko delavnico za vulkaniziranje in protektiranje avtomobilskih gum vseh velikosti. Poleg tega iščemo tudi enega visokokvalificiranega in enega kvalificiranega vulkanizerja. Plača po pogodbi. Ponudbe je poslati na naslov: Avto transportno podjetje Leskovec. 1447 k

SEKTOR tipa »Camping«, za 4 osebe, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe v upravo LP pod »Sotora«. 1101 p

DINAMO ali stranskostični motor za istosmerni tok 220 V, 6 do 8 kW učink. 3000 obratov v minuti, kupimo. Ponudbe poslati na naslov: Elektro Ljubljana mesto, Krekov trg 10-II. 2420 k

HISO z VRTOM, v okolici Pirana ali Portoroža, kupim. Hisa je lahko tudi v slabem stanju. Ponudbe v oglasni oddelku Ljudske pravice pod »Pirane«. 1451 k

REZERVNE DELE za moško kolo — kupim. Ponudbe s ceno v oglasni oddelku LP pod »Kolo«. 1452 k

VODOVODNE CEVI, pol-do enocelne — kupim. Ponudbe s ceno za meter cevi pošljite v oglasni odd. LP pod »Najraje v Ljubljani«. 1453 k

KOSTANJEVE ali HRASTOVE plohe, 4 do 5 cm debeline, lahko že rabljene, tudi druge ali tretje vrste — kupim. Ponudbe v oglasni oddelku LP pod »Kostanje«. 1454 k

CINKOVO PLOČEVINO, rabljeno, po možnosti v večjih kosih — kupim. Prodajalec naj pusti svoj naslov v oglasnem oddelku LP. 1455 k

COLN, »kanu«, za štiri osebe, kupim. Ponudbe s ceno v oglasni oddelku LP pod »Ljubljana«. 1456 k

MOTORČEK za kolo — kupim. Naslov v oglasnem oddelku LP pod »Tigle«. 672 k

MANJSI TISKARSKI STROJ »Tigle« kupimo. Ponudbe v upravo LP pod »Tigle«. 672 k

REZERVNE DELE za motor Matscheles 350 ccm, model 1944, in to: blok, olinco, celinder — kupim. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 174 k

FOTOPOSNETKE vseh pomembnejših krajev Slovenije, kakovostne, kupim. Tudi filme ali plošče. Ponudbe z navedbo vsaj približne cene pošljite v oglasni oddelku LP pod »Naši kraji«. 1462 k

OSEBNI AVTOMOBIL — dobro ohranjen — kupi »Gradbeni material«, Ljubljana, Vilmarjeva 290 a. 2406 k

AVBO IN RUTO za gorensko narodno nošo kupim. Ponudbe v upravo Ljudske pravice. 1463 k

NA KOPRSKEM ali drugje v Slovenkem Primorju vzemem v najem manjše posestvo ali hišo z večjim vrtom. Ponudbe pošljite v oglasni oddelku LP pod »Koper«. 1464 k

HISO z VRTOM v Slovenskem Primorju, najraje tik ob morju, kupim ali vzemem v najem. Možnost vseh stvari. Ponudbe pošljite v oglasni oddelku Ljudske pravice pod šifro »Slovenska obala«. 1467 k

OBVESTILO
UPRAVA ZA CESTE LRS je razpisala javno pismeno licitacijo za oddajo gradbenih del za most čez Pako v Rečici ob Paki in za most čez Poljansko Soro v Gorenji vasi. Razpis je bil objavljen v Uradnem listu LRS št. 19-56. 2401

PRODAM
»SINGER« šivalni stroj z okroglim čolnikom prodam. Ogled od ponedeljka dalje od 14 do 18 ure. Zarmukova 9-II, levo, profesorja. 1705 p

JEREMENARSKI ŠIVALNI STROJ, specialni, cilindrični, prodam. Herceg, torbar, Zagreb, Ilica 34. 1706 p

OTROŠKI VOZIČEK, globok, in posteljo, prodam. Večje 75. 1709 p

UGODNA PRILIKA Opel Olympia, generalno renoviran s originalnimi deli, v odličnem stanju, potrebno samo še lakiranje in tapetiranje, naprodaj. Vprašati telefon 43-60. 1710 p

TOVARNI AVTO, nosilnosti 1 tone — ugodno naprodaj. Registriran za 1956 in v dobrem stanju. »Planina«, Celje. 1711 p

FOTOPAPARAT 6 x 9 na plošče, »Tessar«, 1:4,5, s stativom, rokloste — prodam. Naslov v upravi LP. 1712 p

SALON baročnega sloga, dobro ohranjen, prodam po ugodni ceni. — Marica Prašnikar, Trbovlje, Savinjska cesta 4 a. 1719 p

OTROŠKI SPORTNI VOZIČEK, dobro ohranjen, prodaj Horjak, Gospodarska cesta 17-III, Jesenice. 1710 p

KOTEL za žganjekuho, 40-litrski, s priborom, prodam za lastno ceno. Naslov v podružnici LP v Celju. 1710 p

POTNIŠKI AVTOMOBIL »Opel Olympia« v voznem stanju — naprodaj. Ogled in informacije: Zadržati vinarstvo, Novi Sad, Ilije Ognjanovića 36. 2064 p

PLETILNI STROJ štev. 3 5 50 prodam. — Ogled: Ljubljana, Zaloška cesta 163. 2065 p

OSEBNI AVTOMOBIL znamke »Ford«, osemelindrski, iz generalne reparature, ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku LP. 2066 p

BLAGAJNA (registrator) — znamke »RIV«, skoraj novo, ugodno prodaj Kmetijska zadruga Most na Soči. 2067 p

REZERVNE DELE za hidravlične stikalnice prodaj »Chromos«, kemična industrija, Zagreb. 2069 p

SALON BAROČNEGA SLOGA, dobro ohranjen, ugodno prodam. Marica Prašnikar, Trbovlje, Savinjska cesta št. 4 a. 2070 p

OTROŠKI VOZIČEK, globok, in posteljo, ugodno prodam. Večje 75. 2071 p

FOTOPAPARAT 6 x 9 na plošče, »Tessar«, 1:4,5, s stativom, rokloste — prodam. Naslov v upravi Ljudske pravice. 2072 p

RADIJSKI APARAT »Blaupunkt« — prodam. Densa, Kolodvorska 3. 2073 p

VEČJE STEVILO ELEKTROMOTORJEV iz reparacijskega materiala, izdelke AEG, BBC in SSW od 90 do 300 kW, od 900 do 2800 obratov na min., prodaj »Zorka«, kemična industrija, Šabac. 2074 p

POSESTVO, srednje veliko, v lepem kraju Slovenije — prodam. Naslov v oglasnem oddelku LP. 2075 p

STREŠNO OPEKO, primerno za posredno stroho, prodam. Ugodna prilika za nabavo cene krivine Ljubljana, Rožna dolina, Cesta X. št. 31. 2085 p

TRAKTOR znamke »Ford Ferguson«, 18 HP, ugodno prodaj Kmetijsko gospodarstvo Petrinja, Hrvatska. 2089 p

KAMION »Büssing NAG«, 5-tonski, z dizel motorjem je naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku LP. 2093 p

HISA IN LEP VRT za 900.000 din. — V lepem kraju prodam enodružniško, vseljivo hišo. Zidana in krita z opeko. Pri hiši je 11 arov zemljišča, od tega 7 arov vrta. Nasad sadnega drevja in vinograde. Električna. Hisa stoji na lepem razglednem kraju. V bližini pošta, trgovina, sola in postaja. Naslov v oglasnem oddelku LP. 2091 p

MOTOR »BMW«, 750 ccm, ugodno naprodaj. Novejši stroj s teleskopom. Majhna poraba bencina. Naslov v oglasnem oddelku LP. 2092 p

MOTORNO KOLO »Zündapp«, 750 ccm, s priklopo, prodam. Štiri prestave, pogon tudi na priklopo. Naslov v oglasnem oddelku LP. 2093 p

TRAKTORSKO PRIKOLICO »TAM«, nosilnosti 3 tone, v dobrem stanju, prodam. — Pojasnila se dobe pri Kmetijski zadrugi Lesično-Dresko rebro, p. Lesično. 2141 p

TRANSISTOR — SKOPIJA LOKA Slovenija, prodaj kamion »Chevrolet«, 2,5 tone, 70 KS, generalno popraviljen, gume 60 %, eno avtomobilno karoserijo tipa »Lancia« s 38 sedeži in zaščitnimi stekli (triplex), 33 brezhinib avtomobilskih sedežev. Interesanti si lahko vse to ogledajo v Škofi Luki. Pismene ali ustne informacije na tel. 343 in 344. 1845

POSESTVO — 10 ha veliko, sestojee se iz lepe hiše z gospodarskimi poslopji, sadovnjaki, vinogradi in gozdove — prodam. Leži ob glavni cesti. Medved Jakob, Korena 91, p. Korena pri Mariboru. 2190

GRAM. HARMONIKO znamke »Stradivari«, petstruno, s štirimi registri in 144 bas, v odličnem stanju prodam. Matin Kranjc — Kočevje, Podgorška 17. 2131

SGP »PIONIR« — NOVO MESTO

razpisuje naslednja delovna mesta za:

dva gradbena tehnika
tehnika lesne stroke za mizarški obrat
dva traktorista
dva avtomehanika

Nastop službe takoj, plača po tarifnem pravilniku podjetja, samska stanovanja zagotovljena

Ponudbe pošljite na gornji naslov z opisom dosedanjega dela. N-64

SPORTNI VOZIČEK, tapetiran, malo rabljen, in otroško harmoniko — prodam. Franc Kralj, Zaloška cesta št. 45. 2330 p

REZERVNE DELE za hidravlične stikalnice, ugodno prodaj »Chromos«, kemična industrija Zagreb. 1702 p

OSEBNI AVTOMOBIL znamke Lancia-Aprilia v intaktnem stanju naprodaj. Nove rezervne gume, rezervni deli. Industrija volne, Karlovac. 1703 p

HISO z vrtom, 2 minut od tramvaja, prodam. Takoj vseljiva. Naslov v upravi LP. 2420 b p

FISALNI STROJ Continental portabel, dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi LP. 2429 p

I. a HRASTOVEGA PARKETA, večjo količino, prodam. Interesanti naj se javijo v domu »Partizana«, Trbovlje, Svabičeva ulica — dne 12. in 20. junija od 18-20. 2430 p

OTROŠKI VOZIČEK, globok, lep, dobro ohranjen, prodam. Medvedova št. 14-II, desno, Siska. 2431 a p

ENODRUŽINSKA HISA v najboljšem stanju (elektrika, voda), minuto od železniške postaje Podnart, naprodaj. Vprašati pri A. Paulin, Ročevnica, pošta Tržič. 2426 p

KAUC prodam. Idrijska 12. 2425 p

KINOPROJEKTOR, normalnotračni, v zelo dobrem stanju, z vsemi pripadajočimi deli, prodam. Ugodna cena. Naslov v upravi LP. 2431

ENODRUŽINSKO VILO, enonadstropno, ves sodobni komfort, vseljivo, prodam za 2.750.000 din. Ponudbe pošljite v upravo LP pod »Ljubljana — gotovina«. 2335 p

RAZNO
RAZPIS KOŠNJE SENA in otave. — Uprava Oraznovega dijakeškega doma v Ljubljani, Wolfova ulica 12, razpisuje košnjo sena in otave s travnika nad »Zelenim hribom« in s parcele pod domom ob Delenski cesti 23. Ponudbe sprejema do dne 16. junija. 2333 r

DVOSOBNO STANOVANJE, v centru Murske Sobotice, zamenjam za enako v Ljubljani ali Kranju. Naslov: Stane Vidmar, Murska Sobotica, Titova ulica 11. 2315 r

DVOSOBNO STANOVANJE, s kabineto, komfortno, v bližini Kodeljevega parka, zamenjam za enako v mestu. Ponudbe v upravo LP pod »Zamenjava«. 2337

SOBICO IN HRANO dam upokojitvi za pomoč v gospodinjstvu in varstvo 5-letnega otroka v dopoldanskem urah, ali tovariščico, ki ima službo popoldne, zaželena je šivilja. Pismene ponudbe pod »Čista in postena« v upravo LP. 528

STANOVANJE, hrano in plačo nudim ženski, lahko upokojenka, za pomoč v gospodinjstvu. — Ponudbe pod »Dvojička« v upravo LP. 2338 r

ENOSOBNO STANOVANJE, kletno, z vsemi pritlikalnimi, zamenjam za enako v pritličju ali nadstropju. — Silenska cesta 14 (poleg remize). 525 r

Podjetje v gradnji
TERMoeLEKTRARNA
»KOLUBARA«
VELIKI CRLJENI
(48 km od Beograda)

razpisuje
natečaj
za sprejem v službo, kot dopolnitev izpraznjenih mest v podjetju, naslednjih delavcev teh-le poklicev:

- 4 visokokvalificirane ELEKTRICARJE
- 2 visokokvalificirana in 6 kvalificirani ELEKTRICARJEV
- za vzdrževanje visokonapetostnih naprav
- 7 visokokvalificiranih in 14 kvalificiranih ELEKTRICARJEV
- za ravnanje in vzdrževanje nizkonapetostnih naprav
- 12 kvalificiranih KLJUČAVNICARJEV ali ELEKTRICARJEV
- za vodje prekladalnih motorov za premog in gramoz
- 2 visokokvalificirana in 3 kvalificirane ELEKTROMEHANIKE
- 2 visokokvalificirana in 2 kvalificirana PRECIZNA MEHANIKA
- 2 URARJA

za vzdrževanje naprav in instrumentov toplotne ter električne komande

Za kvalificirane delavce je potreben najmanj petletni delovni staž pri delih njihovega poklica.

Plača in terenski dodatek po tarifnem pravilniku.

Samska in družinska stanovanja zagotovljena.

Ponudbe sprejemamo do dne 25. junija 1956. 2124

UPRAVA KLINIČNIH BOLNIC IN LJUBLJANI
PEDIATRIČNA KLINIKA
razpisuje delovno mesto
SANITARNEGA TEHNIKA
Interesanti naj se zgledajo osebno ali vložijo prošnjo z življenjepisom na predstojništvo pediatrične klinike v Ljubljani. Nastop službe takoj. 2402

Komisija za razpis mest direktorjev, upravnikov in poslovodij podjetij pri Občinskem ljudskem oboru Domžale
razpisuje
mesto direktorja
Gradbenega podjetja v Domžalah

Pogoji: Gradbeni inženir z najmanj 5-letno prakso ali gradbeni tehnik z najmanj 10-letno prakso ter oba s pooblastilom za vodstvo gradbenih del.

Ponudbe s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega službovanja je dostaviti tukajšnji komisiji za razpis mest direktorjev, upravnikov in poslovodij podjetij najkasneje do 25. junija 1956.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR DOMŽALE
Komisija za razpis mest direktorjev, upravnikov in poslovodij podjetij

BRIVSKA POMOČNICA, mlajša, kvalificirana, se želi zaposliti v Zagorju ali v Trbovljah. Naslov v podružnici LP v Trbovljah. 901 SI

MLAJŠI MOSKI, 50-odstotni invalid, išče primerno zaposlitev. V postev pride, najže delo. Naslov dobite v podružnici LP v Celju. 92 C

GOSPODINJSKA POMOČNICA, mlajša moč, vreden, želi službo v primerno mesto v Kopru ali okolici. Ponudbe pod »Gospodinja« na podružnico »Ljudske pravice« v Kopru. 909 I

KLASICARSKA POMOČNICA, mlajša, s triletno gostinsko šolo, išče primerno službo, najraje v Ljubljani. Interesanti naj pustijo naslov v oglasnem oddelku LP. 906 I

ISČEM SLUŽBO NATAKARICE. Sem že pet let delala v tem poslu. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Mariboru. 909 I

GOSPODARSKI POMOČNIK želi zaposlitev. Sprejema tudi zastopstvo kakšnega podjetja oz. tovarne. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 910 T

INVALID, pleškar po pokliče, išče zaposlitev kot čuvaj, vratar ali inkaštor v območju okraja Trbovlje. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 915 T

ISČEM SLUŽBO V FOTOTELEFITU. Pomočnica z dveletno prakso. Ponudbe v oglasni oddelku Ljudske pravice. 916 I

MLAJŠA KROJČICA, s prakso v izdelavi moških oblek, išče ustrezno zaposlitev. Naslov v podružnici LP v Mariboru. 917 M

MLAJŠA KROJČICA, mlajša, s triletno prakso, se želi zaposliti v Hraniki ali kje blizu. Naslov v podružnici LP v Trbovljah. 918 T

VOZITELJICA želi zaposlitev v kakem otroškem domu ali v bolnišnici, lahko kjerkoli v Sloveniji. Želi samsko stanovanje. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 919 T

OTROŠKA NEGOVALKA, absolutno ka tečaja za otroške negovalke, z nekajletno prakso, želi ustrezno zaposlitev. Ponudbe v oglasni oddelku Ljudske pravice pod šifro »Negovalka«. 922 I

PRIZERKA IN BRIVKA, mlajša, z dveletno prakso, dobra delavka, išče službo. Naslov v podružnici LP v Trbovljah. 923 T

NAMESČENKA, mlajša, z nižješolsko izobrazbo, s petletno prakso v knjigovodstvu, išče štiriurno zaposlitev dnevno. Obvlada strojeplavo, italijanski in nemški jezik. Ponudbe pošljite v oglasni oddelku LP pod »Kupim«. 924 T

KUHARSKA POMOČNICA, vajena vseh kuharskih del, bi rada novo zaposlitev. Prevzame tudi delo svinčarice. Naslov v podružnici LP Jesenice. 925 J

TRGOVSKA POMOČNICA iz manufakturne in galanterijske stroke išče ustrezno zaposlitev v Mariboru. Lahko pa tudi kje drugje. Naslov se dobi v podružnici LP v Trbovljah. 926 I

VEČJE STEVILO NEKVALIFICIRANIH DELAVK sprejema zaposlitev kjerkoli v Sloveniji, pod pogojem, da bodo samsko stanovanje. Naslov v podružnici Ljudske pravice v Trbovljah. 929 I

MLAJŠA želi zaposlitev. Polzve se v podružnici LP v Ptuj. 931 P

Izid žrebanja nagradne križanke

Z našo junijsko nagradno križanko smo ustregli tistim reševalcem, ki so si želeli težjih križank. Zaradi tega smo tokrat iz kupa rešitev izvlekli le 154 pravih rešitev. Zaradi majhnega števila pravih rešitev — nepravilnih je bilo skoraj desetkrat toliko — je bil nagrade vsak peti reševalec. Največ pregledov je reševalcem delala risba v desnem zgornjem kotu, na kateri je bilo upodobljeno ognjišče ali KOMET. Kaže, da to besedo poznamo zlasti na Štajerskem, odkoder (največ Maribor) smo dobili večje število pravih rešitev. Reševalci so precejkrat grešili tudi pri pisanju priimka skladatelja Wagnerja, katerega so pisali z »V« namesto z »W«. To pa sta bili — sodeč po rešitvah — edini težji mesti v naši križanki, vseno pa precej trda oreha za naše reševalce.

Pravila reševanja nagradne križanke (vse vodoravno): r, koc, i, k, ko, ve, hm, o, ž, zo, ris, il, m, i, Taškent, čipke, č, IV, l, ka, neon, n, pribiti, l, ss, i, srne, burno, c, ne, k, puč, Ivo, a, nos, š, Mal, E. K., e, s, Ra, cilindar, le, Parsifal, odij, Richard Wagner, s, emir, aja, ii, h, k, rusa, nauk, n, e, l, Anamit, Krka, l, a, dd, bo, tein, žiri, d, i, nanesen, senik, a, ive, tao, t, mnenje, p, e, oaza, rat, l, Plitvice, j, sir, Omar.

NAGRAJENCI: I. nagrado 2500 din dobi: Stanka Tumpej, Maribor, Gregorčičeva 14, II. nadst.

II. nagrado 1500 din dobi: Marjeta Martulaš, Ljubljana, Tržaška 40 b.

Dve nagradi po 1000 din dobita: Maks Sekirnik, Oplotnica, in Zivota Otašević, Radovljica, Prešernova 19.

Pet nagrad po 800 din dobita: Stana Mlakar, Koper, Cevljarska 4/III., Miloš Sedej, Ljubljana, Zupančičeva 14/III., Branko Povh, Ljubljana, Celovška 130/IV., Vera Stopar, Slovenj Gradec, Splošna bolnišnica, Boštjan Rojc, Celje, Kraigherjeva 3.

20 nagrad po 500 din dobita: Alojzij Trampuž, Vilharjeva 37, Franc Naglič, Radovljica, Prešernova 10, Franjo Oblak, Ljubljana, Tržaška 69 b, Mile Pleterški, Krško, Dalmanova 6, Bogo Debeve, Ljubljana, Kersnikova 3/V, Evgen Ivanc, Sogračica, Franc Koželj, Dravograd, dr. Lev Svetek, Ljubljana, Celovška, blok XIV, Filip Vesel, Goriče 17, pošta Golnik, Marjeta Mraz, Maribor, Jezdarska 3, Ivan Rebec, Maribor, Trg revolucije 9, ing. Pavle Kump, selekcijsko posestvo Loče pri Poljčanah, Alenka Petere, Ljubljana, Resljeva 25/II, Ivan Pavlica, Sava 42, Ivanka Gruntar, Ljubljana, Zaloška cesta 103 a, Srečko Debeljak, pošta Grahovo ob Bači 17 (Tolminska), Slavko Pintar, delavec, Tržič, Partizanska 12, Nada Pisaric, Muršak, p. Slatina Radenci, Jure Vodenik, dijak, Gor. Radgona, Partizanska 27, in Breda Osredkar, Kočevje, Roška 4 a.

Nagrade iz Ljubljane prosimo, da dvignejo nagrade v našem uredništvu, ostalim pa bomo v prihodnjih dneh poslali denar.

Prihodnjo nagradno križanko bomo objavili v nedeljo, dne 1. julija.

UGANDA

Uganda leži v srcu »črnege kontinenta«. Njena površina znaša blizu 250.000 km² (nekaj manj kakor površina Jugoslavije), prebivalcev pa ima samo pet in pol milijona. Največ je črncev (99 odstotkov), od ostalega prebivalstva pa je 60.000 Indijcev in 7600 Evropejcev.

Petnajst odstotkov ozemlja Ugande je pokrito z vodo. Na jugovzhodu leži Viktorijino jezero, drugo največje jezero sveta, katerega površina je trikrat večja od Slovenije. Jezero je lepo in privlačno, ali gorje tistemu, ki se koplje v njegovi vodi. Tam živi namreč bilharzija, eden izmed najnevarnejših parazitov, ki se jih ljudje bojijo prav tako kakor krokodilov in povodnih konj. Na otokih Viktorijinega jezera so legla muhe ce-ce, ki povzročajo spalne bolezni. Zato je prepovedano ljudem, da bi se naselili na nekaterih delih obalnega pasu tega jezera.

Na severu meji Uganda na Sudan. Mejna črta poteka po prostih močvirjih. Na jugu in zahodu pa obkrožajo to deželo mračni, neprehodni pragozdovi Konga. Posebna znamenitost Ugande so številni termalni izviri, visoki do 5 m, ki se dvigajo ob poteh kakor aleje. Za domače prebivalstvo so termalni izviri dodaten vir prehrane

Sodobni Ahasver

V New Yorku je pred dnevi ustavil fant, ki je rekel, da je 24-letni pivovarniški delavec Thomas Kessell iz Johannesburga, nekega pešca in ga vprašal, v katerem mestu se je znašel. Spominjal se je samo, da je sedel pred dvema mesecema v baru v Johannesburgu. Ko so mu povedali, da ga je zanesla pot v New York, je odšel na policijsko stražnico, da bi se prepričal, če to drži. Policija ga je odpeljala v bolnišnico.

— termiti so za črnce prava pošlastica.

Največja zanimivost dežele pa so njeni ljudje. Po gozdovih in prostranih ravninah živijo plemena, ki se razlikujejo med seboj ne samo po barvi, ampak tudi po postavah. V tej vasi živijo dva metra visoki hrusti, a že v naslednji vasi vidiš neboljane postavne pigmejce. Najvišje zrastejo člani plemena Vatusi. So hamitskega porekla, sorodni prebivalcem starega Egipta. Ti ljudje so nekakšna fevdalna aristokracija dežele, ki jim hlapčujoče člani podjarmljenega plemena Bahutu. Vatusi so lepi ljudje karakterističnih profilov, podobni figuram na stenah egiptovskih grobnic, sicer pa so leni in domisljavi.

Pravo nasprotje visokih Vatusov so pritlikavci plemena Batve, ljudje črnordečkaste kože in širokih, okroglih oči. To so izkušeni stezosledci, ki neugnano zasledu-

dežela
velikanov
in pritlikavcev

obilno vrača. Zato dozoreva v deželni gibanje za popolno samostojnost.

Uganda ima dve glavni mesti — Entebbe in Kampala. Mesto Entebbe leži ob Viktorijinem jezeru, pet kilometrov severno od ekvatorja, obkroženo z neprehodno džunglo. To je administrativni center dežele, mesto Kampala pa je njegovo gospodarsko središče. Tu je visoka šola, edina šola v

janje val ogorčenja med njimi. V znak protesta so se oglašili bobni in pragozdovih, nato pa so začeli domačini bojkotirati trgovino z Angleži. Angleška oblast je skušala pomiriti duhove na ta način, da je obljubila deželni popolnejšo samoupravo — obljubil

Drobne ZANIMIVOSTI

VELIKA RIBJA POJEDINA

Kakih 55.000 ljudi se je udeležilo nedavno v letovisku Pasmogli v Italiji velike brezplačne ribje pojedine, kakšno priredbo vsako leto. V ogromni ponvi, kamor so nalili kakih 12.000 litrov olivnega olja, so spekli približno 12 ton rib, ki jih je pripravevalo 36 ribičev, potem pa so žene ribičev pogostile goste s njimi. Gostje so prispeli s posebnimi vlaki in avtobusi iz vse Italije in tudi nalih jih ni zadržal, da se ne bi udeležili te velike gostije. O tem, kako in kdaj se je začel ta običaj, so mnega deljena.

OČETJE SE IZMIKAJO SVOJIM DOLŽNOSTIM

Pod pokroviteljstvom Združenih narodov so sklicali nedavno v New Yorku posvetovanje, na katerem so obravnavali vprašanje mater in otrok, katerih možje oziroma očete se preselijo v druge dežele in se tako umaknejo svojim dolžnostim. Predstojnik pravnega oddelka OZN Stavropoulos je izjavil, da je zakonski mož, ki se preseli v drugo deželo, praktično zavarovan pred vsemi pravnimi posledicami, ker so težave in stroški v večini takih primerov nepremagljivi ovira. Posvetovanje se sklicali, da bi sklenili o tem problema mednarodno konvencijo.

ZAPOSILITEV ZENSK

Iz nedavno objavljene statistike Mednarodnega urada za delo povzemamo, da število zaposlenih žensk na svetu narasta. V tem pogledu je na prvem mestu Avstrija, kjer je 39,3 % delovnih mest zaslednih z ženskami. Na drugem mestu je Zahodna Nemčija s 37,3 %, na tretjem Francija s 34,8 %, na četrtem Velika Britanija s 30,8 %, za njo pa Švedska s 26,4 %, Italija s 25,1 %, Holandska s 24,4 %, Belgija s 23,6 % in Španija s 15,8 %. V ZDA je zaslednih z ženskami 25,7 % delovnih mest, v Avstraliji 23,4 % in v Kanadi pa 22,1 %.

OKO NA KONCU PALICE

Neka japonska tvrdka je izdelala palico z miniaturnim fotoaparatom na koncu. Zadošče pritisniti na palico, pa se aparat sproži. Policija pa je prepovedala prodajati takšne palice, ker se je čedalje več moških na klopih in parkih, na kavarnskih terasah itd. zabavalo s tem, da so iz zabije perspektive skrivaj fotografirali noge v bližini sedečih žensk.

Plesalke iz Ugande

jejo slone in gorile. Njihov glavni poklic je lov, zato se selijo iz kraja v kraj z družinami vred.

Uganda sodi med najbogatije dežele Afrike. V Britanski skupnosti narodov je ta dežela poglaviti proizvajalec bombaža in kave.

Angleži so se usidrali v Ugandi leta 1890. Toda že v začetku sedanjega stoletja so spoznali, da te dežele ne bodo mogli nikdar popolnoma kolonizirati. Kot dobri diplomati in trgovci so ji dali naziv samostojne dežele črncev, ki jim oni, Angleži, samo »pomagajo« k napredku. Ta pomoč pa je seveda relativna, saj se Angležem

rangu univerze na ogromnem teritoriju od Kartuma v Sudanu do Johannesburga v Južni Afriki. Ustanovili so jo leta 1922. Vsako leto da 450 visokokvalificiranih strokovnjakov črnškega porekla.

Sicer pa je mesto Kampala neka čudna mešanica modernega evropskega mesta in orientalske čaršije. Posebna provinca v Ugandi je Buganda. To je »kraljevina«. Znano je, da je britanski guverner leta 1953 vrget s prestola kabako — kralja Bugande — in ga dal odpeljati v London. Čeprav večina prebivalstva ni bila naklonjena kabaki, je vendar vzbudilo to de-

REANIMATOR

Ginekolog v Novem Sadu, dr. Milorad Grunčić, je skonstruiral aparat, ki mu je dal ime reanimator. Ta aparat bodo uporabljali pri novorojenčkih, ki so se rodili s trenutnimi poškodbami dihalnih organov.

Reanimator sestoji iz kasete, v katero polože novorojenčka. Kasete je pokrita s stekleno ploščo. Reanimator ima grelec s termometrom. Aparat se sestoji iz sistema cevi s tako imenovanim vodnim stebrom, iz gumijaste sonde — namesto nje je moč upo-

aparati, ki pri novorojenčku odpravljajo trenutne poškodbe dihalnih organov, nastale ob porodu

rabiti tudi masko za dihanje ter ročice za potiskanje in iztiskanje kisika iz pljuč. Aparatu je priključena tudi posoda s kisikom. Ko kisik izpustimo iz posode, gre, preden prodre v pljuča otroka, skozi cevi, kjer vodni stebber regulira pritisk in nikdar ne prekorači dovoljene meje. Aparat uporabljajo tako, da sondo potisnejo v sapnik otroka, z ročico pa

potiskajo in iztiskajo kisik iz pljuč. Sondo je moč potisniti skozi požiralnik tudi v želodec, kajti želodec in črevesje izvrstno vpijata kisik. Ravnanje s tem aparatom je zelo preprosto.

Na svetu že poznajo podobne aparate. Pri tem aparatu pa je novo to, da je moč z vodnim stebrom regulirati pritisk kisika, in kisik ne le potisniti v pljuča, marveč ga tudi iztisniti iz njih, česar pa ni pri tujih aparatih, ki jih tudi pri nas uporabljamo.

Reanimator imajo v porodniškem oddelku glavne pokrajinske bolnišnice v Novem Sadu, kjer dela dr. Grunčić. V treh letih je pokazal izvrstne uspehe. Otrokom, ki so imeli funkcionalne poškodbe dihalnih organov, je vedno pomagal in doslej ni bilo še nobenega primera, da to posredovanje ne bi bilo uspešno.

Dr. Grunčić sodi, da bi ta aparat lahko še izpopolnili. Zanimanje zanj je zelo veliko, njegova izdelava pa ni komplicirana in bi jih lahko izdelali še več za potrebe naših bolnišnic.

Prva »evropska šola«

Luksemburška je že nekaj let začasni sedež Evropske skupnosti za premostenje in jeklo. Kmalu so zrasla iz tal velikanška nova poslopja in Evropska skupnost za premostenje in jeklo je sprejela v službo blizu 3000 uslužbencev. Ze dve leti hodi kakih 300 otrok teh uslužbencev v posebno šolo, ki pa nima ustreznih poslopij. Zdaj pa je luksemburški parlament sklenil zgraditi za te otro-

ke, pripadnike šestih narodov, »evropsko šolo«.

Otroke bodo poučevali ugledni učitelji iz Francije, Nemčije, Italije, Holandske, Belgije in Luksemburške, in sicer v štirih jezikih — francoskem, nemškem, italijanskem in holandskem. V tem pouku pa si utirajo pot »revolucija«, ki bo po končani »evropski šoli« izpolnila svoje poslanstvo. Ves pouk bodo namreč dvignili z narodne ravni na evropsko. Glede jezika je šolanje urejeno tako, da se nauče učenci in študentje razen svojega materinega jezika še dveh izmed štirih uradnih jezikov. Razen tega pa pripravljajo pedagogi te gospodarske organizacije temeljite reforme celotnega pouka.

Poseben odbor pripravlja nove učne knjige, po katerih se bo ta mladina v prihodnje učila tudi »evropskega zemljepis«, »evropske zgodovine« in »evropske filozofije«.

Blizu 3000 predstavnikov šestih narodov voli sicer v šestih jezikih, vendar pa se med seboj kar dobro razumejo. Kar je za »velike« trenutno še tuje ali nedosegljivo, se zdi iz »evropske šole« prihajajočim »mallm« nekaj samo po sebi razumljivega. Most od srca do srca namreč ne pozna nobene narodnostne razlike.

Masne jedi so škodljive

Upravnik inštituta za fizikalno higieno na univerzi v Minnesoti dr. Heys se je zanimal, zakaj v Ameriki zbolijo in umrje za boleznimi srca več 50 let starih ljudi kakor v drugih deželah. Ugotovil je, da vzrok ni telesna preutrujenost, marveč masne jedi, ki jih uživajo Američani več kakor drugi narodi.

»Tale vaza naj bi bila iz Pompejev? Zdi se mi nekam čudno nova.«

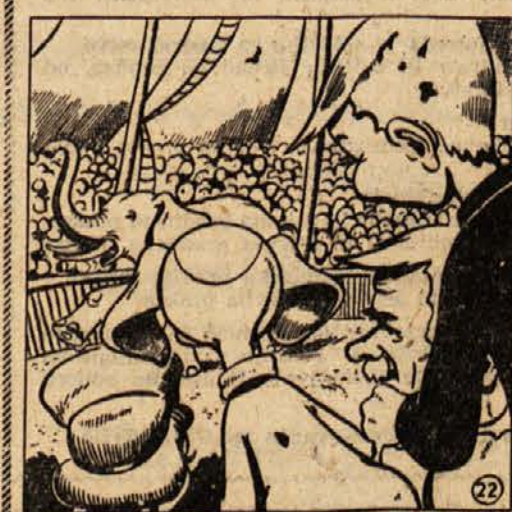
»Ja, saj bo najbrž res tako, ker izvira iz zadnjih dni Pompejev.«

NIC

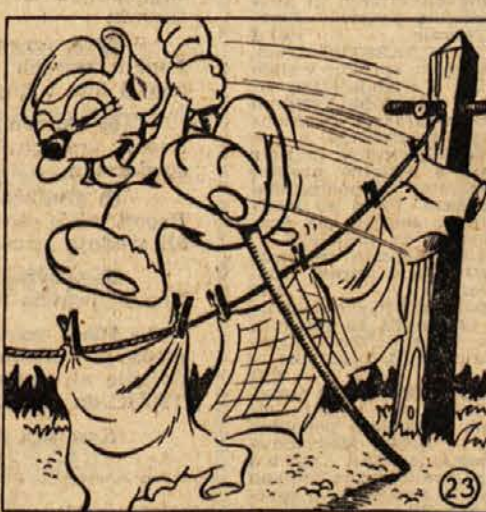
»Kaj pa kar naprej iščeš?« vpraša žena nezaupljivo.

»Nič,« odgovori mož.

Zena priklama: »To najdes v steklenici, v kateri sem imela v žganju namočene češnje.«

Doma o nesreči nikomur ničesar ni povedal. Po kosilu je oče Popo dejal: »Popolndne gremo vsi skupaj v cirkus.« Trik je bil presrečen. V cirkusu se ni bil. Mužika, konji, sloni, klovni, skakalci, vsi so ga zabavali, da je pozabil na buško. Najbolj mu je bil všeč skakalec, ki je skakal s palico v višino. »To bom tudi sam poskusil,« si je mislil, ko so zapuščali cirkus.

Ze navsezgodaj je našel dolgo palico. Potem je začel iskati vrvi, da bi poskusil svojo spretnost. Za hišo se je sušilo na vrvi perilo. »Nič boljšega kot to. Prek vrvi s perilom se bom pognal.« Poskusil je. Prvič se je premalo zaletel, drugič mu je spodrsnilo, tretjič je izgubil korak, četrtič pa se je pognal visoko nad vrvi.

Skok je bil odličen. Očetova srajca je bila kot majhna krpa pod njim. Pripravil se je na doskok. Toda... Na nasprotni strani je obešala perilo na drugo vrvi mama Minka. Pravkar se je sklonila nad čeber, da ožme Dinkovo spalno srajčko. Trik je zamigotal v zraku kot moker metulj in treščil na glavo presenečeni mami Minki, ki si je umila prestrašeno lice v milnici na dnu čebra.

TRIKOVE dogodivščine
MIRAN SATTLER — FRANC MAVEC